

TORSDAG 18 DECEMBER. NR 51-52/2014

Inte alltid rättvis
Sidan 6

En finsk julafton i Etiopien
Sidan 14

Kan man spela i tungor?
Sidan 2

Vårt hopp är bönen Sidan 12

Giv mig ett bo med glad förtröstan, hopp och tro

Benita Ahlnäs upplevde sin första jul i soffan bredvid mamma på Drumsö år 1941, lyckligt ovetande om krigets fasor. Minnen av forna jular lever kvar hos våra läsare. I det här numret bjuder vi på två uppslag julminnen. **Sidan 8**

LEDARE PATRIK HAGMAN

Julfrid – hegemoni eller upproriskhet?

KP MED JULEN är det så, att då är plötsligt alla maktinstitutioner i vårt samhälle överens: staten, skolor, de kommersiella krafterna, civilsamhällets samtliga institutioner, familjen, samt kyrkan – alla stämmer de in i samma uppmaning: Fira! Det är inte lätt att hitta ett annat exempel på så total samsyn, även om dessa aktörer kan ha lite olika motiv till att de vill att vi ska ha fest.

Det är en sanning om julen. Gud nåde den som av någon anledning inte vill eller kan stämma in i denna hegemoniska julfrid, till exempel för att man hör till någon annan religion eller inte har någon att fira tillsammans med.

Samtidigt finns det också en annan sanning. Man kan verkligen fråga sig om det är samma högtid dessa olika aktörer vill att vi firar, eller om det är flera olika högtider som bara råkar sammanfalla i tidpunkt och kallas vid samma namn.

FAKTUM ÄR att inte ens tidpunkten riktigt sammanfaller. En jul börjar i mitten av november och pågår fram till julafton. Dess budskap är att vi ska älska våra familjemedlemmar, särskilt våra barn, och visa denna kärlek genom att ge dem oerhört många julklappar. Vi kan också visa vår kärlek genom att pryda våra hus, äta oerhört stora mängder mat och godis, samt dricka ganska mycket alkohol.

Denna jul har sin berättelse: den om en märklig man med skägg som belönar dem som har betett sig väl och bestraffar dem som betett sig illa. Fast i praktiken handlar det mest om belöningar.

SEN FINNS den här andra julen. Den inleds den 25 december, tidigt på morgonen, och pågår en bit in i januari. Dess budskap är att kärlek kan påträffas där man minst anar det och att den här kärleken, en gåva, är viktigare än livet självt. Även denna jul har sin berättelse, eller utgör en början på en berättelse om hur en märklig man, oftast avbildad med skägg (dock sällan på julen), trots att han betar sig väl blir bestraffad och därmed sätter stopp på just det sättet att värdera människor.

Vi bor i ett mångkulturellt samhälle och det är inget konstigt med att olika högtider firas vid samma tid. Och givetvis finns det överlappning mellan dessa högtider – inte minst betoningen på gåvor. Men de skiljer sig åt i synen på vad kärlek är och hur man visar den. Är det bara våra närmaste vi ska älska, och är det bästa sättet att visa det faktiskt att köpa saker?"

Det är just sådana tankar den jul som får sin början i ett stall vill ta avstånd från.

OMVÄNT kan vi säga att den som vill stå emot den första julens ganska tunga krav kanske kan hämta kraft ur den andra. Må alla människor av god vilja komma ihåg dem som står utanför denna jul.

PROFILEN: STEFAN JANSSON

”Tron har gett mig den grundtrygghet som jag tycker är väldigt viktig att ha.”

Öppen kanal uppåt

När Stefan Jansson sätter sig ner vid pianot och börjar spela räknar han med den helige Andes inspiration. – Jag försöker hela tiden ha en öppen kanal uppåt.

TEXT OCH FOTO: JOHAN SANDBERG

Då han spelar improvisationsmusik, som till exempel jazz, är det naturligare att låta Anden leda.

– Då jag blir mindre i mig själv, får Gud och den helige Ande mer plats, säger **Stefan Jansson**.

Men han gör ändå så gott han kan.

– Jag tror att den helige Ande kommer och bidrar med sitt i de situationerna. Det är viktigt att vi kristna inte schabblar bort det vi gör. Det lärde jag mig då jag började spela i profana sammanhang. Då betalningarna kommer in i bilden måste man vara professionell. Den inställningen är bra att ha också i andliga sammanhang, oavsett om man får betalt eller inte.

Kan man spela i tungor?

– Det händer nog, mer eller mindre. Jag räknar med att något sker uppifrån och ner, fast jag inte själv är medveten om det. Jag upplever inte alltid samma sak som publiken. Ibland har jag en känsla av att spelningen inte gick så bra medan publiken är av annan åsikt. Det händer också att Jansson blir berörd av stunden medan han spelar.

– Det hände senast i mars då jag gjorde en resa till södra Finland med **Kristoffer Streng**. I Borgå domkyrka var en stark andlig stämning som gjorde mig väldigt berörd under några sånger. Då den helige Ande starkt är med beror mycket också på sammanhanget och samspelet.

Även om han inför jul gav ut sin tredje jazzskiva, denna gång tillsammans med **Johanna Grüssner**, ser han sig inte som någon jazzmusiker över huvud taget.

– Min grej har varit att jag hoppat in lite här och där och spelat allt möjligt, förutom klassiskt. Jag tycker om att spela i olika sammanhang och jag har inte haft något behov att placera mig i ett fack.

Egentligen är musiken bara en hobby för honom. Han jobbar som IT-plannerare på Vasa Centralsjukhus.

– Det fanns inte så många musikutbildningsalternativ då jag skulle välja väg efter högstadiet. Det stod ganska klart för mig att jag skulle välja ett ”vanligt” yrke.

Körerna ett laboratorium

Han valde redovisningslinjen på handläroverket.

– Ännu på åttiotalet kom man in på IT-banan med den utbildningen.

Men före handelsläroverket tog han ett mellanår på Fria kristliga folkhögskolans musiklinje.

– Där fick jag den musikutbildning som jag bygger på i dag. Musiklinjen var ny och även om vi var pionjärer fick jag lära mig en hel del. Jag fick en musikalisk helhetsbild.

Sedan dess har han spelat mest med körer, i synnerhet gospelkörerna.

– Körerna är något av ett litet labora-

torium för mig, säger han. Där kan jag testa nya ackord och harmonier.

Att det trots allt blivit tre jazzskivor går tillbaka till en psalmafton 2008 i hemförsamlingen Solf fria församling.

– Före psalmaftonen gick jag genom några psalmer och gjorde arrangemang till dem. Jag ville göra något mer av psalmerna än det vanliga traditionella. Så jag ändrade lite ackord, men ändå inte så mycket att de inte längre skulle vara sångbara för församlingen.

Han sökte och fick Kulturfondspengar som gjorde att han kunde spela in psalmerna på en skiva. *Som människor* med **Nanna Rosengård** som sängsolist kom ut 2009.

– Jag tror det var många som kände till mig musikaliskt som höjde på ögon-

KYRKPRESSEN KONTAKTA REDAKTIONEN

Ansvarig chefredaktör
May Wikström
tfn 040 153 0313
may.wikstrom@kyrkpressen.fi

Redaktion i Helsingfors
Sandvikskajen 13
00180 Helsingfors
tfn (09) 612 615 49/
040 831 6545

E-post: redaktionen@kyrkpressen.fi

Redaktion i Österbotten
Norrmalmsgatan 21 A
68600 Jakobstad
tfn 040 831 3599

Redaktörer:
e-post: fornamn.efternamn@kyrkpressen.fi

Tomas von Martens
tfn 040 831 6836

Christa Mickelsson
tfn 040 831 6788

Michaela Rosenback
tfn 040 831 6322

Johan Sandberg
(Österbotten)
tfn 040 831 3599

Sofia Torvalds
tfn 040 831 6748

Webbredaktör:
webbred@kyrkpressen.fi

Layout: Malin Aho
tfn 040 831 6902

Utgivare:
Fontana Media Ab

Bank: Danske Bank
IBAN: FI34 8000
13011585 40
BIC: DABAFIHH

Paradbild:
Ur Benita Ahlnäs
familjealbum

Tryck:
Botnia Print,
Karleby

KYRKPRESSEN ANNONSINFORMATION

Annonsredaktör:
Erika Rönngård
tfn 040 831 6614,
annons@kyrkpressen.fi

Annonspriser:
Färg 2,05 €/spmm
Svart-vit 1,65 €/spmm
Moms 24% tillkommer

Radannonser:
4,50 €/rad inkl. moms.

Familjeannonser:
1 €/spmm inkl. moms.

Lämna in din annons utan extra kostnader via annonsverktyget på www.kyrkpressen.fi! För familje- och radannonser per telefon, mejl eller post tillkommer 5 euro i serviceavgift. Kyrkpressen utkommer normalt på torsdagar och inlämning av annonser sker senast torsdag veckan före. Radannonser bör inlämnas senast kl.12.00 på torsdag

veckan före. För mera detaljer se mediekortet www.kyrkpressen.fi

Annonsförsäljning:
fornamn.efternamn@kyrkpressen.fi
Leif Westerling,
tfn 050 329 4444,
fax (09) 278 4138
Jonny Åstrand,
tfn (06) 347 0608,
eller 0500 924 528,
fax (06) 347 1018

Prenumerationer och adressändringar:
tfn 040 831 6614,
prenumeration@kyrkpressen.fi.
Adressändring sker automatiskt via din församling då du gör flyttanmälan. Om du har prenumererat via Kyrkpressen kontaktar du oss.

Prenumerationspriser:
Finland & Norden 65 €
Utlandet 84 €

brynen då skivan lutade åt jazzhållet. Men då vi gjorde den i grunduppsättningen kontrabas, trummor och piano hamnar man lätt i jazzdiket.

Stefan Jansson ser att det finns musikaliska trender i trosutövandet som han som musiker både blir påverkad av och kan påverka.

– I slutet av åttiotalet och på nittio-talet var det betoning på lovsång. På tjugohundratalet har man återupptäckt de gamla psalmerna och strängbands-sångerna. Med mina skivor har jag mer eller mindre medvetet bidragit till det.

Han tycker det är det okej att fräscha upp de gamla sångerna och ge dem en ny musikalisk språkdräkt.

– Det har hjälpt mig bryta den slentrian med vilken jag spelat psalmer i

GAMLA PSALMER med jazzstuk har blivit något av Stefan Janssons varumärke de senaste åren. Även om han inte anser sig vara jazzmusiker.

trettio år. Genom nya inslag kommer också texten fram på ett annat sätt.

År 2010 kom skivan *Med människor*, denna gång med ålänningen Johanna Grüssner som solist.

– Till skillnad från den förra var den från början tänkt som en jazzskiva.

I den nya skivan med julsånger, *Sång över vita skogar*, fortsätter jazzstuket.

– Vi har varit lite försiktigare med arrangemanget. Vi vill inte ta det alltför långt från originalen. Vi försöker i stället sätta vår prägel genom sättet vi spelar. Kanske man behöver tycka om jazz för att gilla vår version av *Giv mig ej glans, ej guld, ej prakt*.

Johanna Grüssner har fått en större roll på den nya skivan och därför är den också hennes.

Stefan Jansson började spela piano och gitarr redan som barn hemma i Yttermark i Närpes. Men ganska snabbt lämnade han gitarren.

– Mitt spelande föddes ur ett behov i baptistförsamlingen, där vi var medlemmar. Där fanns ingen som spelade, så jag började göra det som elvaåring. Samtidigt började jag ta jag piano-lektioner.

Sin tro fick han hemifrån som barn. Han beskriver den som okonstlad och vardaglig.

– Några större revolter har jag inte gjort. I så fall inombords, då jag ibland funderat på vad jag håller på med och om det är på riktigt. Tron har gett mig den grundtrygghet som jag tycker är väldigt viktig att ha.

STEFAN JANSSON

ARBETAR SOM IT-PLANERARE VID VASA CENTRALSJUKHUS.

GETT UT SIN TREDJE CD, SÅNG ÖVER VITA SKOGAR, TILLSAMMANS MED JOHANNA GRÜSSNER.

BOSATT I SOLF. GIFT, HAR TVÅ BARN I ÄLDERN ÅTTA OCH TIO ÅR.

Puiras söker kaplanstjänst i Hangö

DOMKAPITLET. Den ledig-anstagna kaplanstjänsten i Hangö svenska församling har sökts av **Margareta Puiras** som är stiftssekreterare för personalvård och utbildning vid domkapitlet i Borgå stift.

Till Kyrkpressen säger Puiras att orsaken är att hon vill "back to basics".

– Jag vill tillbaka till församlingsarbete. Jag fyller

FOTO: KP-ARKIV/LINDA FONTELL

60 nästa år och har inte så många år kvar i tjänst. Jag vill predika, ha förrättningar och leva med en församling i både vardag och helgdag, glädje och sorg.

Puiras har arbetat vid domkapitlet i snart sex år. Enligt Puiras finns det inga planer på att dra in hennes tjänst vid domkapitlet.

■ TOMAS VON MARTENS

Göran Stenlund fick kyrkans förtjänsttecken

UTMÄRKELSE. Kyrkostyrelsen beslöt vid sitt plenum i november att tilldela fyra personer kyrkans förtjänsttecken för särskilt förtjänstfulla insatser i kyrkans arbete. En av dem var verksamhetsledare **Göran Stenlund**, som varit kyrkomötesombud i över 20 år. Biskop **Björn Vikström** överrättade tecknet i Närpes kyrka på luciadagen.

ETT TECKEN för fina insatser. FOTO: DAVID FORSBLOM

Ny förening för mathjälp i Vasan

MATHJÄLP. En ny förening som ska dela ut överbliven mat från butiker till hjälpbehövande har bildats i Vasa.

TEXT OCH FOTO:
JOHAN SANDBERG

Föreningen Vaasan ruoka-apu Mathjälp Vasa tar hand om mat som inte längre kan säljas i butiker och delar ut den via församlingarnas diakonimottagningar till hjälpbehövande.

Inledningsvis samarbetar man med två butiker.

– Vi håller nu på med att bygga upp en kedja av frivilliga, säger **John Åsvik** som är föreningens ordförande. Vi hoppas på pensionärer och andra daglediga.

Fler frivilliga behövs

Ju fler frivilliga som engagerar sig desto bättre. Åsvik räknar med att det behövs minst hundra personer för att få det hela att fungera utan att de som ställt upp får för mycket att göra. För tillfället har cirka femtio personer anmält sitt intresse. Men det behövs lika många till.

– Det behövs mellan tio och femton personer som sköter utdelningen varje gång, säger Åsvik. Ju fler vi blir desto mer sällan behöver man ställa upp.

JOHN ÅSVIK har hämtat bröd vars bäst före datum gått ut till församlingens diakoni från Tomas Träskelins butik i Sundom i över ett år.

Modellen man utarbetat i andra liknande föreningar går ut på att frivilliga hämtar mat vars bäst före datum gått ut från butiker-

na de samarbetar med. De tar maten till utdelningsplatserna och sorterar den enligt varugrupper. De som behöver mathjälp får själva

plocka åt sig från de olika grupperna. För de frivilliga ska dagens insats vara över på tre timmar.

Församlingarnas diakoni

är inblandad genom att utdelningen sker i församlingarnas utrymmen. Diakonin meddelar också hjälpbehövande om plats och tid för ut-

delningarna.

– Vi kommer inte att begränsa vem som ska få del av maten. Träskeln att begära mathjälp är så pass

På våren delas mat ut varje vecka i Ekenäs

MATHJÄLP. Under hösten har församlingarna i Ekenäs delat ut mat till hjälpbehövande. Matutdelningen intensifieras på våren.

TEXT: **CHRISTA MICKELSSON**

I dag, den 18 december klockan 14, ordnas den sista matutdelningen i Ekenäs i år.

– Hittills har vi delat ut varannan vecka, från och med januari börjar vi dela ut en gång i veckan, berättar **Nina Fabritius-Ylitalo** i Ekenäs församling.

Ungefär 60 besökare har varannan vecka nåtts av

mathjälpen.

– Det betyder att vi nått åtminstone dubbelt fler, eftersom många av dem som hämtar maten har familjer.

Matbanken är ett samarbetsprojekt mellan Ekenäs församling, Missionskyrkan, Metodistkyrkan och Pingstkyrkan. Maten som delas ut fås främst som donationer från livsmedelsaffärer, men också grossister, odlare och privatpersoner har donerat livsmedel och förnödenheter.

– Vi kände nöd över matsvinnet, men också över människor med låga inkomster som ska få pengarna att räcka till trots att matpriserna går upp.

Församlingen har tidigare gett de behövande köpkort till livsmedelsaffärer, men det blev dyrt i längden. Nu hjälps frivilliga i församlingarna åt med att hämta den mat som annars skulle kastas bort från affärerna och grossisterna.

– Livsmedlen delas ut i den omfattning och enligt det varusortiment som vi fått in. Det betyder att både mängder och sortiment kan variera stort.

TACK VARE Matbank Ekenäs når mat som annars skulle kastas bort hjälpbehövande. FOTO: NINA FABRITIUS-YLITALO

TRADITION ÅBO

Julfred åt envar
Utlysandet av julfreden på Gamla stortorget i Åbo är en historiskt tradition som bibehållits så gott som obruten ända sedan medeltiden.

Bakgrunden till att utlysa julfred hittas i Bibeln där änglarna på julnatten uppenbarar sig och upp-

manar till fred på jorden.

Under medeltiden utlystes julfred i de flesta nordiska länder. I kungörelsen finns bestämmelser för hur julhelgen skulle firas, bland annat bestrafades de som utförde något brott under julhelgen extra hårt.

Man har låtit bli att ut-

lysa julfreden i Åbo enbart då fara hotat, till exempel vid Stora ofreden på 1700-talet, Finska kriget 1809 och vid vinterkriget utbrott 1939.

Utlysningen läses i år av chefen för Åbo stads internationella ärenden **Mika Akkanen**.

Källa: <http://www.evl2.fi/ordlista>

RIM JULKYRKA

”Ta din gps och scanna / tills du hittar Hosianna.”

Svenska kyrkan i Örebro lockar till julgudstjänst med hjälp av rimmade affischer.

BLOGG KYRKPRESSEN.FI

Blogg lockar fram julstämning

I samarbete med julradion.fi bloggar **Thomas Lundin** på kyrkpressen.fi i december.

– Den riktigt riktiga julstämningen infann sig i går när vi kom ut till Nagu kyrka. Nedsläckt och fullsatt, några ljus på altaret, skriver Lundin på bloggen om julturnén han deltagit i.

ejden

”Bara vi får tillräckligt många frivilliga har vi i praktiken obegränsade resurser.”

John Åsvik

hög att vi tror på en naturlig gallring, säger Åsvik. Diakonin har begränsade resurser men bara vi får tillräckligt många frivilliga har vi i praktiken obegränsade resurser. Till en början kommer vi inte att kunna ta emot mat från fler än två butiker.

Kan utvidgas vid behov

Utdelningarna ska ske i centrum, Korsnäståget och Brändö. Exakt var matutdelningen sker är ännu öppet, men sannolikt i någon församlings utrymme.

Den egentliga verksamheten startar först efter nyår för det finns så många praktiska frågor som ska lösas först. Vi måste vara säkra på att allt lyckas innan vi startar.

Den nya föreningen är både tvåspråkig och ekumenisk och alla församlingar medverkar. Verksamheten kan också komma att utvidgas till Korsholm och andra orter ifall det finns behov.

Från och med december hämtar vi mat två gånger i veckan. Det lyckas tack vare våra många duktiga frivilligarbetare. Utan dem skulle mathjälpen inte fungera.

Samarbetet församlingarna emellan har löpt väl och de frivilliga representerar alla fyra församlingarna. Nina Fabritius-Ylitalo är väldigt glad över Ekenäs Matbank.

Det har varit lyckat och betydelsefullt ur många perspektiv: med tanke på miljön, de hjälpbehövande och frivilligarbetet. Jag vill också betona att de hjälpbehövande gör en oerhört viktig insats då de hämtar maten som annars skulle kastas bort.

RADIO & TV

JULENS SÅNGER. Sibbo svenska församling och Amigo Choral bjuder i år på de vackraste julsångerna och glimtar från finska missions-sällskapets arbete i Yle Fem på annandag jul. FOTO: MAY WIKSTRÖM

Andrum kl. 6.54

(med repris 8.54)
Fre 19.12 Malena Björkgren, Åbo **Lö** 20.12 8.53 Familjeandakt. Lars Collmar läser ur sin bok *Helga Hund i Paradiset* (repris från 15.1.2005) **Må** 22.12 Björn Wallén, Ingå **Ti** 23.12 Björn Wallén, Ingå **Ons** 24.12 Björn Wallén, Ingå **To** 25.12 kl. 07.50 Inför julottan. Redaktör: Hedvig Långbacka **Lö** 27.12 Familjeandakt. Lars Collmar läser ur sin bok *Helga Hund i Paradiset* (repris från 22.1.2005) **Må** 29.12 Mikael Lindfelt, Åbo (repris från 22.12.2010) **Ti** 30.12 Ann-Sofi Storbäck, Ekenäs **Ons** 31.12 Gunnel M. Helander, Hangö (repris från 31.12.2009) **Fre** 2.1 Björn Vikström, Borgå.

Aftonandakt kl. 19.15

Fre 19.12 Kristina Fernström, Helsingfors **Lö** 20.12 17.58 Ett ord inför helgen, Sibbo kyrka. **Sö** 21.12 Jan-Erik Lindqvist, Helsingfors (repris från 21.12.2009) **Må** 22.12 Hilka Olkinuora, Ingå **Ti** 23.12 Hilka Olkinuora, Ingå **Ons** 24.12 kl. 17.45 Julpsalmer. Redaktör: Hedvig Långbacka **To** 25.12 Ordet blev människa. Textläsare: Hedvig Långbacka och Mikael Lindfelt. Producent: Hedvig Långbacka (repris från 25.12.2009) **Fre** 26.12 Hilka Olkinuora, Ingå **Lö** 27.12 17.58 Ett ord inför helgen, S:t Görans kyrka i Mariehamn. **Sö** 28.12 Jesus som flyktning. Textläsare: Hedvig Långbacka och Karl Sällström. Producent: Hedvig Långbacka. **Må** 29.12 Birgitta Udd, Karis **Ti** 30.12 Birgitta Udd, Karis **Ons** 31.12 Birgitta Udd, Karis **To** 1.1 kl.19.15 I Jesu namn. Textläsare: Hedvig Långbacka och Karl Sällström. Producent: Hedvig Långbacka. **Fre** 2.1 Ben Thilman, Esbo.

Gudstjänster och julmusik

SÖ 22.12 FJÄRDE ADVENT 21.12
Radio Vega klockan 13.03:

De vackraste julsångerna från Sibbo kyrka. Sjung de käraste julsångerna med kör och församling. Bland annat Nu tändas tusen juleljus, Giv mig ej glans, Dagen är kommen, Stilla natt, Låt mej få tända ett ljus, Härlig är jorden. Julbeträktelse av Camilla Ekholm. Vid orgeln, pianot Lauri Palin. Kören Amigo Choral sjunger under ledning av Sören Lillkung.

JULAFTON 24.12
Radio Vega klockan 17.00:
Julbön från Borgå domkyrka. Predikan som traditionen påbjuder av biskopen i Borgå stift, Björn Vikström.

JULDAGSMORGONEN 25.12
Yle FEM och Radio Vega klockan 8.00: Julotta från Borgå domkyrka. I julottan predikar Fred Wilén, liturg är Marina Smeds. Vid orgeln Reidar Tollander. Borgå kammarkör sjunger under ledning av Eric-Olof Söderström. Ungdomsgruppen UV-SOUND och trumpetisten Leo Kylätasku medverkar.

ANNANDAG JUL 26.12
Radio Vega klockan 13.03:
Högmässa med Larsmo församling. Predikant och liturg Max-Olav Lassila. Hans Wiklund är organist och leder ungdomskören. Textläsare Heidi Ahlö, förebedjare Benita Östman.

Yle FEM klockan 14.15:
De vackraste julsångerna från Sibbo kyrka.
Tänd ljus i decembermörkret tillsammans med Sibbo svenska församling och kören Amigo Choral. Vårdarna May Wikström och Rolf Steffansson guidar genom Finska Missionssällskapets arbete och julbeträktelsen hålls av Camilla Ek-

NINA ÅSTRÖM sjunger sånger i juletid tillsammans med Wilma Witick och Kimmo Suomela. Himlaliv i repris från 2013: **Må** 22.12 kl. 18.30 och **Sö** 28.12 kl. 15.25 i Yle Fem.

holm. Vid orgel och piano Lauri Palin. Amigo Choral dirigeras av Sören Lillkung. Musiker: Henrik Wikström, Zacharias Holmkvist, Niklas Manser, Patrik Frisk, Henrik Huldén. Solist Maria Höglund.

FJÄRDE DAG JUL 28.12
Radio Vega klockan 13.03:
Gudstjänst med Mariehamns församling. Predikant Gunnevi Styrröm, organist Judith Deäki.

Yle FEM klockan 14.30:
Julmusik från Kronoby kyrka. Kronoby gymnasiums och Ådalens skolas julkonsert under ledning av Malin Storbjörk. Vi får bland annat lyssna till traditionella julsånger såsom Nu tändas tusen juleljus, Betlehems stjärna, Giv mig ej glans och mindre kända såsom Nu i den heliga timman och The World for Christmas. Vid pianot sitter Martina Broberg. Denna gång är det extra festligt då Mellersta Österbotens kammarorkester medverkar och tillsammans med en projektkör framför Gustav Holsts Christmas Day. Repris från 2013.

NYÅRS DAGEN 1.1
Radio Vega klockan 13.03:
Gudstjänst med Vörå församling. Predikant Ulf Sundstén.

VANDA-lerna Eric, Anders, Eija, Ida, Linda och Oskar Lönnqvist sänder varma Jul och Nyårs-hälsningar.

En riktigt fridfull jul och ett gott nytt år. Tack för omtanke och förböner.

Lisbeth och Gösta Steffansson

God Jul och Gott Nytt År och tack för det gångna året

Kyrönmaan Näkö Oy
Asematie 5, 66440 Tervajoki
Öppet: må-fr 9-17, lö 10-12
Tfn 478 5440. Nödsituationer 040-708 2259

Annonsera i

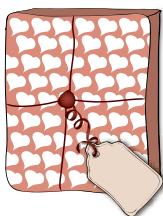
KP
KYRKPRESSEN

Med en annons när du hela Svenskfinland.

Du når oss på:
050 329 4444,
050 092 4528

Eller via e-post:
annons@kyrkpressen.fi
www.kyrkpressen.fi

Ett stort tack! Riktat vi till alla som deltog i Önskeklappen

När Fontana Media frågade er vem som är värd en riktigt bra bok i julklapp fick vi in många rörande förslag och hälsningar. Vi önskar förstås att vi kunde skicka ut böcker till alla, men nu har vi valt ut åtta stycken ovetande vardagshjältar som snart kan vänta sig ett litet paket på posten.

Vi önskar er alla en riktigt skön jul fylld av glädje, samvaro och många stunder med en god bok. God jul!

MER ÄN 70 procent av världens kakaoproduktion kommer från de västafrikanska länderna Elfenbenskusten och Ghana. Barnen blir exponerade för kemikalier, långa arbetsdagar och de har ingen möjlighet att gå i skola. De låga inkomsterna för småbrukare tvingar familjerna att ta med barnen i arbetet på odlingarna. FOTO: U. ROBERTO ROMANO / ILRF

Choklad smakar barnarbete

ETISK CHOKLAD. Under julen både köper och äter vi mycket chokladprodukter. Choklad görs av kakao som i många länder skördas med barnarbetskraft. De etiska utmaningarna kring chokladproduktionen är många.

TEXT: TOMAS VON MARTENS

Det är en stor njutning att äta god choklad och det är få som tackar nej till den njutningen. Men om vi tittar närmare på varifrån chokladen kommer och under vilka förhållanden den producerats, är det lätt hänt att pralinen fastnar i halsen och får en otrevlig och bitter eftersmak.

Grunden för alla chokladprodukter är kakao-odlingar, som i dag är en näringsgren som utövas av 5,5 miljoner småbrukare. Totalt sett försörjer kakao i hela världen ungefär 40–50 miljoner odlare, arbetare och deras familjer.

På många kakao-odlingar arbetar barn och också vuxna skördar kakao-bönor för rena svältlöner. I vissa områden hotar produktionen av kakao den ekologiska diversiteten och mångfalden i naturen. Produktionssätten är i många fall inte baserade på en hållbar ekologisk strategi.

Den billigaste kakaon kommer från Västafrika och priserna är låga för att man på kakao-odlingarna använder sig av underbetald arbetskraft och barnarbete.

Tillgången till rättvist producerad choklad är ganska begränsad i Finland. Inte en enda av de stora finländska chokladproducenterna har intro-

ducerat rättvisecertifierade chokladprodukter, säger **Anna Ylä-Anttila** som är t.f. verksamhetsledare för Föreningen för etisk handel.

Den choklad som säljs i Finland kommer huvudsakligen från andra länder och inte från våra inhemska producenter. Rättvis choklad kan köpas i alla affärskedjor i Finland, men i huvudsak handlar det om chokladplattor eller chokladstänger, inte om julens chokladaskar.

Det bästa utbudet av rättvis choklad, också olika slag av chokladdelikatesser som exempelvis körsbär med chokladglasyr, finns i de större varuhusen och i specialaffärer, delikatessaffärer och butiker som säljer rättvisemärkta produkter.

Handel med barn vanligt

Hon poängterar att enbart certifiering inte löser problemen med kakaoproduktionen, men att det är ett steg i rätt riktning.

Utnyttjande av barn som arbetskraft och handel med barn är tyvärr mycket vanligt inom kakaoproduktion. De olika certifieringsmärkena strävar efter att förhindra barnarbete och att göra hela produktionskedjan transparent, det vill säga synlig för köparen.

Kriterierna för certifiering bygger på internationella överenskommelser inom arbetsrätt som ILO (Internationella arbetsorganisationen) slagit fast.

ILO:s föreskrifter borde följas oberoende av om en produkt är certifierad eller ej.

Choklad certifieras bland annat med UTZ-certifikat och med Rainforest Alliance-certifikat.

Rättvis handel (Fairtrade) är ändå den mest omfattande certifieringen. Den garanterar odlarna ett garan-

tipris och ett Fairtrade-tillskott.

Villkoren för Rättvis handel förhandlas demokratiskt fram tillsammans med odlarna och de västerländska certifieringsorganisationerna. Så är det inte med de andra certifieringssystemen.

Produkter som rättvisemärkts följer också miljökriterier som är strängare än vad de vanligtvis är.

Anna Ylä-Anttila säger att det är svårt att göra en svartlista över producenterna. Handeln går via många händer och en stor del av kakaoproduktionen sker i länder där barnarbete och korruption är vanligt.

När det gäller handel med kakao så finns det alltså problem för alla producenter. De är svårt att helt tillförlitligt följa kakaons ursprung eller att eliminera problemen.

Det största ansvaret lägger Ylä-Anttila ändå på de största företagen som gör de största vinsterna på kakaoproduktionen.

Fazer har en ansvarsfull vision

Fazer är en stor och känd producent av chokladprodukter i Finland. Deras mål är en ansvarsfull och transparent värdekedja för kakao.

Produktcertifiering är inte det enda alternativet för att garantera ansvarsfull produktion av kakao, säger **Leena Majamäki**, som är kommunikationsdirektör vid Fazer.

Innan utgången av år 2017 kommer all kakao som Fazer använder att ha ett spårbart ursprung och fylla kriterierna för ansvarsfull kakaoskaffning.

Viföljer WCF:s (World Cocoa Foundation) ansvarsprinciper. Näringsen ska vara lönsam för odlarna, människorna ska må bra och odlingsmetoderna ska vara hållbara ur miljösynpunkt.

År 2014 kommer andelen kakao-produkter som producerats i enlighet med ansvarsprogrammet att uppgå till 50 procent av Fazers totala kakaoinköp.

Denna andel omfattar kakaon som köpts under certifikat (UTZ, Rainforest Alliance) och kakaon inköpt inom ramen för andra hållbarhetsprogram som våra leverantörer och andra parter genomför, exempelvis Source Trust.

Istället för att certifiera enskilda produkter vill Fazer att de mål och kriterier som de ställt upp för ansvarsfull kakao ska gälla för all den kakao vi använder.

Enligt Fazers kakaostrategi är certifikaten inte målet, utan ett av sätten att säkerställa att våra ansvarskriterier uppfylls.

Fazer-koncernen har undertecknat FN:s Global Compact och för bundit sig till att arbeta för mänskliga rättigheter, beaktande av arbetsrätt, miljö och bekämpande av korruption.

MERA INFORMATION OM ETISK CHOKLAD

- **Eetti.fi** (Förbundet för etisk handel).
- Kampanjen **Make Chocolate Fair**.
- **Finnwatch.org** följer med hur globalt ansvarsfulla företagen är.
- **Fazergroup.com/sv/foretagsansvar**, videor och artiklar om Fazers projekt.
- **Rainforest Alliance** (miljömärkning för att bevara biologisk mångfald).
- **UTZ-certifierad** (miljömärkning).
- **Fairtrade** (Rättvis handel) är den mest omfattande rättvisecertifieringen.
- **Changemaker.fi**, Kyrkans Utlands-hjälps ungdomsnätverk för globala rättvisefrågor.

Julknäcke med det där lilla extra

VÅRT DAGLIGA BRÖD. Julknäcke-bröd med senap och kornmjöl kan man både bjuda på och ge i present.

TEXT OCH FOTO:
MARTIN NORD

Är det något som jag tycker bör finnas på julbordet så är det ett gott knäckebröd. Och varför inte imponera på släkt och vänner genom att göra brödet själv?

Min vana trogen är även detta bröd gjort med surdeg som grund. Just det här knäcket tar lite tid att göra, men det är det värt. Det blir krispigt och smakrikt!

JULKNÄCKE

• Vi börjar med den sedvanliga surdegsgunden gjord på råg. Av den bubblande grunden tar du 50 gram och håller i en bunke tillsammans med 3 dl vatten och 200 gram rågmjöl. Blanda ihop och sätt lock på och låt jäsa i kylskåpet i ett dygn.

• Efter ett dygn tar du ut bunken ur kylskåpet och blandar ihop alla ingredienser till en fast deg. Det som ska hållas ner i bunken nu är:

- 5 dl vatten
- 600 g grahamsmjöl
- 200 g kornmjöl
- 175 g vetemjöl
- 1,5 msk salt
- 2 msk honung
- 15 g jäst

• För att jästen ska fördelas bra brukar jag blanda ihop jästen med vattnet innan jag håller i blandningen i bunken. Nu ska bunken in i kylskåpet igen och den kan stå där i ytterligare ett dygn.

• När det är dags att ba-

MED DET här receptet får du ett härligt julknäckebröd som räcker till hela helgen.

ka ut degen sätter du ugnen på 225 grader. Nu kan du även ta fram en kast-rull eller stekpanna som du ska använda till att rosta lite kornmjöl i. Rostningen går till så att du låter pannan bli het och sedan håller du i mjölet, inget annat. Rör om med jämna mellanrum så ser du att mjölet börjar ändra färg och får en lite mörkare nyans. Du kan själv bestämma hur länge du vill rosta, men du kan känna på lukten när mjölet blivit färdigt.

• Sedan är det bara att

börja kavla ut brödet, två mm tjockt. Kavlar du ut det direkt på ett bakplåtspapper är det mycket enklare att få in det i ugnen sedan. Skär sedan önskad form på bröden, som vanliga skivor, smalare stänger eller en stor kaka som du sedan

Vårt dagliga bröd är en serie recept och tips på hur man får till olika sorters läckert matbröd. Serien avslutas nu, men recepten finns på KP:s nätsida.

kan bryta i mindre bitar.

• Innan du skickar in brödet i ugnen ska du breda ut ett lager dijonsenap på ena sida av brödet och pudra över det rostade kornmjölet. På det viset får brödet en jultouch!

• Picka ordentligt med en gaffel så att inte brödet blir bubblig i ugnen. Tio till tolv minuter, sedan är första plåten färdig! Ovanstående mängder kommer att räcka till ca 3-4 plåtar, så knäcket ska nog räcka hela julhelgen. Njut, och god jul!

VÅGA FRÅGA

Julvariation i kyrkorna

JAN-ERIK NYMAN är prost och pensionerad kyrkoherde från Jakobstad och svarar på läsarförfrågor om tro och kyrka.

Varifrån kommer traditionen med julbön i stället för julotta, eller kan man ha båda? Många kyrkor har också midnattsmässa. Är det ett nyare påfund eller påverkan från andra kristna kyrkor? Kan församlingen fritt välja hur julens gudstjänster firas? Och en tilläggsfråga: Är det okej att ta betalt för konserter i kyrkan?

KYRKOHANDBOKEN HAR texter och böner för gudstjänster under julhelgen enligt följande: Julaftonen, julnatten, juldagen, juldagen och annandag jul (stefanidagen). Därtill finns texter för tredje och fjärde dag jul som används vid gudstjänst om den 27 respektive 28 december infaller på en söndag. Detta innebär ändå inte att alla dessa gudstjänster måste hållas i alla kyrkor.

Julbönen har inte ersatt julottan. Julotta ordnas i församlingar av den enkla anledningen att gudstjänst ska hållas på de kyrkliga helgdagarna och juldagen är, vid sidan om påskdagen, den största helgdagen i kyrkoåret. I en del församlingar firar man både julotta och högmässa på juldagen. En gammal sed, som i förenklad form lever vidare på sina håll, är att man slår ihop julottan och högmässan till en gudstjänst. Detta innebär ännu på 1950-talet att församlingen lyssnade till två predikningar på juldagen. Numera är julottan oftast den enda gudstjänsten på juldagen.

Det finns ingen heltäckande undersökning om julbönens historia i Borgå stift. I en pro gradu-avhandling vid Åbo Akademi konstateras att man i Jakobstad redan år 1904 kungjorde "bibelförklaring" på julaftonens eftermiddag. Under ett tiotal år kallades denna samling ömsom "bönestund", ömsom "bibelförklaring". Från 1920 kallades den julbön. Jag skulle tro att ungefär samma utveckling kan noteras i många andra stadsförsamlingar.

JULOTTANS STÄLLNING var orubbad fram till 1960-talet. Ungefär då började den utveckling som ledde fram till att de verkligt stora skarorna samlades till julbönen medan antalet deltagare i julottan började minska. Trots detta är julottan ändå en av de mera välbesökta gudstjänsterna under året. Midnattsmässa på julnatten är en rätt ny företeelse. Den är av någon anledning vanligare i andra stift än i Borgå stift. För stora delar av kristenheten är denna mässa, "änglarnas mässa", den centrala händelsen i julfirandet. Midnattsmässan har kommit till oss genom ekumeniska kontakter, kanske helt enkelt genom det intresse som den telexerade midnattsmässan från Peterskyrkan i Rom väcker.

Och så till konserterna i kyrkan. Kyrkoherden och församlings-/kyrkorådet har gemensamt ansvar för att kyrkorummet används på ett värdigt sätt. Det innebär att kyrkan inte automatiskt är öppen för alla konserter. Konserterna innebär ofta kostnader för arrangörerna och då anses det vara okej att ta inträde. En tumregel är att ju närmare församlingens egen verksamhet en konsert står, desto vanligare blir det att man i stället säljer programblad eller bär upp kollekt.

Och så till konserterna i kyrkan. Kyrkoherden och församlings-/kyrkorådet har gemensamt ansvar för att kyrkorummet används på ett värdigt sätt. Det innebär att kyrkan inte automatiskt är öppen för alla konserter. Konserterna innebär ofta kostnader för arrangörerna och då anses det vara okej att ta inträde. En tumregel är att ju närmare församlingens egen verksamhet en konsert står, desto vanligare blir det att man i stället säljer programblad eller bär upp kollekt.

Och så till konserterna i kyrkan. Kyrkoherden och församlings-/kyrkorådet har gemensamt ansvar för att kyrkorummet används på ett värdigt sätt. Det innebär att kyrkan inte automatiskt är öppen för alla konserter. Konserterna innebär ofta kostnader för arrangörerna och då anses det vara okej att ta inträde. En tumregel är att ju närmare församlingens egen verksamhet en konsert står, desto vanligare blir det att man i stället säljer programblad eller bär upp kollekt.

Fråga KP:s expertpanel

I KP:s frågespalt besvaras frågor om tro och andlighet av präster i den lutherska kyrkan. Frågor om relationer, hälsa, familj och fostran besvaras av sjukskötare och kyrkans familjerådgivare. Redaktionen behöver ditt namn och dina kontaktuppgifter, men du får gärna ställa din fråga anonymt i tidningen. Redaktionen väljer och redigerar frågorna. Adressen är redaktionen@kyrkpressen.fi eller Kyrkpressen, Sandvikskajen 13, 00180 Helsingfors. Märk kuvertet "FRÅGA". Panelen besvarar frågor endast i tidningen.

PÅ TVÄREN NINA ÖSTERHOLM

Havregrynsjul

Stjärngossen vill inte gå på rad. Han vill inte sjunga och han vill inte hålla i någon stjärna. Vanligen älskar han både att sjunga och klä ut sig men nu ligger det något otrevligt

i luften som gör att gossen slår på bromsarna. "Mammans förväntan" kliar nämligen som glitter i hårbotten hela december.

På julen, och helst annars också, vill vi att barnen ska vara som i Stockmanns julreklamer. Leende, tindrande, glittrande

och välklädda. "Det är så härligt med barn på julen, ja det blir nog ingen riktig jul utan barnen." Det är en sanning med modifikation. I det här huset blir det ingen riktig jul för att jag bor med ett gäng ovilliga julfirare.

Små tomtar älskar ru-

tinor och hatar allt som rubbar dem. Baka pepparkakor kan väl vara okej, men alla julfester, julkonserter, julstigar, julutfärder, julshopping, julkirkor, och allt annat som börjar med jul, klarar de sig glatt utan. Vad är det för fel på Nalles havregrot som vi

äter varje morgon och varför har du kokat den här äckliga vita risgrynsgröten i timmar? Usch!

Och visst, det är okej med rutiner och vardagsgrått. Funkar bra för mig. Men hur ska jag få förmedla något av den jul som jag själv älskar att fi-

ra och pynta och vänta på när ingen vill vara med? Hur byter man ut Mamma Mu mot Julen i Bullerbyn utan att alla gråter? Jag tror att jag firar en privatjul under granen i år. Den som vill ha klappar får vara med.

JULEN VI MINNS. Återvändande fäder, förlorade barndomar, brinnande julgranar. Minnena av krigstida jular lever ännu kvar. Kyrkpressens redaktion efterlyste läsarnas starkaste julminnen.

Och de kände stor tacksamhet

Julen då barndomen tog slut

"I dag, på julaftonens förmiddag, känns hemmet inte som hemma. Glädjen och samarbetet är inte som förr om åren. Mamma håller visserligen på och lagar mat i köket, i matvaruaffären arbetar faster Ingrid och fostersyster Anna, men pappa är borta. Orsaken är kriget som pågått en månad. Pappa är utsedd till befolkningsskyddschef på hemmfronten och hans uppdrag inför julaftonen är att från gårdarna i Köklax samla in hö och halm som ska forslas till Köklax järnvägsstation. Ett tåg med kreatur är på väg från Karelen västerut och beräknas vara här under kvällens lopp, och det behövs all hjälp som går att uppbbringa.

I år ska vi alla fira julafton hos morbror Olof, tant Karin och kusin Brita. Mormor och morfar är naturligtvis med, de bor i samma hus och mormor står för matlagningen då son och sonhustru står i lanthandeln och betjänar kunderna med de sista inköpen inför julen.

Då dagen lider mot kväll, och vi samlas runt middagsbordet, finns även moster Svea, kusin Lisa och den minsta kusinen Birgitta där. Men tre stolar står tomma. Min yngsta morbror Hel-

"Jag glömmar aldrig min barndoms julafton i all sin enkelhet. De var inte så påkostade som nutidens jular, men vilken fest det var i alla fall."

Levi Backholm

ge och mosters man Olle finns "där någonstans" vid fronten och pappa arbetar på järnvägsstationen.

Vikommer igenom måltiden med allt vad som bjuds: sillar, sillsallad, lutfisk, lådor och den traditionella plummonkrämen med vispad grädd. Men tuggorna hotar växa i munnen.

Birgitta gråter mest hela tiden. Hon är bara två månader och borde ha fått stanna på barnkliniken, men på grund av bombardemangen mot Helsingfors sändes de barn hem som ansågs klara sig.

Efter en dämpad julklappsutdelning går var och en till sitt. Hos oss börjar den långa väntan på att pappa ska komma hem. Han kommer på morgonnatten, hungrig, trött och smutsig, men framför allt förtvivlad över det han varit med om. När tåget kom till Köklax måste vagnsdörrarna brytas upp med järnspekt, då de frusit fast av djurens urin i den hårda kolden. Synen som möter honom är en fruktansvärd tragedi: hungriga, törstiga, omjolkade djur, djur som kalvat och nyfödda kalvar ihjältrampade i trängseln. Ja, krigets alla fador blottas. När pappa sedan brister i gråt skakas min trygga värld i sina grundvalar. Det är första gången jag ser min pappa gråta. Han gråter över djurens lidande, han gråter över ansvaret som ligger på de två unga flickorna som följer med tåget.

Där jag sitter på sängkanten inser jag med ens vidden av ordet krig och jag förstår att gråten även gäller Finland och dess öde. Innan jag somnar tänker jag att om jag så lever till hundra år, glömmar jag aldrig denna julafton. Är detta julen då barndomen tog slut?"

Margareta Kummelin, Esbo

Vackraste julgranen i byn

"Vi förflyttar oss 85 år tillbaka i tiden, eller lite mer. Inte var det som nu att man tog ut julen i förskott med reklamkljus och julpynt redan i oktober. Julförberedelserna kom nog först ett par veckor före jul. Det första tecknet på att man närmade sig julen upplevde vi i bybyttiken vid landsvägen. I vanliga fall kände man där doften av läder, hamprep, beckolja och annat diverse, men i början på december fanns det en doft till i butiken. Det var den torkade torsken som anlände. Den låg där i stora balar utan hölje på ett ganska så ostädad trägolv – det var inte så noga med hygien då. Fisken skulle ju blötläggas i många vatten och lutas så

nog blev den ren när den var tillredd.

På Anna-dagen, den 9 december, lade man fisken i blöt. Min mor Lina hade sina speciella träbunkar där hon tillredde sin lutfisk. Det var med stor förväntan jag följde proceduren från den torra skrynkliga fisken till den fina, vita, färdiga lutfisken.

Så var det dagarna före julafton. Med otålig väntan hoppades jag att min far skulle ta sig tid att hämta en julgran. Han hade alltid så bråttom i sin snickarverkstad. Men så äntligen kom han iväg och det dröjde inte så länge förrän han var tillbaka. Och alltid kom han med en gran som inte alls liknade en julgran som man ser på julkort. Han gav sig inte tid att söka länge. Från skogen hade han med sig ett fång vackra grankvistar, så det var bara att borra hål i granstammen och placera kvistarna på passliga ställen. Slutresultatet blev att vi alltid hade den vackraste julgranen. Så blev granen klädd med glitter och bomull och levande ljus som fastsattes med speciella ljushållare. Det som dominerade vår julgran var ett vitt tygband, cirka 10–15 centimeter brett och två meter långt. Bandet var broderat med röda stora bokstäver: *Åra vare Gud i höjden och frid på jorden*. Jag minns att texten gjorde ett starkt intryck på min barnasjäl. Det gav oss en andlig stämning och Guds närvaro i julfirandet. Jag glömmar aldrig min barndoms julaft-

nar i all sin enkelhet. De var inte så påkostade som nutidens jular, men vilken fest det var i alla fall när ljusen i granen var tända och far tog fram sin bibel och läste julevangeliet från Lukas andra kapitel, det färgstarka från 1917 års översättning. Så knäppte han sina stora, av hårt arbete grova händer och bad om välsignelse för julfirandet. Ödmjukt och varmt tackade han Gud för hans ousägligt stora gåva till oss. Detta med julevangeliets berättelse om vad som hände den första julen fascinerade mig och etsades in i min barnasjäl, och sitter fortfarande kvar.

Efter den andliga kosten var det julmaten som väntade. Lutfisk med vit-sås och kryddpeppar, vilken smak för en barnamun. Och sedan risgrynsgröt med fruktsoppa som efterrätt. Det är fortfarande mina favoritmaträtter.

Efter den goda maten sjöng vi julsånger. Bland annat *Fröjdas vart sinne, julen är inne och O du saliga*. Det blev varierande sånger från år till år, men alla gav uttryck för glädjen att Frälsaren kommer på nytt till oss.

Så småningom hördes ett stampande ljud från farstun. Det var förstås julkocken som kom och han frågade likadant som han frågar ännu i dag: Finns det några snälla barn här i huset? Vi var tre snälla, jag och mina två syst-rar. Vi fick varsin leksak, för det mesta någonting tillverkat av trä. Det kun-

de också vara hemstickade vantar och strumpor. Ett stort rött äpple de flesta jular, och alltid den stora obligatoriska morogubben som hade ögon, näsa och mun samt en knapprad av rus-sin. Den nybakade gubben doftade så gott, men det kom inte på fråga att den skulle ätas upp med det samma. Den placerades i julgranen på en kvist intill granstammen och där satt den vanligt-vis tills tjugondag knut. Då var den torr och skarp och fick blötläggas, smakade en aning grankåda, men det var i alla fall en morogubb. Att den mist en och annan russinknapp under väntetiden är en annan historia. Detta att vänta var ett sätt att lära sig sparsamhet, och att behärska sina smakkörtlar. Den tidens barnuppfostran var helt annorlunda än i nutidens familjer. Men jag minns med kärlek och värme mina föräldrars kärlek och omtanke som sällan yttrades i ord, men dess mer i gärning. De gav mig en gudsbild som jag hela livet be-arbetat. Barndomens Gud var för mig en ganska sträng Gud som såg allt. Men under de många åren jag levt har jag mer och mer mött en kärleksfull Gud. Hans ousägliga kärlek har mött mig i både medgång och motgång.

Och i dag inför julfirandet möts vi alla av samma kärlek från Gud i julens glada budskap. I dag är en Frälsare född åt eder – Han är Messias Herren. Må det bli angeläget för oss alla att ta emot Guds

gåva, Jesus i våra liv, i tro och bekän-nelse att han är vår personliga frälsare. Då blir julen sann och verklig.”

Levi Backholm, Sundom

Alla är oskadda!

”Jag har ett minne av julen som inte enbart är roligt, fastän det slutar lyckligt.

Jag är född 1936 i Sjundeå där mina föräldrar hade byggt sig ett egnahems-hus. Huset blev inte klart före krigen och pappa var med i båda krigen som sanitär. I familjen fanns då tre små barn. Under vilket av krigen som den här ju-len utspelade sig vet jag inte, men tro-ligen under vinterkriget.

Det var juldagsmorgon, tidigt. Mam-ma var då ensam med oss tre barn, den allra minsta sov i barnsängen i kamma-ren. Vi steg upp tidigt för att tända le-vande ljus i alla fönster och i granen, så att alla som åkte till julottan skulle se att det var julstämning i det lilla hem-met. På den tiden fanns endast vita ste-arinljus, små i granen, långa på bordet.

Vårt hem bestod då enbart av rum och kök. Granen var klädd med girlander som bestod av hela världens flaggor och ljusen var fastbundna på de grövre grenarna med band eller snören. Gra-

SÖNDAGSSKO-LANS JULFEST på Drumsö.

nen stod på golvet i sovrummet på trä-kors som pappa hade snickrat. Grenar-na var pyntade med små vita vaddtus-sar för att likna snö.

Mamma, min bror och jag satt i kö-ket för att se kyrkfolket. Ljusen i gra-nen var också tända. Mitt i allt såg jag att granen brann och ropade högt till mamma: – Granen brinner! Hon sprang dit, tog tag i hela granen, kom in till kö-ket och rusade ut med den brinnande granen i snön! Det allra värsta var att det inte fanns någon dörr mellan rum-men, utan bara ett tygdraperi som fat-tade eld. Mamma sprang ut med gra-nen och ropade åt mig att dra ner dra-periet. Det var skräckfyllda ögonblick! Mamma kom in storgråtande och sotig. Elden var släckt och granen ute, men hela vårt kök var sotigt. Hon lyfte lil-lebror ur sängen och kramade oss al-la, vi var välbevarade och det var stort! Vår mormor kom och hjälpte till med städningen – att köpa målfärg gick in-te under krigen!

På nyåret fick pappa permission! Re-dan på gården såg han den svarta gra-nen och rusade in, storgråtande. Mam-ma berättade vad som hade hänt, jag minns det så tydligt. Hon hade ett stort förkläde som var rutigt.

Pappa sade att ”nu ska du inte gråta mer, vi är alla oskadda och det är det

forts. ►

JULAFTON I Åbo i början av 1950-talet.

JULEN 1936 i Jeppo. Bröderna Börje och Lars Sandberg har samlat sina julklappar framför julgranen.

PÅ 40-TALET inhandlades stora delar av den mat som skulle stå på julbordet med ransoneringskort.

allra bästa". Det kunde ha gått riktigt illa. De kände stor tacksamhet!

1944 kom evakueringen från Porkkala och vi måste flytta bort och lämna vårt älskade hem. Till en början bodde vi nära gränsen och "ingenmansland", så vi såg att vårt hem brändes ner cirka två veckor efter flytten. Senare flyttade vi till Pojo och ett nytt hem byggdes. Mina föräldrars sorg gick nog inte över trots att åren gick."

Ing-Britt Svanström (f. Backström), Skuru

Mammas hälsning på julafton

"Tonerna från härliga julsånger framkallar hos många nostalgiska känslor, så även hos mig. Det är främst den långt över hundra år gamla dikten av Viktor Rydberg som tonsattes av Alice Tegnér, som får mina känslor att svalla. *Gläns över sjö och strand* har varit min favorit sedan år 1959, då jag hörde den för första gången. Även om det har gått drygt ett halvsekel sedan händelsen minns jag den eftermiddagen som om det var i går.

Vintervädret var iskallt, snövallarna metershøga. Det var min åttonde födel-

"Sångens starka inverkan på mig framkallade den stora mammalängtan jag bar på."

Inni Stenbock

sedag och i huset hade det fejats, julpyntats och bakats, men inte till mig! Jag hade inga förväntningar inför dagen, för antagligen skulle även denna julafton följa samma mönster som de föregående. En ung flicka hade naturligtvis sina hemliga, outtalade önsningar, men ingenting gick upp mot den totala överraskningen.

Att vara född på julafton är i och för sig inget märkvärdigt, en veckodag bland de andra. Mamma födde mig på eftermiddagen på julafton, klockan 15.30. Dessvärre har jag inte några ljusa barndomsminnen, framförallt inte från jularna. Under mina tidiga barndomsjular visste jag knappt om att det samtidigt var min födelsedag. Allt det bekanta runt omkring mig blåstes bort och min själsliga utveckling stannade så gott som av efter att min biologiska mamma hade tagits ifrån mig. Jag levde i en nyfamili, kom i skymundan, blev bortglömd.

Min födelsedag firades aldrig, varken någon dag före eller någon dag efter jul. Inga gäster, vänner, inga ljus på tårtor, ingen nämnde något. Kanske pappa gratulerade mig, liksom i förbifarten, men det var allt. I mitt kyliga, kärlekslösa barndomshem fanns heller ingen musik eller sång. Radion var påskruvad då det var boxningsmatch. Mina öron visste knappast vad musik var, vilket bevisas av skolbetygets femma i sång och musik då jag gått ut

första klassen i folkskolan.

Långt senare fick jag veta att min mamma var oerhört musikalisk. Hon trakterade mandolin och hennes vackra sångstämma hördes såväl hemma som på teaterscenen. Det som jag mest förargar mig över i mitt liv är att jag ingenting minns av henne, jag var endast drygt ett år då hon dog.

Men den här märkliga julaftonseftermiddagen 1959 är klart förankrad i mitt minne. Redan på hösten hade pappa köpt television, som ett slags julklapp till sig själv. Han hade monopol på tittandet.

Nu på julaftonseftermiddagen sitter han, sin vana trogen, framför teven och det bjuds på julmusik. Jag har sysslor i köket och lyssnar inte aktivt på musiken in i mig. Vad är det som händer? Andäktigt lyssnande, hjärtat som bultar, svetten bryter fram. Känslor som jag aldrig visste om växer fram, någonting djupt, dolt upplöses. Inom mig glänser en ljuvlighet. Sångens starka inverkan på mig framkallade den stora mammalängtan jag bar på. Omtumlad och lycklig väljer tårar fram. Det är inte sorgtårar utan glädjetårar. Som om kören sjöng direkt till mig: *Gläns in i själ med*

frid, mamma i fjärran, hon som är kär och blid, sändes nu hit till mig ...

Drömmande stapplar jag tillbaka ut i köket. Jag sätter mig på stolen vid fönstret, kökssysslorna glömda för tillfället, och stirrar frånvarande ut genom fönstret. En och annan stjärna har tänts på julaftons himlavalv.

Sångupplevelsen gav mig den dyrbaraste födelsedagsgåva jag någonsin fått. Jag har inte sört över att min födelsedag nonchalerades, för jag äger ett minne som bär mig: vissheten om att min himmelska mamma sände mig sitt kärleksbevis.

Eftersom jag var helt upptagen av min egen upplevelse, i stunden bortom tid och rum, vet jag inte om pappa alls reagerade. Jag kan inte heller minnas att han skulle ha kommenterat det. Det här skedde på julaftonseftermiddag omkring klockan 15.30. Samma minuter, åtta år tidigare, när stjärnorna lyser på vinterkall himmel, föder en mor ett varmt flickbarn.

Flickebarnet är nu en glad pensionär med härliga barnbarn. På en dagisjulfest för några år sedan svarade ett av dem, på frågan om vem man firar på julen: "Det är mommo, Halonen och Jesus."

Ingen tvekan, plus alla ni andra julbarn. Grattis!"

Inni Stenbock

FAMILJEN BARSAS. Julens förberedelser började redan på hösten på bondgården i Råfsby, Östra Nyland. Förberedelserna kan du läsa om på www.kyrkpressen.fi.

JULEN 1957 i Helsingfors. Ragni Sandberg klär julgranen under svärföräldrarna Johans och Svea Sandbergs vakande öga.

JULBLÅ HOS familjen Laurén på Slottsgatan i Åbo år 1957.

Julmaten köptes på kort

”Det är intressant att bläddra i gamla fotoalbum. Man glömmar tid och rum. Och plötsligt öppnas som en lucka. Jag återupplever julen på Drumsö för 70 år sedan. Jag var då sju månader och det var min första jul, mitt under brinnande krig. Lyckligt ovetande om krigets fasor sitter jag i soffan bredvid mamma. Det var inte lätt för henne med två bröder som hade stupat, Birger Holmström strax innan freden i mars 1940 och Carl-Gustaf Holmström i november 1941.

Julgranen står på samma plats i vardagsrummet som under så många senare år. Föräldrarna hade köpt lägenheten i april 1939. Mamma bodde i samma lägenhet i över sjuttio år.

Trots krig och ofärd hade mamma pyntat för julen och sparat av de få livsmedel som kunde köpas. Det mesta var ju på kort. Hur hon i likhet med alla andra på hemmafronten orkade med all oro inför nuet och framtiden är svårt att förstå. Mamma har berättat att det var ständiga alarm, vilket betydde att hon med oss två småttingar snabbt måste söka sig till källaren där bombskyddet fanns. Där fick man sitta under långa stunder. Både barn och vuxna var utsatta för smitta. Många av barnen ha-

de kikhosta. När faran var över fick mamma gå upp till fjärde våningen med mig i famnen och Kristina i handen. Jag hörde henne aldrig klaga. Det gällde att hålla modet uppe samtidigt som hon och de andra vuxna var medvetna om att man i källaren endast var skyddad för splitter. Om sjuvåningshuset hade fått en fullträff så hade vi alla blivit begravda under husmassorna. När jag besöker lägenheten på Drumsö, som fortfarande finns kvar i familjens ägo, går jag ofta längs de nötta trapponerna till källaren. Kroppen minns ljudet av alarmsirenerna, kylan i källaren och barnens förtvivlade gråt och föräldrarnas oro.

Mamma har berättat att man anade vapenskramlet redan när lägenheten köptes. Hon packade aldrig upp en del av porcelinet och ”fina servisen”. Mamma hörde till den generation som sparade på allt, eftersom det kunde komma till användning. Ännu i hög ålder hade hon en färdigpackad kasse med det nödvändigaste bredvid sängen, för den händelse det skulle bli snabb utryckning.

Under mammas sista år, 2010, hände det av någon anledning sig att ett fönster sprack när jag stängde det. Mamma tog det helt lugnt och sade att man tillfälligt kan reparera det med målartej, om det skulle dröja länge innan fönstret kunde bytas ut. Hon berättade att

under kriget hade nästan alla fönster krossats och ersatts med fanerskivor.

De levande ljusen i granen är tända. Jag minns att vi barn brukade få ljusstumparna och glittret från julgranen för våra snökojor som vi byggde på den då obebyggda ängen öster om vårt hus vid Karlavägen. Men då var jag några år äldre.

Pappa knäppte bilden som han brukade. Det fanns inte tid för honom att sätta sig förän någonting som smållde och osade hade brunnit av.” (Fotografiet är publicerat på framsidan av det här numret av Kyrkpressen.)

Benita Ahlnäs, Borgå

Krigsbarn i Göteborg

”På julaftonen fick mammorna i Finland skicka hälsningar i radion till sina krigsbarn. Vi satt bänkade på soffan i vardagsrummet, Tant, Farbror och jag. Radion sprakade och knastrade. Jag satt blickstill. ”Hälsningar till Maire i Göteborg” från mamma. Det var allt. Jag kände knappt igen mammas röst ...”

Maire Peltonen, Åbo, om ett julminne från åren som krigsbarn i Göteborg.

”Jag var då sju månader och det var min första jul, mitt under brinnande krig.”

Benita Ahlnäs

Dramatik på barnavdelningen

”För nitton år sedan föddes vår första dotter i december. Förlossningen slutade med akutsnitt och barnläkaren konstaterade i efterhand att det inte var någon rolig tillställning, eftersom barnet inte mädde bra. Hon vägde bara 2,2 kg och andades inte själv, så de första dagarna måste hon tillbringa i kuvös på barnavdelning. Men hon repade sig snabbt och på luciadagen fick hon flytta ner till förlossningsavdelningen. På kvällen besökte ett luciatåg sjukhuset, följt av en sånggrupp. Lyckan var total då jag stod utanför dörren i sjukhuskorridoren med min nyfödda på armen och fick se det strålande luciaföljet och lyssna till den underbara sången.”

Janet Wallsten, Jakobstad

Kyrkpressens redaktion publicerar alla inskickade julminnen på vår webbsida kyrkpressen.fi.

JULHÄLSNING. Advent 2014 kom med riksdagens ja till ny äktenskapslag – och med 17 000 medlemmar som valde att gå.

Ärkebiskop Kari Mäkinen hoppas på en kyrka som kan urskilja sitt centrum mitt i myllret.

Mitt i allt som sker

TEXT OCH FOTO: MAY WIKSTRÖM

Utanför arbetstrummet vid Södra kajen blånar Helsingfors morgonskyar bakom glittrande hamnbelysning.

Framför fönsterrutan böjer sig ärkebiskopen för den evangelisk-lutherska kyrkan i Finland, Kari Mäkinen över ett annat landskap. På bordet ligger en reproduktion av den flamländske renässansmålaren Pieter Brueghel (d.ä.). *Folkräkningen i Betlehem* har i konstnärens händer transponerats till en scen ur ett nederländskt landskap. Framför den påtvingade spanska administrationens bokförare trängs svettig och motvillig allmog. På gatorna slåss, bakar och roar sig folk. Kari Mäkinen stötte på målningen för flera år sedan och blev förtjust.

– Den handlar om hur Gud i Kristus talar till oss på vår egen nivå. Inte ovanifrån, inte från maktens centrum. Det hänger också samman med hela reformationens grundtanke. Den som inte sänker blicken, till det som sker i mitten av allt som händer, upptäcker det inte, säger han.

Vad är det då som händer i mitten? En stressad bonde plöjer fram i hopen med en åsna i släptåg. På den sitter en höggravid kvinna: Jungfru Maria. Kristus kommer in i de oanande människornas vardag.

– Utan detta saknar hela målningen betydelse. Han som vilar i Marias mage är dess hela centrum. Han är på väg in i folkets liv, samtidigt som de fortsätter att syssla med sina vardagliga sysslor. En scen som kunde vara tagen från Salutorget ... eller i Åbo, kommenterar Mäkinen.

Enligt honom utmanar målningen betraktaren till ett särskilt seende. Han kallar det ”den sänkta blicken” eller ”reformationens seende”.

Med tanke på det tumult som uppstod ef-

ter riksdagens ja till äktenskapslagsreformen och de många som lämnade kyrkan i december – tycker du att det finns något i den som är aktuellt också nu?

– Reformationens seende är fortfarande viktigt, det att Kristus inte väljer vem han rör sig bland. Det spännande i målningen är att det finns så oändligt många människor med på den, närmare två hundra, och att de uppvisar en så stor mångfald. Det råder ingen ordning över hopen – de marscherar inte i takt. Vi grips lätt av rädsla över att tappa kontrollen. Även då får vi lita på att reformationens blick håller: Det är Kristus som ger sammanhanget dess betydelse.

Dina uttalanden om äktenskapslagstiftningen har väckt stark kritik. Vad ska/får en ärkebiskop säga?

– Jag kan inte tänka så – en utgångspunkt som slår fast vad man får eller inte får säga sätter bojar på folk. Däremot måste ärkebiskopen – och de andra biskoparna om man utgår från herdetanken – tala ansvarsfullt. Ibland gäller det för herden att vara den som går längst fram, ibland att vara den som går längst bak och ser till dem som blivit efter. Ibland handlar det om att gå mitt i hopen.

Vilken position är det som har varit aktuell nu?

– Lite av alla tre. Det som lyfts fram tydligast i medierna är när herden går ”längst fram” och ”längst bak”. Då kan det uppstå en oro över att ”är han nu inte alls med oss?”. Men jag vill säga att jag har försökt se till hela hopen.

På frågan om hur det känns att ta emot massiv kritik konstaterar Kari Mäkinen att det inte bara har kommit negativa reaktioner, han har också fått ta emot tack.

– Det handlar snarast om att en biskop måste ta emot många känslor, erfarenheter och synpunkter. Att jag har fått göra det visar att frågan handlar om

något med stor betydelse för många. En del har talat om hur de känner sig befriade, andra känner osäkerhet, förvirring eller rädsla. I det här skeendet har vi, bland dem jag, varit tvungna att ta emot alla slags reaktioner. Då kan man inte säga att någon känsla är rätt eller fel. Visst har jag mitt i allsammans tänkt på Paulus ord om att gråta med dem som gråter och glädjas med dem som är glada.

Vilket slags rädsla är det fråga om?

– Det kan handla om rädsla för att inte vara accepterad för det man är och tänker, men också om att man känner att en viktig struktur i ens liv rasar. Samtidigt vill jag poängtera att ingens äktenskap är hotat i och med det här beslutet. Men det är naturligtvis svåra saker. När vi talar om sexualiteten rör vi oss på väldigt djupa vatten.

Kyrka eller folk?

Folkkyrkobegreppet har diskuterats i olika sammanhang på senare tid. Ärkebiskopen håller med om att det är i förändring. Å ena sidan ser han ett gränsöverskridande, där kyrkan inte längre definieras av medborgarskap, ”folk” eller landsgränser. Människor och intryck rör sig fritt över dessa.

– Men det finns också en rörelse där folkkyrkan blir mer av folkets kyrka, i den bemärkelsen att de diskuterar den, en rörelse i demokratisk riktning.

Kari Mäkinen ser ändå att kyrkan har en stark förankring i det finländska samhället, inte minst när han jämför läget med Namibia, som han nyligen besökt.

– Det finns djupa och goda etiska utgångspunkter som finländarna har gemensamma, till exempel när det gäller synen på rättvisa eller korruption. Likaså syns kyrkans förankring till exempel vid skolskjutningar. Spontant söker sig folk till kyrkorna då. Jag kan därför inte se att det finns ett val mellan

REFORMATIONEN FORTSÄTTER. För ärkebiskop Kari Mäkinen är det viktigt att kyrkan är kyrka för människorna just i den vardag de lever i.

kyrka eller folk. Reformationstanken handlar ju om att vara kyrka för människorna just i den verklighet de lever i. Kari Mäkinen säger att beröringspunkterna till kyrkans tro är betydligt flera och brokigare än de var förut.

– Att det finns olika utgångspunkter bland dem som är med i gemenskapen ser jag som positivt. Men det kräver också tolerans.

Och hur ska man hitta den?

Hans hand far tillbaka mot Brueghels målning, till kvinnan på åsnan.

– Det krävs att man ser vad det är som finns i vårt centrum!

Finns det bön, finns det hopp

År 2014 har varit ett år med krig och katastrofer. IS framfart i Mellanöstern, krisen i Ukraina och ebolaepidemin har toppat världsnyheter. I Finland har samarbetsförhandlingar och uppsägningar haglat tätt. Vid tiden för intervjun meddelar Finlands Bank att den nationella ekonomin för fjärde året går in i en svacka som är anmärkningsvärd både internationellt och historiskt sett. Vad säger du till dem som tycker att värl-

den aldrig har varit så mörk som nu? Till dem som gett upp hoppet?

– Individens hopplöshet och hjälplöshet är alltid verklig. Men på ett allmänt plan kan det hända att världarna har skilts åt så att vi som har det bra inte känner igen verkligheten hos dem som i skam tvingas gå till brödköerna. Av världsnyheterna som blir förmedlade till oss grips vi lätt av känslan att allt är mörkt. Trots det lever vi ändå i ett relativt tryggt land både historiskt och internationellt sett.

Men Kari Mäkinen poängterar att hoppet är livsviktigt. Att hålla det levande kräver enligt honom tre saker.

– För det första behöver man få känna att vardagen går vidare och att man inte lämnas ensam i den. Guds stora gåva till oss alla är att ha någon som går med oss i allt.

Det andra han håller fram är förmågan att också se det goda som sker. Människor jobbar tillsammans, gör gemensamma insatser för sin stadsdel eller by, sådant ger hoppet näring.

– Det tredje är den kristna trons uppståndelsehopp. Det finns mer än

TIDSTRANSPONERAD FOLKRÄKNING. Renässansmålaren Pieter Bruegel valde att förlägga Josef och Marias resa till Betlehem till sin egen samtid.

det vi ser här och nu. Världen är inte en sluten helhet – den har en hisnande öppning till något annat, en öpp-

ning genom vilken bönen hela tiden strömmar. Jag tänker ibland, att den dag alla världens böner skulle upphö-

”Den dag alla världens böner skulle upphöra, först den dagen vore allt hopplöst!”

Årkebiskop
Kari Mäkinen

ra, först den dagen vore allt hopplöst! Strax därefter gör han ännu en gest mot konstaffischen på bordsytan.

– Men för den enskilda människan, som tänker på sitt barn, sitt bröd, sin hälsa, saknar de stora orden betydelse. Det enda som betyder något är att någon går med henne.

Genom Kyrkpressen når du nästan alla finlandssvenskar. Trots att vi har en egen biskop är också du vår biskop och finns med i tankar och böner. Vad vill du säga till läsarna?

– Jag beklagar att jag vuxit upp i en så enspråkigt finsk miljö att jag inte kan göra det på svenska så bra som jag skulle vilja, men: För mig är det en stor rikedom att vi har en tvåspråkig kyrka. Genom det här uppdraget har jag lärt mig hur viktigt det är att få tänka, tala och be på sitt eget språk. Det har ett värde som inte bara begränsar sig till Borgå stift. Jag är också glad över på vilket sätt de svenskspråkiga utgör en del av vår kyrka. Det handlar inte bara om språkmajoritetens inställning utan det är en ömsesidig vilja till enhet. På det sättet blir språkgränsen inte en gräns.

ELLIPS

Omstörtande julbudskap

De två rätt så olika berättelserna om Jesus födelse i Lukas och Matteus evangelier blir ofta sentimentaliserade. Men deras budskap är både djupt personligt och politiskt, skriver **Marcus J. Borg** och **John Dominic Crossan** i sin bok *The First Christmas. What the Gospels Really Teach About Jesus's Birth* (HarperCollins 2007).

I boken tar de upp frågan om berättelsernas historicitet i ett av kapitlen, samtidigt som de starkt betonar att berättelserna om Jesus födelse har både mening och budskap och det oberoende av hur historiska eller ohistoriska de är. I själva verket förlorar berättelserna sin betydelse om vi stirrar oss blinda på den historiska biten, menar författarna.

Uppväxta i en kristen tradition är vi väl förtrogna med vem Jesus är: I krubban föds ingen mindre än världens frälsare och Guds son. Jesus titlar känns kanske uttjatade, men när vi får höra att kejsar Augustus också titulerades som världens frälsare och Guds son, så framträder julevangeliet i en helt ny dager.

Som så mycket annat i Bibeln är berättelserna om Jesus födelse ett antibudskap, ett subversivt omstörtande av den rådande ordningen. Berättelsernas innebörd är givetvis också religiös, men för de första århundradets judar var religion och politik inte åtskiljbara.

Med tiden blev ändå den kristna anti-imperialistiska rörelsen själv en del av den världsliga makten och imperiet som vi vet. För oss i dag är julevangeliet religiöst och andligt. Men så endimensionellt var det alltså inte när det begav sig och berättelserna om Jesus födelse uppkom och berättades.

■ TOMAS VON MARTENS

Två kulturer, en gem

JULTRADITION. Julia Abebe är van vid pepparkakor och glögg, Mesgnaw Molla Abebe vid ett julbord som dignar av syrliga plättar, köttsåser och ägg. Två kulturer, en gemensam familj. Ett samtal om traditioner, julmat och att fira i främmande land.

TEXT: MICHAELA ROSENBACK

– Vi hade köpt en plastgran och tagit med oss tomteluvor och kanel. Vi kokade gröt, pyntade med blinkande ljus och så fick alla varsin julklapp, också våra fadderbarn som satt där med runda ögon, berättar **Julia Abebe**.

Julen 2013 firade hon, tillsammans med sin man **Mesgnaw Molla Abebe** och deras fyra gemensamma barn i Etiopien. En jul väldigt olik den hon är van vid hemifrån, men likväl en jul där gemenskap och samvaro prioriterades högt.

I Etiopien, där de kristna är i knapp majoritet, inleds julaftonsmorgonen, eller snarare natten, ofta med en gudstjänst.

– För att få plats inne i kyrkan under julgudstjänsten i den stad där vi bodde måste man vara på plats klockan tre på natten. Kommer man klockan sju ryms man inte in.

Den koptiska gudstjänsten pågår till morgontimmarna. Kvinnorna och männen är åtskilda, prästen sjunger entonigt och det ingår rörelser, rökelse och program både inne i kyrkan och utanför. När besöket i kyrkan lider mot sitt slut går folket hem och dricker kaffe, äter popcorn, karameller eller andra godsaker som man bunkrat upp med.

– Själva kaffeceremonin är betydelsefull och ordnas alltid när det är fest. Också den håller på länge, över en timme. Det viktigaste är inte hur kaffet smakar utan att det är en sak man gör tillsammans.

Att vara en familj där föräldrarna har olika traditioner och bakgrund kan ibland ställa till med problem när det kommer till högtider. Hur ska man göra för att mötas på halva vägen när jul för den ena är något helt annat än för den andra?

I familjen Abebe underlättas situationen av det faktum att den etiopiska julen firas ett annat datum än den finska.

– I Etiopien har man 13 månader och julafton infaller den 7 januari. Därför brukar vi fira finländsk jul den 24 de-

FÖRRA ÅRET såg Julia Abebes jul lite annorlunda ut än den brukar. Då firade hon och hennes familj i Etiopien. FOTO: MICHAELA ROSENBACK

PÅ BILDEN TILL HÖGER: En kringvandrande spelman sjunger visor om folket som bor i det hus han besöker. Som tack vankas det mat, alkohol och en slant. FOTO: JULIA ABEBE

ember och etiopisk jul den 7, tillsammans med våra vänner.

Vad gäller delikatesser på julbordet har aldrig någon dispyt uppstått.

– Min man älskar finsk julmat mycket mer än jag. Lådor, skinka och inlagda sallader. Jag kan äta julmat på julafton och på juldagen men han äter pepparkakor och jultårter och dricker glögg hela december.

I Etiopien består julbordet bland annat av injera, en slags syrlig plätt som serveras med olika såser.

– På julen är det ofta köttsåser av höna, get och får för att göra det extra fest-

Boken man får lust att läsa

BOK

Österbottniska lustresor

Författare: Bertel Nygård
Fotograf: Mikael Herrgård
Förlag: Scriptum 2014

Herrarna **Bertel Nygård** och **Mikael Herrgård**, mångåriga kolleger på Vasabladet men numera pensionärer, ger sig ut på en resa i det öst-

erbottniska landskapet. De kallar det en lustresa, för de har rest dit de haft lust att resa. Med mera betoning på lust än på resa.

Den här avspända inställningen attraherar mig. Det här är en lustresa jag får lust att läsa om. Och den lusten sitter kvar genom hela boken.

Deras subjektiva val av resmål har naturligtvis påverkats av deras intressen. Bägge är intresserade av natur och historia. Som tidi-

gare kulturredaktör stannar Nygård upp vid flera kulturellt betonade hållplatser. Herrgårds specialitet, att dokumentera fornminnen, leder oss genom jungfrudanser till gamla bosättningar. Även om författarna inte haft ambitionen att göra en pedagogisk framställning av Österbotten lär man sig ändå en hel del om landskapet.

Resenärerna gör också stopp vid flera platser av kyrkligt intresse. De tar oss

med på ett gudstjänstbesök i Orisbergs kapell där Malaxherden **Toni Tornberg** predikar (bilden). Med **Håkan Vikström** som ciceron besöker vi hospitalkyrkan på Korholmen och Påras kapell i Kronoby. Vi besöker också **Håkan Ahlnäs** på sin hemgård i Socklot, Nykarleby där kyrkbyggarsläkten Rijf verkade i tiden. Kyrkokonsten får ett eget kapitel med **Eric Cainberg**, en samtida släkting till Rijf i huvudrollen. Här skym-

tar både kyrkor, gravplatser och minnesmärken.

De två författarna är välkända för Vasabladet läsare. Det är tryggt att följa med på lustresan. Som läs-upplevelse känner jag igen Bertel Nygårds penna från hans tidigare kolumn Lugna Gatan i Vasabladet. Likaså känner jag igen Herrgårds varma och jordnära fotografier.

Saknar du en julklapp ännu? Här har du den.

■ JOHAN SANDBERG

ensam högtid

UNDER KAFFECEREMONIN är det viktigt att alla som deltar ska få andas in ångan från de rostade bönorna.

PÅ BILDEN NERE TILL VÄNSTER: I Etiopien hör det julen till att sprida ut gräs på golvet. FOTON: JULIA ABEBE

– De dansar nog men inte runt någon julgran. Det är dans till traditionell musik, runt i ring och när rytmen ändrar vänder man sig om och dansar parvis. Kringvandrande spelemän brukar också dyka upp och sjunga om dem som bor i huset, hur vacker frun är och vilka fina barn familjen har. Som tack får de mat, pengar och ibland en liten sup. Julgubben är ett främmande begrepp i samband med det etiopiska julfirandet. Här delas det inte ut några presenter, här är gemenskapen det mest betydelsefulla. Det är också den traditionen Julia Abebe vill ge vidare till sina egna barn.

– För mig är viktigast att det är en bra stämning, att man gör förberedelserna tillsammans. På julafton är det sedan härligt att se barnens spänning och förväntan.

Lika för alla

När Julia Abebe själv var liten ingick det aldrig en fysisk julgubbe i firandet. Han lämnade nog paket vid dörren men själv syntes han inte till. Just julgubben har åstadkommit en och annan diskussion hemma hos familjen Abebe.

– Det som gör det svårt är att man i Etiopien gör precis lika i varje hem under en högtid. Det är som ett schema som alla följer. Därför tyckte min man i början att vi ska ha en fysisk julgubbe för "det är ju så man ska göra". Jag försökte förklara att i Finland kan man modifiera julfirandet så att det passar en själv och ingen annan lägger sig i. Tycker man inte om lutfisk så behöver man inte ha det på julbordet. Det är ju onödigt att ha den stående där och sedan kasta bort den för att ingen åt av den.

Till skillnad från i fjol firar familjen Abebe julen hemma i år.

– Det blir en klassisk finsk jul.

När det nya året sedan skälats in och raketterna har kastat sitt sista sken över himlen väntar jul nummer två.

– Det är bara roligt med dubbel fest och speciellt för min man som älskar traditionsbundna fester.

ligt, säger Julia Abebe.

Ägg, lök och tomat är andra råvaror som används flitigt i det etiopiska köket.

– Under middagen äter alla med händerna och matar varandra. Det betyd-

der att man respekterar någon, men i en familj matar alla varandra.

Till julpyntandet hör att strö ut gräs på golvet, medan julgranar är helt obekanta. När familjen Abebe firade finländsk jul i Etiopien hade de en gran av plast.

” För att få plats inne i kyrkan under julgudstjäns- ten i den stad där vi bodde måste man vara på plats klockan tre på natten. Kommer man klockan sju ryms man inte in.”

JULEN FÅR människor att bry sig mer om varandra, och det är det viktigaste i livet, säger Johanna Grüssner.

Karl-Bertil Jonsson är hennes hjälte

JULSÅNG. Johanna Grüssner, jazzmusiker och lärare, gillar den omtänksamma anda som råder på julen.

TEXT: MARCUS LASSUS

Två dagar i veckan är hon musiklärare vid Södra Latins gymnasium i Stockholm, fem dagar i veckan proffsmusiker. **Johanna Grüssner** jobbar med två saker om vart annat, men henne själv tröttnar det inte ut, tvärtom.

– Genom att undervisa två dagar i veckan får jag lite extra ork att satsa på min egen karriär. Sedan kan jag i utbyte berätta för eleverna om livet utanför skolan, säger Grüssner.

Livet utanför skolan har på senaste tid inneburit en veckas julturné i Österbottnen och på Åland, där hon har sjungit låtar från sin nya julskiva. Just nu är Grüssner i Florida på en fem veckor lång semester med familjen. Hon tillbringar också julaftonen där, då ska hon gästas två gudstjänster som solist.

– Det är väldigt viktigt för både min fysiska och psykiska hälsa att resa söderut, säger Grüssner.

Julsångerna är betydelsefulla för Grüssner på

flera olika sätt.

– Julsångerna skapar stämning och de är en del av traditionen, men det är också viktigt som sångerska att leverera texten väl. Jag tror att julen får oss att bry oss mer om andra människor ett tag, det viktigaste i livet.

Godhet i handling

Grüssner tycker att människors omtänksamhet är bland det bästa med julen:

– Alla anstränger sig för att bli bättre människor. Julen verkar vara en tid då folk blir mindre själviska, inte bara i fråga om pengar utan också i handling.

Frågan om favoritjulsången resulterar i en stunds tystnad:

– Hmm ... Det beror ju på hur julsången är gjord. En vacker julsång kan så lätt förstöras. Görs den bra är det psalmen *Stilla Nat*, annars **Gunnar Svenssons** och **Tage Danielssons** sång om Karl-Bertil Jonsson.

Sången påminner Grüssner om hennes barndom, då man varje jul såg filmen om Karl-Bertil Jonsson.

– Den handlar om mod, styrka, omtänksamhet

och hur vi ska behandla våra medmänniskor. Karl-Bertil Jonsson är något av en julhjärte för mig, säger Grüssner.

Skribenten har varit praoelev på Kyrkpressen.

Digitalt godis – utan tro

FILM

Hobbit: Femhäraslaget

Regi: Peter Jackson

Hobbit-pappan, krigsvetteranen och språkvetaren **J.R.R. Tolkien** var en hängiven katolik, men att läsa in religiösa betydelser i hans texter låter sig inte alltid

göras. De facto kritiserade den gode Tolkien fantasykollegan **C.S. Lewis** (Narnia) för att alltför öppet skylta med religiösa allegorier.

Vad beträffar **Peter Jacksons** filmatiseringar behöver man inte nödvändigtvis ägna den biten en tanke. I Sagan om ringen- och Hobbit-filmerna finns det mycket gott och ont, det djävulska inte att förglöms-

ma, men fokus här ligger – som bekant – på det stora äventyret, på heroism och brödraskap.

I den avslutande Hobbit-installationen är guldet förbannelse ett annat centralt tema. Här är det

dvärghöjdaren Thorin Eken-sköld (**Richard Armitage**) som i stället för att ställa upp för den hårt drabbade Sjöstaden – tänk Charles Dickens korsat med Hammarby Sjöstad och hamnen i Hong Kong – och dess invånare kör sitt eget race.

Som en följd av detta hamnar man på kollisionkurs även med alvfolket. Att de fruktade orcherna väntar bakom knuten gör inte saken bättre.

I filmen finns stunder av

absolut skönhet, av godhet, vänskapliga gester och lust och fågning stor. Ändå känns det som om Peter Jackson inte skulle lita på den inneboende styrkan i materialet.

Han tar i så byxorna spricker och banar väg för gigantiska fältslag som svär i det digitalt framkallade godiset. Gärna för mig, men som helhet blir det något hjärtlöst. Det är nästan så barnatron går förlorad.

KRISTER UGGELDAHL

KRYSSSET DECEMBER

	VAR LUKAS 4:4	SPETSAR	DISCIPLIN ÅR 1984	UTAN KOSTNAD	DIKTARA STRAND-PELARE	HUR SA?	UNDER HÄLLA	SVAKTA STYGG	KROPP	
						VE...VE DIE, STAD JEL 24. I GYTTJA				
		OVERKLIG FÄRG					TRÖJA VRÅLA			
PLATAN PÅBUD			GÅRA FIGURER I HURSA FÖR VÄLTARE					AUTOMAT- KARBIN SMÖRSÅS		
DÅR BOODE EN ANKA I KUNG 179					FRISK EFFERÄT		ÄMMAR LYRISK OIKT			
		FÖRSÄK- RING- BREV SVÄRSTILL				NUKLID KASUS			MATERIAL UPPBEGÅT AV TUNNA SKIKT	
PÅFÄN SOM RESER FRI				BEKANT ORD FÖR BRUK AMERICAN			FLECK NÄR INSTÄL- MENT			
FÄTÖLJ	PLACER I RADER LITEN INTELLIG FLÄMMAN				VIAMMA SKJÖLD BÄLV- SKÄIVAR EJ LIT			RODD- BÅTEN		
			MEJ- KÄNSLA MIRAKEL					LIK- GILTIGA TING	ANTE- MERI- DIEM	YTT- RADE
BMA 2014	FISK LÄNNAN DRAG	STRÖVA	ÄR VISSA SPRÅK	UNDER- HÅKS- HALVA HOS WÄST	FÄGEL ADAMS HUSTRU	SER MAN PÅ	22/10		ÄRS- BÖCKER	BILMAR FLAK RADON
OÄNDL			PINSAM				SÄGS NÄR DET GÖRONT	FÄGLAR ENSAM		
			MED- DELAND BIBELDE		SOMNO- LENS KÄRL AV ELDFAST PÅTERIAL			FLÖDA MYST- TERIUM		ZOLA
SNITSIG AVSLUT NING									DRYCK ROMERISK MANTEL	
KANYL	BADA BASTU EJ DER- HONA			DONERA VÄRDAG- LIGT TAL		TÄR VI FÖR ROS SKULL?	DUNKA		TALLR	DJUR
		TON	GÅNG		CHEF RADIUM		HÄNDEN PÅ SILVER ERBIUM			
DIVIDEN ARTIKEL			ÅTERGE			SAMMAN BINDA			NORM	
			GUL- VARA		MÅLA MED GENOM- SKINLIG FÄRG				KAMP- SPORT	

Konstruerat av BRITT-MARI ANDTFOLK

NOVEMBERKRYSSSETS LÖSNING
Bland de rätta lösningarna belönades följande med ett bokpris som kommer på posten. Vi gratulerar: **Göran Björkskog**, Ekenäs, **Ritva Sundén**, Andersböle och **Annika Frants**, Petsmo.

**VINN
BÖCKER!**

SKICKA IN!

Sänd in din krysslösning senast onsdagen den 7 januari 2015 till: Kyrkpressen, Sandvikskajen 13, 00180 Helsingfors. **Märk kuvertet "Decemberkryssset"**. De tre först öppnade rätta lösningarna belönas med bokpris. Bibelcitaten i kryssset är enligt Bibel 2000. **Lycka till!**

Namn & adress:
.....
.....
.....

	STAD ÖRE 10	E	GÅ FÄRDIG HITT	RESO PÅ FINNSKA	KORRO SLODD	R	STYCK	NED SIGNAL	A	HUM	NDING	V	HAND- ARBETA
		F	Ö	R	L	O	S	S	N		P	I	R
ADAMS WISBRO		E	V	A	S	T	O	I	K	E	R		STAD I NORD- AFRIKA
LENN SILVER SILVER		S	N	I	T	T	S	N	A	R	K	A	
		L	O	I	S		K	BMA 2014	G	S	S	A	L
GIRIG		S	N	I	K	E	N	DRYCK	TILL I LONDON	T	O	PÖJ- RÄMM	G
MÄRKT MÅN SÄRIG		V											
		A	S	E	N	A	P	P	A	R	S	KÖRN	Ø
ÅSKED- NING		T	R	O	O	S	S	P	R	I	N	T	E
		D	O	K	T	O	R	W	I	E	N	TÄLL FLETTA	R
LÄKAR		R	A	M	R	A	F	E	L	FÄGEL	D	O	M
		A	K	T	A	E	R	O	B	KOPPI SILVER	K	O	P
HAND- LING		Ø	C	H	B	A	B	Y	L	E	A	N	D
LÄND		N	I	A	E	J	E	K	T	O	R	A	M
		S	M	I	L	S	T	E	N	SILVER	E	G	A
OTUR PÅ VEJ		O	S	I	S	A	N	A	M	I	A	K	N
		R	A	K	E	T	E	R	H	A	Å	G	A

UR EVANGELIET

”Och ljuset lyser i mörkret, och mörkret har inte övervunnit det.”

Läs mera i Joh. 1:1-14

OM HELGEN

Julnattens under

Mitt i årets mörkaste tid samlas vi i kyrkorna för att höra om herdarna som överraskades mitt i natten av änglasång och strålände ljus. Julnattens under är Gud som föds till jorden i mänsklig gestalt. Den Gud vi tror på är inte främmande för eller avskild från vår mänskliga tillvaro, utan har levt och känt den i sig själv i både skratt och tårar.

RUNT KNUTEN

”Barn i stjärnljus.”

Konsert med Sibbo vokalensemble söndag 28.12 kl 20 i Sibbo kyrka.

STÖD RETREATARBETET...

Julklapptips:

- *Retreat inför fastan 13-15.2.2015
- *Retreat för mammor med möjlighet till massage 6-8.3.2015
- *Jubileumsskriften *Röster från Snoan* á 10€.
- Fråga din församling eller beställ via Lärkkulla.
- *Stöd retreatarbetet i Finland och Egypten
- F193 5549 0420 0000 82 "Retreat 2014-15".

www.larkkulla.net, retreat@larkkulla.net, 019 2757 200

INSIDAN

Ansvarig redaktör:
Erika Rönngård,
040 831 6614,
annons@kyrkpressen.fi

Annonsera i Kyrkpressen!
Leif Westerling 050 329 4444, leif.westerling@kyrkpressen.fi
Jonny Åstrand 050 092 4528, cjcenter@malax.fi
Kyrkliga annonser: 040 831 6614, annons@kyrkpressen.fi

BETRAKTELSEN ANN-MARI AUDAS-WILLMAN

ILLUSTRATION: FILIPPA HELLA

Ljuset i vårt mörker

ADVENTS- OCH jultiden brukar vara en aktiv tid, inte minst för den som har barn. Nu tänker jag inte bara på praktiska bestyr i form av julkappar, juldekorationer, festkläder och annat som hör firandet till. Jag tänker framför allt på de julfester och den förväntan och kanske anspänning inför dem som är förenat med barnens julfirande. De här julfesterna brukar vara de allra finaste, de med Maria och Josef och Jesusbarnet, herdarna, änglarna och de visa männen. Ett bekant tema enligt manus skräddarsytt för de aktörer man har, och med reservation för att ängeln kan vara sjuk och herden tappa lusten att uppträda och att den visa mannen kanske drabbas av tunghäfta då det gäller. Den första julnattens händelser är något vi vill ta del av gång på gång. Vi vill också föra vidare bilden från Betlehems stall till våra barn och unga. Det var här allting började. Då Gud kom till vår värld. Då det som profeterna talat om gick i uppfyllelse. Då Ordet kom till oss, Ordet som fanns redan i begynnelsen hos Gud och var Gud. Ordet, genom vilket allting blev till och utan vilket ingenting blev till. I Ordet var liv och livet var människornas ljus, det ljus som lyser i mörkret. Det ljus som mörkret inte övervunnit.

Inledningen av Johannesevangeliet, den så kallade Johannesperologen, är en hymn som vi får anta att sjöngs bland de första kristna. En lovsång till Gud, som bekänner Jesus Kristus som Guds Son. Vi förenas i den lovsången då vi på juldagen läser texten i Johannesevangelietets första kapitel och julens profetior.

Att erkänna Kristus som Guds son är inte bara att konstatera att det är frågan om ett speciellt barn, ett frommare och godare barn än andra. Att Jesus är Guds son gör också att han fanns med i begynnelsen, i begynnelsen hos Gud. Att han var till före all tid, att han är sänd av Gud och kommer från Gud. Därför är han både Gud och människa.

Det oskyldiga lilla Jesusbarnet, oförargligt och värnlöst, är Gud som kommer till oss. Gud ger sig till vår värld, utelämnar sig själv som det nyfödda barn som behöver hjälp för att klara sig, precis som alla andra barn, och senare i prövningar och frestelser och slutligen genom sitt lidande och sin död.

Det är samma Jesus som vilar i krubban i Betlehem. Den Kristus som kommit till vår värld i sin härlighet, full av nåd och sanning, och vill ge oss Livet. Han vill själv vara det ljus som skingrar vårt mörker, det ljus som mörkret inte har makt över.

Ann-Mari Audas-Willman är kyrkoherde i Solf församling.

#bönetwitter

”Allsmäktige Gud, tack för julens gåva, att du sände din son till vår värld. Åra i höjden åt Gud och på jorden fred åt dem han har utvalt.”

Följ Kyrkpressens böne-twitter på sökordet #bönetwitter

HELGENS TEXTER

FÖRSTA LÄSNINGEN
Jes. 52:7-10

ANDRA LÄSNINGEN
1 Joh. 1:1-4 eller
1 Joh. 4:9-16

EVANGELIUM
Joh. 1:1-14

Juldagen. Temat är ”Ordet blev människa”.

PSALMFÖRSLAG

28, 25, 21, 22.
Psalmerna är valda av Dag-Ulrik Almqvist.

VECKANS PERSON

ANN-MARI AUDAS-WILLMAN är kyrkoherde i Solf församling, maka, mor och mormor. Fritiden ägnas åt familjen, vardagsmotion, resor, böcker och teaterbesök.

Det goda samtalet och samhällsdebatten ger en krydda i tillvaron. Att skriva är ett livselixir.

KALENDERN 19.12-2.1

DOMPROSTERIET

BORGÅ
FR 19.12 KL. 13: DIAKONINS JULFEST

Mariagården, öppen för alla. Jul-lunch, Borgåbygdens Lucia. Bussen startar kl. 12.40 från Svenska församlingshemmet. Pris 10 €. Hanna Eisentraut-Söderström, Åsa Eriksson, Ulrika Lindholm-Nenonen, Ingegerd Juntunen, Mikael Helenelund.

LÖ 20.12 KL. 15 & KL. 18: JULKONSERT I DOMKYRKAN, Runebergskörens

SÖ 21.12 KL. 12: HÖGMÄSSA I DOMKYRKAN, Mari Puska, Marina Smeds, Mikael Helenelund

SÖ 21.12 KL. 16: DE VACKRASTE JULSÅNGERNA, MARIAGÅRDEN Slingervägen 1, Gammelbacka, Freddi Wilén, Mikael Helenelund, Camilla Wiksten-Rönnebacka

MÅ 22.12 KL. 17: ANDAKT MED FINLANDS LUCIA i Mikaelkapellet, Värlax, Gunvor Haddas, Carita Meinander-Del Castillo

JULAFTON 24.12 KL. 13: JULANDAKT I NÄSEBACKENS KAPELL

Mats Lindgård, Reidar Tollander
KL. 14: JULANDAKT I NÄSEBACKENS KAPELL

Mats Lindgård, Eric-Olof Söderström
KL. 15: JULBÖN I DOMKYRKAN FÖR BARNFAMILJER Hanna Eisentraut-Söderström, Eric-Olof Söderström, Reidar Tollander, barnkören Diskanten

KL. 15.30: JULBÖN I EMSALÖ KAPELL

Mari Puska, Mikael Helenelund, Camilla Wiksten-Rönnebacka
KL. 17: JULBÖN KULLO BYKYRKA Mari Puska, Mikael Helenelund, Camilla Wiksten-Rönnebacka

KL. 17: JULBÖN I BORGÅ DOMKYRKA radiering, biskop Björn Vikström, Hanna Eisentraut-Söderström, Eric-Olof Söderström, Tiina Sinkkonen, alt. Kollekt: Finska Missionssällskapet

KL. 23 GUDSTJÄNST I JULNATTEN: i Sjötorp, Kråkö, Maria Lindberg, Kati Gustavsson, Emilie Adolfsson
JULDAGEN 25.12 KL. 8: JULOTTA I DOMKYRKAN televiserad, Marina Smeds, Freddi Wilén, Eric-Olof Söderström, Reidar Tollander, Mikael Helenelund, Borgå kammarkör, Leo Kylätasku, trumpet, UV-sound. Kollekt: Kyrkans Utlandshjälp

KL. 18: JULMUSIK I DOMKYRKAN - Nordisk jul med Ensemble Norma
STEFANIDAGEN 26.12 KL. 12: HÖGMÄSSA I DOMKYRKAN, Mats Lindgård, Mari Puska, Reidar Tollander

SÖ 28.12 KL. 12: HÖGMÄSSA I DOMKYRKAN, Marina Smeds, Maria Lindberg, Ingmar Hokkanen, Trio ad Libitum. Kollekt: Stiftsgården Lärkkulla

ON 31.12 KL. 18: BÖN INFÖR NYÅRET i domkyrkan, Håkan Djupsjöbacka, Eric-Olof-Söderström

TO 1.1 NYÅRS DAGEN KL. 12: HÖGMÄSSA I DOMKYRKAN med välsigelse av de nya förtroendevalda. Håkan Djupsjöbacka, Mats Lindgård, Eric-Olof Söderström, Mikael Helenelund, Gudstjänstkören.
1.1 kl. 13.15-15: ÖPPET HUS PÅ BISKOPSGÅRDEN efter högmässan hos biskopsparet Björn och Maria Vikström. Hjärtligt välkomna in på kaffe!

LAPPTRÄSK
to 18.12 kl. 11.30: Skolgudstjänst, Stina Lindgård, Karmen Kelk

to 18.12 kl. 13: Julandakt i servicehuset, Stina Lindgård, Susann Stenberg, Karmen Kelk

to 18.12 kl. 14: Julandakt i Tallmögården, Stina Lindgård, Susann Stenberg, Karmen Kelk

to 18.12 kl. 15: Julandakt i Martatahemmet, Stina Lindgård, Susann Stenberg, Karmen Kelk

fr 19.12 kl. 9: Julkyrka med daghemmet och församlingens vuxenbarngrupp, Stina Lindgård, Karmen Kelk

sö 21.12 kl. 18: De vackraste julsångerna i kyrkan, Östra Nylands Lucia, Barnklängen, Stina Lindgård, Karmen Kelk. Utlysande av julfred, Henrik Lund, Jan-Erik Slätis. Glögg och pepparkaka serveras från kl. 17.30.

ti 23.12 kl. 18: Julkaffekonsert "Nu kommer julen!" och allsång, Riitta Muikku (sång), Karmen Kelk (sång, orgel), Rita Bergman (sång), Tuomas Nikkanen (piano). Programblad barn 5 euro, vuxna 10 euro. Intäkterna går till nya orgeln i kapellet. Kaffe, saft, bulle före konserten.

On 24.12 kl. 15: Julbön i kyrkan, Stina Lindgård, Karmen Kelk

To 25.12 kl. 8: Julotta i kyrkan, Eva-Lotta Blom, Karmen Kelk

Fr 26.12 kl. 14: De vackraste julsångerna på Hemborg i Hindersby, Stina Lindgård, Karmen Kelk

Sö 28.12 kl. 10: Högmässa i kyrkan, Stina Lindgård, Mia Aitokari

To 1.1 kl. 18: Tvåspråkig högmässa i kyrkan, Tuire Huovinen-Westerlund, Rita Bergman

LILJENDAL
To 18.12 kl. 18: De vackraste julsångerna, kyrkan. Östra Nylands Lucia, barnkören Lärkorna, Kyrkokören, Stina Lindgård, Karmen Kelk. Glögg och pepparkaka serveras från kl. 17.30 i kyrkan.

Sö 21.12 kl. 12: Högmässa på Mariagården, Stina Lindgård, Karmen Kelk

Ti 23.12 kl. 18: Julkaffekonsert "Nu kommer julen!" och allsång i Lappträsk kyrka, Riitta Muikku (sång), Karmen Kelk (sång, orgel), Rita Bergman (sång), Tuomas Nikkanen (piano). Programblad barn 5 euro, vuxna 10 euro. Kaffe, saft och bulle serveras före konserten. Intäkterna går till införskaftet av ny orgel i Lappträsk kapell.

On 24.12 kl. 13: Julbön i Andreaskapellet, Stina Lindgård, Karmen Kelk

On 24.12 kl. 16.30: Julbön i kapellet (OBS! Platsen), Stina Lindgård, Karmen Kelk

Fr 26.12 kl. 12: Tapaninpäivän messu, Mariagården, Eva-Lotta Blom, Karmen Kelk

Sö 28.12 kl. 12: Högmässa på Mariagården, Stina Lindgård, Mia Aitokari

On 31.12 kl. 18: Nyårsafton, tvåspråkig nyårsbön är iniberad!

To 1.1: Vi deltar i nyårsmässan i Borgå domkyrka kl. 12. Därefter kaffe på biskopsgården.

LOVISA
Gudstjänst: sö 21.12 kl 12 i kyrkan, Blom, Tollander. Lovisaklangen sjunger advent- och julsånger

De vackraste julsångerna: sö 21.12 kl 18 i kyrkan, Blom, Tollander, Paula Jokinen solosång

Julkonsert: må 22.12 kl 21 i kyrkan: Lovisakören, dir. Arno Kantola

Julafton on 24.12:
- **Barnens julbön:** kl 13:30 i kyrkan, af Hällström, Tollander

- **Julandakt:** kl 15 i kapellet, af Hällström, Tollander

- **Julbön:** kl 17 i kyrkan, af Hällström, Tollander

Julotta: to 25.12 kl 7 (Obs! Tiden!) i kyrkan, af Hällström, Tollander

Stefanidagens gudstjänst: fre 26.12 kl 12 i Valkom kyrka (Obs! Platsen!), af Hällström, Tollander

Högmässa: sö 28.12 kl 12 i kyrkan, af Hällström, Paula Jokinen

Gudstjänsttiderna ändrar! Åren 2015-2017 hålls den svenska gudstjänsten i Lovisa kyrka kl 10

Nyårsdagens gudstjänst: to 1.1 kl 10 i kyrkan, Blom, Tollander

PERNÄ
De vackraste julsångerna på svenska: lö 20.12 kl. 18.00 (på finska kl. 16.00) i kyrkan, Minna Silfvergrén, Marcus Kalliokoski.

Högmässa: sö 21.12 kl. 10.00 i kyrkan, Erik Vikström, Marcus Kalliokoski.
Barnens julkyrka: sö 21.12 kl. 17.00 (på finska kl. 15.00) i kyrkan, Minna Silfvergrén, Pamela Westerlund, Valentina Strand. De tre vise männen kommer på besök och vi sjunger barnens vackraste julsånger.
Tvåspråkig andakt i kyrkan och diakonins julumiddag i Sockenstugan: må 22.12 kl. 16.00, Minna Silfvergrén, Jeannette Sjögård-Andersson, Marcus Kalliokoski.
Julandakt i Hemborgens matsal: ti 23.12 kl. 13.00 för Hemborg och Lyckan, Robert Lemberg.
Pastorskansliet stängt 22.12-28.12.
Julbön: julafton on 24.12 kl. 13.00 i Sarvasälö kapell, Minna Silfvergrén, Marcus Kalliokoski, solist Maria Linde.
Julbön: julafton on 24.12 kl. 15.00 i kyrkan (finsk kl. 16.30), Minna Silfvergrén, Marcus Kalliokoski, solist Maria Linde.
Julotta: juldagen to 25.12 kl. 8.00 i kyrkan (finsk kl. 9.30), Robert Lemberg, Marcus Kalliokoski, Elina Mieskolainen.
Tvåspråkig andakt: annandag jul fr 26.12 kl. 13.00 i Solbacka, Minna Silfvergrén, Paula Jokinen.
Taizemässa: sö 28.12 kl. 18.00 i kyrkan, Minna Silfvergrén, Marcus Kalliokoski.

Gemensam tvåspråkig nyårsbön: on 31.12 kl. 18.00 i Sävträsk kapell (Drombomvägen 15, Liljendal) med Lovisanejdens församlingar.
Högmässa tillsammans med Borgå svenska domkyrkoför-samling: nyårsdagen to 1.1.2015 kl. 12.00 i Borgå domkyrka. Efter mässan biskopens nyårsmottagning i biskopsgården. För kyrk-skjuts, kontakta pastorskansliet tel. 044-7229242.

■ SIBBO

Sibbo kyrka: Sö 21.12 kl 12 mässa Stefan Djupsjöbacka, Lauri Palin, gudstjänstfrivilliga.
Sö 21.12 kl 18: De Vackraste Jul-sångerna Camilla Ekholm, Palin, Marina Palin, luciaprogram.
Missionsauktion i Norra Paipis bykyrka: Fr 19.12 kl 19. Andakt: Ekholm.
Konsert med E-ensemble och Tom Nyman: Lö 20.12 kl 18, Sibbo kyrka. Biljetter 10€ en timme innan vid dörren. Arr: Musikinstitutet i Sibbo, Sibbo kommun/Kulturen, församlingarna i Sibbo.
Julhelgen i Sibbo kyrka: Julafton kl 12 familjejulbön Katja Korpi, Palin. Julafton kl 16 julbön Ekholm, Palin, Patrik Frisk, Tove Ljungqvist, band. Juldagen kl 8 julotta Djupsjöbacka, Palin, Kyrkokör.
Annandag jul kl 12 mässa Korpi, Camilla Wiksten-Rönnebacka.
Nyårsdagen kl 18 (obs! tiden) mässa Ekholm, Palin. Kyrkkaffe och jul-sånger i Prästgården efter mässan.
N. Paipis bykyrka: Julafton kl 14 julbön Gun Lundell, Palin.
Sö 28.12 kl 10 mässa (obs sammanlyst, ingen mässa i Sibbo kyrka) Djupsjöbacka, Wiksten-Rönnebacka.
Servicehuset Linda: Julafton kl 11

julsånger med ungdomar Frisk, Isabella Munck.
Kyrkans Ungdoms julfest: Lö 27.12 kl 19, Kyrkoby församl. hem. Festtal: Jan-Erik Sandström.
"Barn i stjärnljus" – konsert med Sibbo vokalensemble: Sö 28.12 kl 20, Sibbo kyrka. Dir. Dag-Ulrik Almqvist. Minna Nyberg, sopran.
Församlingsmedlemmarna till-önskas en Fridfull julhelg!

HELSINGFORS PROSTERI

■ JOHANNES

Mer information på Johannes hemsida: www.helsingforsforsamlingar.fi/johannes
Fr 19.12 kl. 8.15 Julgudstjänst med Drumsö lägstadium i S:t Jacobs kyrka. Repo-Rostedt.
kl. 10-12: Julgrötscafé i Höman, Högbergsgatan 10, gatunivå.
kl. 10.15: Julgudstjänst med Cygnaeus lägstadium i Gamla kyrkan. Repo-Rostedt.
Sö 21.12 kl. 10: Högmässa i S:t Jacobs kyrka. Lindström, Böckerman. Kyrkkaffe.
kl. 12: Högmässa i Johanneskyrkan. Busck-Nielsen, Lindström, Böckerman. Svenska Oratoriekören. Kyrkkaffe.
kl. 12: Julbön i Folkhälsans seniorhus. Lindström, Almqvist.
kl. 14: Julbön i S:t Jacobs kyrka. Repo-Rostedt, Fogelberg, Sofia Lindroos, solosång.
kl. 14: Julbön i Johanneskyrkan. Westerlund, Enlund. Akademiska sångföreningen och Akademiska damkören Lyran.
kl. 15: Julbön i Gamla kyrkan. Busck-Nielsen, Lindström, Alm-

qvist, Minna Nyberg, solosång.
kl. 23: Mässa i julnatten i Johanneskyrkan. Busck-Nielsen, Lindström, Enlund.
To 25.12 kl. 12: Högmässa i Gamla kyrkan. Busck-Nielsen, Lindström, Enlund, Fogelberg.
Fr 26.12 kl. 12: Högmässa i Johanneskyrkan. Repo-Rostedt, Terho, Almqvist.
kl. 18: Julsångsgudstjänst i Berg-hälls kyrka. Terho, Almqvist, Böckerman. Tomas Vokalensemble.
Sö 28.12 kl. 12: Högmässa i Johanneskyrkan. Lindström, Repo-Rostedt, Johannes kantori. Julkaffe med program.
To 1.1 kl. 12: Högmässa i Johanneskyrkan. Westerlund, Repo-Rostedt, Böckerman.
Fr 2.1 kl. 12.15-13.30: Veckolunch i Högbergsgården, Högbergsgatan 10 E.
Middagsbön i Johanneskyrkan vardagar kl.12.

■ MATTEUS

Pastorskansliet har stängt 22-23.12, telefonid må-ti kl. 9-14.
Matteus hemsida: www.matteus.fi
MATTEUSKYRKAN: Åbohusvägen 3
Fr 19.12 kl. 19: "Tänd dina vita ljus" konsert inför julen med Östersundom sångkör, dir. Daniela Forsén. Medverkande: Staffan Strömsholm, Anton Nyholm, Johannes Pakkala samt barn från Matteus barnkör. Fritt inträde, program 10 euro.
Sö 21.12 kl. 12: högm, Ahlfors, Mauriz Brunell. Kyrkkaffe
Sö 21.12 kl. 18: De Vackraste Julsångerna. Forsén, Matteus julstråkar, Matteus julkör dir. Mimi Sundroos, Mauriz Brunell. Sångare, välkommen med i julkören! Samling 21.12 kl. 16.45 i Matteussalen. Info: Mimi Sundroos, tel. 040-584 0296.
On 24.12 kl. 14: Julbön för stora och små. Rönnberg, Daniela & Staffan.
Fr 26.12 Annandag jul kl. 12: högm, Rönnberg, Mauriz Brunell. Kyrkkaffe.
Sö 28.12 kl. 12: högm, Hallvar, Sundroos. Kyrkkaffe.
To 1.1 Nyårsdagen kl. 12: högm, Forsén, Sundroos. Kyrkkaffe.
DEGERÖ KYRKA Rävsvägen 13 Sö 21.12 kl. 10: högm, Hallvar, Mauriz Brunell.
On 24.12 kl. 14: julbön, Hallvar, Mauriz Brunell.
BRÄNDÖ / VILANS BEGRAVNINGSKAPELL Vilansväg 1 On 24.12 kl. 13: julandakt, Hallvar, Sundroos.
TAMMELUNDS KYRKA Båtledsbrinken 1 On 24.12 kl. 15: julbön, Hallvar, Mauriz Brunell.
NORDSJÖ KYRKA Hamnholmsvägen 7 On 24.12 kl. 15: julbön, Forsén, Daniela & Staffan.
ÖSTERSUNDOM KYRKA Kapellvägen 65 On 24.12 kl. 15: julbön, Ahlfors, Sundroos.
On 24.12 kl. 16: julbön, Ahlfors, Sundroos.
To 25.12 kl. 8: julotta, Forsén, Sundroos, Matteus kyrkokör.
BOTBYGÅRDS KAPELL Botby-gårdsvägen 5 On 24.12 kl. 16: julbön, Rönnberg, Mauriz Brunell.
BRÄNDÖ KYRKA Brändövägen 40 On 24.12 kl. 17: julbön, Forsén, Daniela & Staffan.

■ PETRUS

www.petrusforsamling.net Sö 21.12:
- kl. 10 Högmässa: i Munksnäs kyrka. Thylin, Ahlberg, Kyrkkaffe.
- kl. 10 Högmässa: i Äggelby gamla kyrka. Sandell, Hilli.
- kl. 15.30 Puls-gudstjänst: i Petruscentret, Vesperv. 12 A.
On 24.12:
- kl. 12 Julbön: i Munksnäs hemmet, Locklav. 10. Kass, Ahlberg, Matti Kuronen.
- kl. 13 Julbön: i Sockenbacka kyrka, Skinnhandlgr. 4. Stig-Olof Fernström, Kimmo och Marina Salonen.
- kl. 14.30 Julbön: i Kårböle kyrka, Gamlasv. 6. Kass, Kimmo och Marina Salonen.
- kl. 15 Julbön: i Malms kyrka, Kommunalv. 1. Sandell, Hilli, Matti Kuronen.
- kl. 15 Julbön för stora och små: i Södra Haga kyrka, Vesperv. 12. Las-

sus, Ahlberg, Rabbe Österholm.
- kl. 16 Julbön: i Månsas kyrka, Skogsbacksv. 15. Björk, Hilli, Matti Kuronen.
- kl. 16.30 (OBS tiden!) Julbön: i Munksnäs kyrka, Tegelst. 6. Thylin, Bergman, Rabbe Österholm.
- kl. 17 Julbön: i Äggelby gamla kyrka, Brofogdev. 12. Björk, Hilli, Matti Kuronen.
- kl. 7 Julotta: i Munksnäs kyrka. Kass, Ahlberg.
- kl. 12 Högmässa: i Äggelby gamla kyrka. Sandell, Hilli.
Fr 26.12:
- kl. 10 Gudstjänst: i Äggelby gamla kyrka. Sandell, Hilli.
- kl. 18 De vackraste julsångerna: i Hagasalen, Vesperv. 12 A. Björk, Hilli, sångare.
Sö 28.12:
- kl. 10 Högmässa: i Munksnäs kyrka. Björk, Bergman.
- kl. 10 Högmässa: i Äggelby gamla kyrka. Sandell, Varho.
- kl. 15.30 Puls-gudstjänst: i Petruscentret, Vesperv. 12 A.
On 31.12:
- kl. 18 Nyårsbön: i Månsas kyrka. Lassus, Hilli.
To 1.1:
- kl. 10 Nyårs-gudstjänst: i Munksnäs kyrka. Thylin, Ahlberg.
Petrus församlings kansli är stängt 24-26.12, 1-2.1 och 6.1.

■ HELSINGFORS PROSTERI

Julsajten www.jul.fi: har öppnats och inleder julen.
Sanduids begravningsplats Gamla kapellet: julafton On 24.12 kl.13 finskspråkig julbön pastor Iiro Leino kantor Silja Kulo. Sopranen Katri Paukkunen medverkar.
Nya kapellet: kl.14 finskspråkig julbön Leino, Kulo. Sopranen Katri Paukkunen.
Tonen från himlen lever kvar: Helsingfors kyrkrubbor 2014 kan beses i skyltfönster i stadskärnan under adventstiden samt i olika kyrkor fram till 6.1.2015.
Att återge julberättelsen med hjälp av dockor, bilder eller skulpturer är en gammal kristen tradition. Mer info: www.jouluseimet.fi
Församlingarnas samtalstjänst: dejourerar på tfn 01019-0072 (från utlandet +358 1019 0072) varje kväll kl.20-24. En webbaserad hjälptjänst finns på adressen http://evl.fi/natjour
Användaren behöver inte uppgive namn, e-postadress eller andra uppgifter som kan leda till identifiering utan väljer själv en signatur och ett lösenord. Ring eller skriv när Du behöver stöd!
KAMPENS KAPELL: är öppet vardagar 8-20 och veckoslut samt helgdagar 10-18.
Mer info: www.helsingforsforsamlingar.fi

■ DEUTSCHE GEMEINDE

So 21.12. um 11 Uhr: Gottesdienst zum 4. Advent (Panzig)
Mi 24.12. um 14 Uhr: Familiengottesdienst zum Heiligen Abend (Panzig)
Mi 24.12. um 16 Uhr: Christvesper (Beutel)
Do 25.12. um 12 Uhr: Gottesdienst zum 1. Weihnachtsfeiertag (Panzig)
So 28.12. um 11 Uhr: Gottesdienst zum 1. Sonntag nach Weihnachten (Beutel)
Mi 31.12. um 18 Uhr: Altjahrsabendsgottesdienst mit Abendmahl (Beutel)
Do 1.1. um 12 Uhr: Gottesdienst am Neujahrstag (Beutel)

■ MELLERSTA NYLANDS PROSTERI

■ ESBO

Högmässor sö 21.12. Fjärde sö. i advent: Esbo domkyrka kl. 12.15. Rönnberg, Bengts. Nina Kronlund & Natalie Ball, sång. Krigsveteranerna inbjuds speciellt. Kyrkkaffe i församlingsgården. Esbo Lucia.
Karabacka kapell kl. 10. Mässa med de vackraste julsångerna. von Martens, Bengts. Kyrkkaffe.
Mattby kapell kl. 10. Gudstjänst med De vackraste julsångerna. Ahlbeck, Malmgren. Kyrkkaffe.
Musikinstitutet Kungsvägens julkonsert: Esbo domkyrka lö 20.12 kl. 16-17.30. Musikinstituten körer framför, 40-årsjubileet till ära,

Luciaspelet av Kaj-Erik Gustavsson med bl.a. Esbolucior från gångna framför Julkanta av Kuhnau, dir Hannu Norjanen. Program: 5 € All-sång och kaffe i förs.gården.
Ecoros julkonsert: Sökö kapell lö 20.12 kl. 19. Dir. Marcel Punt. Britten, Sibelius, Grieg m.m. Trad. julpalmer och sånger. Fritt intr. Progr. 15 €. Arr. Understödsföreningen för Esbo kammarkör.
English Christmas Carols: Esbo domkyrka må 22.12 kl. 19.
Julafton on 24.12: Köklax kapell kl. 11 julbön med små och stora. Ertman, Wikman. Johanna af Hällström, sång. Förebudjare Pia Hednäs och Annika Olsen Nyberg.
Esbo domkyrka kl. 12 julbön med små och stora. Södö, Kronlund. Natalie Ball, sång, Walter Malmgren, gitarr.
Esbo domkyrka kl. 13 julbön med små och stora. Kanckos, Kronlund. Natalie Ball, sång, Walter Malmgren, gitarr.
Alberga kyrka kl. 13.30 julbön med små och stora. Ertman, Bengts, sånggruppen Fiona. Förebudjare Stig Kankkonen och Susanne Rähä. Esbovikens kyrka kl. 13.30 julbön med små och stora. Ahlbeck, Wikman, Malmgren. Barnkören Stäm-sökarna. Niklas Vepsä, sång.
Olars kyrka kl. 16 julbön med små och stora. Ahlbeck, Wikman. (Julbönerna m. små o. stora tar ca 30 min.)
Esbo domkyrka kl. 17 julbön. Rönnberg, Bengts.
Juldagen to 25.12: Esbo domkyrka kl. 6 julotta. Rönnberg, Kronlund. Tore Ahola och Natalie Ball, sång.
Mataskärs kapell kl. 8 julotta.
Rönnberg, Kronlund. Tore Ahola och Natalie Ball, sång.
Stefanidagen fre 26.12: Esbo domkyrka kl. 12.15 högmässa. Kanckos, Wikman.
Hagalunds kyrka fre 26.12 kl. 17. De vackraste julsångerna. Wikman, andakt Kanckos.
Sö 28.12: Esbo domkyrka kl. 12.15 högmässa. Jäntti, Bengts. Kyrkkaffe i Sockenstugan.
To 1.2. Nyårsdagen: Esbo domkyrka kl. 12.15 högmässa. Kanckos, Kronlund.

■ GRANKULLA

Fre 19.12 kl.18 Julkaffe: för studeranden i Klubb 97, Marlen Talus-Puzesh, Daniel Nyberg. "För dig som har varit hjälpledare i församlingen, men är nu studerande (eller i arbetslivet) ordnas julkafe-träff."
Lö 20.12 kl.15 och 18 Julkonsert: med Grankulla kammarkör, dirigent Tom Eklundh.
4 sö i advent 21.12 kl. 12 Högmässa: Johanna Södö, Anne Hätönen. Kaffe i nedre salen.
Julafton on 24.12 kl. 12 Familjejulbön: Ulrik Sandell, Barbro Smeds, ungdomar ur Grankulla Lucia-kör medverkar under ledning av Paamela Sandström.
Kl. 15 Julbön: Ulrik Sandell, Barbro Smeds. Sång av SystraMi.
Juldagen to 25.12 kl. 7 Julotta: Johanna Södö, Anne Hätönen, damkören Grazia medverkar. Julkaffe i övre salen. De vackraste julsångerna.
Annandag jul fre 26.12 kl.12 Julmässa: i Sebastos, Carola Tonberg-Skogström, Anne Hätönen. Kaffeservering.
Sö 28.12 kl.12 Högmässa: Johanna Södö, Barbro Smeds. Kaffe i nedre salen.
Kl. 10-11.30 Singelföräldracafé-träff: i Sebastos.
Nyårsdagen to 1.1 kl.12 Högmässa: Johanna Södö, Barbro Smeds. Kaffe i nedre salen.

■ KYRKSLÄTT

Högmässa fjärde söndagen i advent: sö 21.12 kl. 12 i Kyrkslätt kyrka. Stråhlman, Joki.
Julbön för små och stora: julafton 24.12 kl. 14.30 i Kyrkslätt kyrka. Heikel-Nyberg, Salmela.
Julbön för små och stora med jul-tabla: julafton 24.12 kl. 14.30 i Kyrkslätt kyrka. Heikel-Nyberg, Joki.
Julbön: julafton 24.12 kl. 15.30 i Kyrkslätt kyrka. Jarno Lehtola solosång. Stråhlman, Joki.
Julbön: julafton 24.12 kl. 17.00 i Haa-

pjärvi kyrka. Stråhlman, Joki.
Julotta: Juldagen 25.12 kl. 6 i Kyrkslätt kyrka. Höglund, Punt.
Julotta: Juldagen 25.12 kl. 8 i Haapajärvi kyrka. Höglund, Punt.
De vackraste julsångerna: Annandag jul 26.12 kl. 16 (OBS tiden!) i Kyrkslätt kyrka. Heikel-Nyberg, Punt. Glögg och pepparkakor efter sångstunden. OBS! Ingen högmässa i Kyrkslätt kyrka kl. 12.
Högmässa: sö 28.12 kl. 12 i Kyrkslätt kyrka. Höglund, Joki.
Kvällsmässa: Nyårsdagen 1.1 kl. 18 (OBS tiden!) i Kyrkslätt kyrka. Stråhlman, Punt.
Högmässa: sö 4.1 kl. 12 i Kyrkslätt kyrka. Stråhlman, Joki.
De vackraste julsångerna: Trettondagen 6.1 kl. 16 (OBS! Tiden!) i Haapajärvi kyrka. Glögg och pepparkakor efter sångstunden. Höglund, Punt.
Kyrkoherdeämbetet är stängt 24.12-4.1.
Kyrkoherdeämbetets tfn (09) 8050 8292: Epost kyrkslatts.svenska.forsamling@evl.fi
Mera info på www.kyrkslattsven-ska.fi

■ TAMMERFORS

Sö 21.12. 4.advent: Gudstjänst kl 11 i SvH, Kim Rantala och Hanna-Maarit Kohtamäki
Ons 24.12: Julafton. Julbön i Nokia kyrka kl 15 Kim Rantala och Paula Sirén. Marianne Roponen, cello.
Ons 24.12: Julbön i Kalevankangas lilla kapell kl 17 Kim Rantala, musik med Paula Sirén och Eila-Sisko Kanerva. Ifall du önskar skjuts ring kansliet 040 8048150 eller kyrkoherden på 050 4648460!
To 25.12: Julmässa med julglögg kl 11 i SvH, Kim Rantala. Musik med Kaisu Hynninen och Paula Sirén
Fre 26.12: Stefaniedagens kvällsbön kl 18 i SvH, Antero Eskolin och Paula Sirén
Sö 28.12: Gudstjänst kl 11 i SvH, Rainer Backström och Paula Sirén med julsånger. Kyrkkaffe.

■ VANDA

Barnens julkyrka: fre 19.12 kl. 9.30 och kl. 10 i Dickursby daghem, Idrottsvägen 4.
Julkyrka: fre 19.12 kl. 14 i Folkhälsanhuset, Vallmovägen 28. K. Andersson, A. Ekberg.
De vackraste julsångerna: lö 20.12 kl. 18 i S:t Martins kapell. K. Andersson, A. Ekberg.
Högmässa: sö 21.12 kl. 10 i Helsing kyrka S:t Lars. M. Fagerudd, A. Ekberg.
Högmässa: sö 21.12 kl. 12 i S:t Martins kapell. M. Fagerudd, A. Ekberg.
Julböner julafton 24.12: kl. 13 i Rödsands kapell, kl. 15 i Myrbacka kyrka, kl. 17 i Helsing kyrka S:t Lars. A. Paavola, A. Ekberg.
Julotta: juldagen 25.12 kl. 8 i Helsing kyrka S:t Lars. K. Andersson, A. Ekberg.
De vackraste julsångerna och andakt: annandag jul 26.12 kl. 18 i Helsing kyrka S:t Lars. M. Fagerudd, A. Ekberg.
Högmässa: sö 28.12 kl. 10 i Helsing kyrka S:t Lars. A. Paavola, A. Ekberg.
Ingen högmässa: sö 28.12 i S:t Martins kapell.
Nyårsmässa: nyårsdagen 1.1.2015 kl. 12 i Borgå domkyrka. Kyrkkaffe i Biskopsgården. Församlingen bjuder på busstransport till och från Borgå. Bussens tidtabell: Myrbacka kyrka kl. 10.30, Helsing kyrka S:t Lars kl. 10.50, Dickursby kyrka kl. 11.15. Retur från Borgå kl. 14.30.

■ RASEBORGS PROSTERI

■ BROMARV

Julmarsch: från Dragsvik, med uppvaktning vid hjältegraven, fr 19.12 kl. 10. Kaffe efteråt i församlingshemmet.
Sö 21.12 kl. 10: Gudstjänst, Staffan Söderlund och Sofia Lindroos.
"Tid för jul": julkonsert sö 21.12 kl. 16 i kyrkan, med Susanne Sonntag, Teddy Granroth och Kenneth Sonntag. Programblad: 10 €.
On 24.12.: Julafton, finsk julbön kl. 15.00, Timo Hukka/Sofia Lindroos. Sång: Suvi Gräsbeck.
On 24.12.: Julafton, julbön kl. 16.30, Staffan Söderlund/Sofia Lindroos. Kyrkokören.

LEDIGA TJÄNSTER

LEDIGA TJÄNSTER I STIFTET

En kaplanstjänst i Johannes församling

Språkkraven är utmärkt muntliga och skriftliga kunskaper i svenska samt nöjaktig förmåga att förstå finska.

Den som valts till tjänsten skall uppvisa i straffregisterlagens 6 § avsett straffregisterutdrag.

Tjänsten söks hos domkapitlet i Borgå stift **senast 9.1.2015 kl. 15.00.**

Adress: PB 30, 06101 Borgå

KYRKAN I HELSINGFORS
MATTEUS FÖRSAMLING

Vill du vara med och utveckla frivilligarbetet i Matteus församling?

Vi är redan på gång med ett aktivt frivilligarbete i församlingen men behöver nu en **projektkoordinator för frivilligarbetet för år 2015.**

Din uppgift är att i nära samarbete med i främsta hand diakoniarbetet men också med de andra verksamhetsformerna utveckla arbetet och planera utbildning för frivilliga. Du håller kontakt med frivilliga, koordinerar verksamheten, informerar och samarbetar.

Du ska vara initiativrik, social och ha god samarbetsförmåga. Du behöver ha en mänskönära utbildning, gärna med erfarenhet av att utbilda och leda. Du ska ha en kristen livssyn, vara konfirmerad medlem av kyrkan och vara villig att jobba både kvällar och veckoslut.

Arbetsplatsen finns i Matteuskyrkan på Åbohusvägen 3 i Östra Centrum. Tjänsten är tidsbunden och besätts till 60% eller enligt överenskommelse.

Ansökningshandlingar kan riktas till församlingsrådet i Matteus församling **senast 8.1.2015 kl.16** på adress Åbohusvägen 3, 00900 Helsingfors eller per mail matteus.fors@evl.fi

På **närmare frågor** angående tjänsten svarar diakonissa Cecilia Forsén, cecilia.forsen@evl.fi eller tfn 09 2340 7327.

On 25.12. Juldagen: julotta kl. 8.00 (Obs!), Staffan Söderlund/Sofia Lindroos. Sång: Klas-Erik Helenius.
To 26.12.: Ingen gudstjänst i Bromarv.
Sö 28.12.: gudstjänst kl. 10.00, Eeva Hanner/Tor Nordström.
To 1.1.2015, Nyårsdagen: högmässa kl. 13.00 (Obs tiden!), Staffan Söderlund/Niels Burgmann.
Under år 2015: är gudstjänsttiden i Bromarv i regel kl. 12.00 (Obs!). Församlingsverksamheten i Bromarv annonseras i fortsättningen av Ekenäsnejdens svenska församling.

EKENÄS

De vackraste julsångerna: to 18.12 kl. 17.30 i Österby förs.h. Barnvänligt med sång, ringdans och servering. Hollméus, E.M.Qvarnström, N.Burgmann, K.Wikström. Kollekt för FMS.
Julkonsert: fr 19.12 kl. 18 i Ekenäs kyrka. Ekenäs manskör, Peter Achrén, Tor Nordström (orgel), dir. Solveig Kronström, A.Lindström (andakt). Program 10€.
Julkonsert: lö 20.12 kl. 18 i Ekenäs kyrka. Damkören Girls, dir. Monica Henriksson.
Högmässa: sö 21.12 kl. 10 i Ekenäs kyrka, M.Cleve, N.Burgmann.
Levande julkrubba: sö 21.12 kl. 16 utanför Ekenäs kyrka. Vokalgruppen Nonette som ånglakör, Josef och Maria, herdar, levande djur, Anders Lindström som berättare. Glögg och pepparkakor. Barnvänligt gratisevenemang som kan kombineras med följande.
De vackraste julsångerna: sö 21.12 kl. 17 i Ekenäs kyrka. Allsång och körsång med Nonette, N.Burgmann, A-S.Storbacka. Kollekt för FMS.
Julfred vid borgen: sö 21.12 kl. 18 vid Raseborgs slottsruiner, tvåspråkigt med M.Cleve, P.Nygård m.fl. Finlands lucia medv. I samarb. m. Snappertuna förs.
Julböner på julaftonen on 24.12 i Ekenäs kyrka:

Kl. 13 Nallejulbön för de yngsta, A.Lindström, T.Nordström, H.Hollméus, Monica Henriksson, små barn.
Kl. 14 Familjejulbön, A.Lindström, N.Burgmann, Monica Henriksson med barnkör.
Kl. 15 Familjejulbön, A.Lindström, N.Burgmann, Ove Molander (solos.). Kl. 17 Julbön, M.Cleve, N.Burgmann, Tika Sevón Liljegren (solos.).

Julotta: juldagen to 25.12 kl. 6 i Ekenäs kyrka, M.Cleve, N.Burgmann, P.Nygård, kyrkokören.
Kvällsmässa: annandag jul fr 26.12 kl. 18 i Ekenäs kyrka, M.Cleve, N.Burgmann.
Högmässa: sö 28.12 kl. 10 i Ekenäs kyrka, T.Wilman, N.Burgmann.
Lucia-afton: ti 30.12 kl. 18.30 i Ekenäs kyrka. Finlands Lucia m.fl., T.Wilman, N.Burgmann.
Nyårsbön: on 31.12 kl. 18 i Ekenäs kyrka, T.Wilman, N.Burgmann.
Se forts. av annonsen under EKENÄSNEJDENS SVENSKA FÖRSAMLING.
Se hela annonsen på www.ekenasnejdensforsamling.fi

EKENÄSNEJDENS SVENSKA FÖRSAMLING
Högmässa nyårsdagen to 1.1 kl.10: i Ekenäs kyrka, Tuija Wilman, Niels Burgmann kl. 13 i Bromarvs kyrka, Staffan Söderlund, Niels Burgmann.
Ingen gudstj. i Tenala o. Snappertuna kyrka.
Se www.ekenasnejdensforsamling.fi

INGÅ
Sö 21.12, 4 s. i advent, kl 10: högmässa i Ingå kyrka, Sjöblom, Gustafsson Burgmann.
Ons 24.12, julafton, kl 13: Julbön i Ingå kyrka. Sjöblom, Gustafsson Burgmann.
Ons 24.12, julafton, kl 14.30: Julbön i Degerby kyrka. Hellsten, Storbacka, Degerby Bortblandade Kör.
Ons 24.12, julafton, kl 16: Julbön i Ingå kyrka. Sjöblom, Gustafsson Burgmann.
To 25.12 kl 7: julotta i Ingå kyrka. Hellsten, Gustafsson Burgmann, kyrkokören.
Fre 26.12, Stefanidagen, kl 18: tvåspråkig gudstjänst med de vackraste julsångerna i Degerby kyrka.

Sjöblom, Storbacka.
Sö 28.12, Menlösa barns dag, kl 10: högmässa i Ingå kyrka. Hellsten, Gustafsson Burgmann.
Sö 28.12 kl 13.30: julsamkväm för äldre med kaffe i församlingshemmet.
Ons 1.1, Nyårsdagen, kl 10.00: Gudstjänst i Ingå kyrka. Sjöblom, Gustafsson Burgmann.
Verksamhet på finska:
La 20.12 klo 9.00: Merituulen joulukirkko Inkoon kirkossa. Sjöblom, Gustafsson Burgmann.
Ke 24.12 klo 14.30: Jouluaaton hartaus Inkoon kirkossa. Sjöblom, Gustafsson Burgmann.
Ke 24.12 klo 16.00: Jouluaaton hartaus Degerbyn kirkossa. Hellsten, Storbacka.
To 25.12 klo 8.30: Jouluaamun jumalanpalvelus Inkoon kirkossa. Hellsten, Gustafsson Burgmann, Gaudete-kuoro.

KARIS
Gemenskap över gränserna: To 18.12 kl. 19 med förbön och lovsång i S:ta Katarina kyrka.
Konsert: Fr 19.12 kl. 19 med Manskören Raseborg i S:ta Katarina kyrka.
Gudstjänst på teckenspråk: Lö 20.12 kl. 13 i S:ta Katarina kyrka.
De vackraste julsångerna: Lö 20.12 kl. 18 i S:ta Katarina kyrka. Sånggrupp. Glöggservering.
Högmässa: Sö 21.12 kl. 12 i S:ta Katarina kyrka. Kyrktaxi från centrum.
So this is Christmas: Sö 21.12 kl 19. Svängig julkonsert i S:ta Katarina kyrka.
De vackraste julsångerna: Må 22.12 kl. 18 i Svartå kyrka. Pekka Lumio, sång, Karis-Pojo Lucia medverkar. Glöggservering.
Julbön med små och stora: On 24.12 kl. 13.30 i S:ta Katarina kyrka. Barnkören medverkar.
Julbön: On 24.12 kl. 15 i Svartå kyrka. Emma-Sara Raunio medverkar med sång.
Julbön: On 24.12 kl. 16.30 i S:ta Katarina kyrka. Emma-Sara Raunio medverkar med sång.
Julotta: To 25.12 kl. 7 i Svartå kyrka. Svante Lindblad, gitarr. Kyrktaxi från periferin. Lämna din beställning till pastorskansliet tfn 019-279 3000, senast måndag 22.12 kl. 12.
Julotta: To 25.12 kl. 8.30 i S:ta Katarina kyrka. Jenny Backman-Pråhl, tvåflöjt. Kyrktaxi från Karis centrum. Start från Räckers torg kl. 8. Vanliga rutten.
Kvällsmässa i S:ta Maria kyrka, Pojo: Fr 26.12 kl. 18 tillsammans med Pojo svenska församling. Kyrktaxi från Karis till S:ta Maria kyrka. Lämna din beställning till pastorskansliet tfn 019 279 3000, senast måndag 22.12 kl. 12.
Koralkör för alla: Lö 27.12 kl. 11 övar i församlingshemmet. Kören medverkar i högmässan 28.12. Anmäl ditt deltagande åt Åsa senast tisdag 22.12 kl. 12.
Högmässa: Sö 28.12 kl. 12 Högmässa i S:ta Katarina kyrka. Koralkör för alla. Kyrkkaffe.

SNAPPERTUNA
lö 20.12 kl 16: De vackraste julsångerna. Monica Cleve, Pia Nygård samt Ekenäs och Snappertuna kyrkokörer. Välkomna!
sö 21.12 kl 18: Julfreden vid borgen. M.Cleve, T.Wilman, P.Nygård. Finlands lucia medverkar. Tag med egen lykta. Slottsnekstens stuga har dukat upp julbord kl 14-18, glögg och pepparkaka kl 16-18. Välkomna!
on 24.12 kl 15: Julbön. T.Bergman, P.Nygård
on 24.12 kl 16: Joulurukous. T.Bergman, P.Nygård
to 25.12 kl 8: Julotta. T.Bergman, P.Nygård och Snappertuna kyrkokör.
sö 28.12 kl 12: Gudstjänst. T.Bergman, P.Nygård
to 1.1 kl 10: Högmässa i Ekenäs kyrka. T.Wilman, N.Burgmann

TENALA
Julmarsk: från Dragsvik, med uppvaktning vid hjältegraven, fr 19.12 kl. 9.
Sö 21.12 kl. 14: De vackraste julsångerna i kyrkan. Medverkande: Christa Katter, Olav Söderström, Ove Molander Tenala-Bromarv Lucia, Sofia Lindroos och Staffan Söderlund.

On 24.12., Julafton: julbön kl. 15.00, Staffan Söderlund/Tor Nordström. Sång: Patricia Korenius.
On 24.12., Julafton: finsk julbön kl. 16.30, Timo Hukka/Tor Nordström. Sång: Marikka Purola.
To 25.12., Juldag: julotta kl. 6.00 (obs tiden!), Staffan Söderlund/Sofia Lindroos/sånggrupp. Kyrkskjutsar.
Fr 26.12., Annandag jul: högmässa kl. 13.00, Monica Cleve/Sofia Lindroos.
Sö 28.12., 1 sönd e. Jul: Gudstjänst kl. 13.00, Eeva Hanner/Gunnar Westman.
On 31.12, Nyårsaftonen: nyårsbön kl. 18.00, Staffan Söderlund/Gunnar Westman. Oboe: Mats Karlsson.
To 1.1.2015: ingen gudstjänst i Tenala kyrka (Obs!).
Under år 2015: är gudstjänsttiden i Tenala kyrka i regel kl. 10.00. Församlingsverksamheten i Tenala annonseras i fortsättningen av Ekenäsnejdens svenska församling.

ESBO STIFT
LOJO
Veckoverksamheten: tar jul-ledigt mellan veckorna 52-2.
God Jul till alla från Lojo församling. Välkommen till gudstjänsterna och andra tillfällen under julen.
Sö 21.12. kl.13.00: Gudstjänst med de vackraste julsångerna i Virkby kyrka. Kuismannen och Kerko. Kyrkvård Susanne Jääskeläinen. Kyrkkaffe, kyrktaxi.
Ons 24.12. kl.14.00: Familjejulbön i Lojo kyrka. Nora Peltola sjunger i kyrkan.
Ons 24.12. kl.15.30: Julbön i Virkby kyrka. Ulla Lammassaari sjunger i kyrkan.
To 25.12. kl.9.00: Julmorgon i Lojo kyrka. Kyrkvård Birgitta Piippo. Kyrktaxi.
2015 JANUARI
Ti 6.1. kl.13.00: Högmässa i Virkby kyrka.

TUSBY
To 25.12. kl 9.00: Julotta i Tusby kyrka. Klemetskog Kyrkosångare, kantor Enni Pöykkö. Pastorn Tiina Partanen.

ABOLANDS PROSTERI
VÄSTABOLAND
Pargas församling:
Sö 21.12. kl 10: Högmässa i kyrkan, Wikstedt, Lehtonen. – kl 18: De vackraste julsångerna i kyrkan, Wikstedt. Pargas kyrkokör under ledning av Hanna Lehtonen.
On 24.12. kl 13.30: Familjens julbön i kyrkan, Wikstedt, Lehtonen. – kl 17: Traditionell julbön i kyrkan, Wikstedt, Lehtonen.
To 25.12. kl 6: Julotta i kyrkan, Backström, Lehtonen. – kl 20: Julkonsert i kyrkan, Heikki Rainio, Anna Satomaa, Markus Ollila, Hanna Lehtonen, Tomi Satomaa.
Fr 26.12. kl 14: Julgudstjänst i Mälö bygdegård, Backström, Ollila. – kl 18: Kvällsmässa i kyrkan, Wikstedt, Ollila.
Sö 28.12. kl 10: Högmässa i kyrkan, Wikstedt, Ollila.
On 31.12. kl 18: Tvåspråkig nyårsbön vid klockstapeln, Backström, Heikkilä.
To 1.1. kl 18: Kvällsmässa i kyrkan, Backström, Ollila.
Nagu kapellförsamling:
On 24.12. kl 14: Tvåspråkig julbön på Granäs, Granström, Taulio. – kl 15.30: Tvåspråkig julbön i kyrkan, Granström, Taulio.
To 25.12. kl 6.30: Finskspråkig julkyrka, Granström, Taulio. – kl 8: Julotta i kyrkan, Granström, Taulio.
Sö 28.12. kl 18: Församlings svenskspråkiga julfest i församlingshemmet, gästtalare, musikprogram, gemensam sång, julgröt. Ingen julkappsdelning.
Må 29.12. kl 18: Församlingens finskspråkiga julfest i församlingshemmet, Matti Jarvensalo från Åbo, musikprogram, gemensam sång, julgröt. Ingen julkappsdelning.
To 1.1. kl 11: Högmässa i kyrkan, Granström, Taulio.
Korpo kapellförsamling:
Sö 21.12. kl 11: Högmässa i kyrkan Killström, Granlund.
On 24.12. kl 14: Finsk julbön i kyrkan, Killström, Granlund. – kl 15: Julbön, Killström, Granlund.
To 25.12. kl 6: Julotta i Korpo kyrka, Killström, Granlund. – kl 8: Julotta i Norrskata kyrka, Killström, Granlund.
Fr 26.12. kl 15: De vackraste julsångerna på finska, Killström, Granlund. – kl 17: De vackraste julsångerna, Killström, Granlund.
Sö 28.12. kl 15: Gudstjänst med de vackraste julsångerna och lucia, Killström, Granlund.
Houtsjär kapellförsamling:
Sö 21.12. kl 11: Finsk gudstjänst med de vackraste julsångerna i kyrkan, Heikkilä, Heikkilä. – kl 18: De vackraste julsångerna i kyrkan, Heikkilä, Heikkilä.
On 24.12. kl 13: Julbön på Fridhem, Heikkilä, Heikkilä. – kl 15: Julbön i kyrkan, Heikkilä, Heikkilä.

ÅLANDS PROSTERI
HAMMARLAND
21.12 Fjärde advent:
Högmässa: kl 12. Ingemar Johansson, Marie Johansson
21.12 Julsänger för Matbanken: kl 19 i kyrkan. Solister och sångare: Stephanie Jørgensen, Anna Ahlström, Johnny Ahlström, Fredrik Mattsson, Irene Häger, Heidi Hendersson och Lucas Gustavsson, pianist. Marthorna serverar glögg i vapenhuset. Fritt inträde. Kollekt till förmån för Matbanken på Åland.
24.12 Julafton
Julbön: kl 14. Ingemar Johansson, Marie Johansson. Sång: Karin Johansson. Barnen kan ta med sig en nalle som får sitta på altarringen.
25.12 Juldagen
Julotta: kl 8. Ingemar Johansson, Marie Johansson. Kyrkokören medverkar. Solo: Karin Johansson
26.12 Annandag jul/Stefanidagen
Julsänger på Hammargården: kl 13. Marie Johansson, Karin Johansson, sång
26.12 Sång och folkmusik: i Prästgården, stora salen, kl 15 med värmande kakelugn, glögg o pepparkaka. Marie Johansson, Karin Johansson, sång, Marcus Gustavsson och Dan Eriksson, nyckelharpa m fl instrument. Parkeringsfrågan kan lösas om man parkerar effektivt runt Prästgården. Eller varför inte ta en uppfriskande Annandagspromenad.
28.12 Fjärdedag jul/ Menlösa barns dag: Högmässa kl 12. Ingemar Johansson, Marie Johansson
31.12.2014 Nyårsafton: Nyårsbön kl 18. Ingemar Johansson, Marie Johansson, Matilda Koskinen, violin, Karin Johansson, sång.
4.1.2015 Andra söndagen efter jul: "De vackraste julsångerna" på Hammargården kl 13. Ingemar Johansson, Marie Johansson

JOMALA
Söndag 21.12 kl. 11.00: Högmässa
Julafton 24.12 kl.11.00: Barnens julbön
Julafton 24.12 kl.15.00: Julbön
Julafton 24.12 kl.23.00: Julnattsmässa
Juldagen 25.12 kl. 07.00: Julotta
Annandag Jul 26.12 kl.18.00: De vackraste julsångerna
Lördag 27.12 kl.18: Finlands lucia och Ålands lucia i Jomala kyrka.
Söndag 28.12.kl.14: De vackraste julsångerna i Rönngården
Torsdag 01.01.2015 kl.18.00: Nyårsmsässa

MARIEHAMN
19.12 Julkonsert kl. 19 i S:t Görans, Stephanie Jørgensen och Carl Lindquist – sång, Anders Laine – piano.
Sista anmälningsdagen: till "En annorlunda julgemenskap" på Villa Carita kl. 18-22.
21.12 Högmässa: kl. 11 i S:t Görans, MW, JD.
Julkonsert: kl. 19 i S:t Görans, Stella Vokalembelle, Zaida Ponthin – violin, Anders Laine – piano.
24.12 Julbön: kl. 13 i Margaretagården, M P, A L, Frida Söderdahl – sång.
Julbön: kl. 13 i S:t Görans, G S, G K, S:t Märtenkören.
Julbön: kl. 13 i Begravningskapellet, M W, J.D.
Julbön: kl. 14.30 i S:t Görans, J-E K, G K, Mariehamns Ungdomsorkester.
Julbön: kl. 14.30 i S:t Märten, M P, A L, Barnkören Stephanie Jørgensen – sång.
Julbön: kl. 16 i S:t Görans, G S, G K, Patricia Bergh – sång.
Midnattsmässa: kl. 23 i S:t Görans, M W, A L, Tracey Nyholm – sång, Julkören, Anna Randalin – oboe.
25.12 Julotta: kl. 07 i S:t Görans, J-E K, A L, kören Himlaliv, Zaida Ponthin – violin.
Finsk julotta: kl. 08.30 i S:t Görans kyrka,

kl. 18.00, Staffan Söderlund/Gunnar Westman. Oboe: Mats Karlsson.
To 1.1.2015: ingen gudstjänst i Tenala kyrka (Obs!).
Under år 2015: är gudstjänsttiden i Tenala kyrka i regel kl. 10.00. Församlingsverksamheten i Tenala annonseras i fortsättningen av Ekenäsnejdens svenska församling.

ÅLANDS PROSTERI
HAMMARLAND
21.12 Fjärde advent:
Högmässa: kl 12. Ingemar Johansson, Marie Johansson
21.12 Julsänger för Matbanken: kl 19 i kyrkan. Solister och sångare: Stephanie Jørgensen, Anna Ahlström, Johnny Ahlström, Fredrik Mattsson, Irene Häger, Heidi Hendersson och Lucas Gustavsson, pianist. Marthorna serverar glögg i vapenhuset. Fritt inträde. Kollekt till förmån för Matbanken på Åland.
24.12 Julafton
Julbön: kl 14. Ingemar Johansson, Marie Johansson. Sång: Karin Johansson. Barnen kan ta med sig en nalle som får sitta på altarringen.
25.12 Juldagen
Julotta: kl 8. Ingemar Johansson, Marie Johansson. Kyrkokören medverkar. Solo: Karin Johansson
26.12 Annandag jul/Stefanidagen
Julsänger på Hammargården: kl 13. Marie Johansson, Karin Johansson, sång
26.12 Sång och folkmusik: i Prästgården, stora salen, kl 15 med värmande kakelugn, glögg o pepparkaka. Marie Johansson, Karin Johansson, sång, Marcus Gustavsson och Dan Eriksson, nyckelharpa m fl instrument. Parkeringsfrågan kan lösas om man parkerar effektivt runt Prästgården. Eller varför inte ta en uppfriskande Annandagspromenad.
28.12 Fjärdedag jul/ Menlösa barns dag: Högmässa kl 12. Ingemar Johansson, Marie Johansson
31.12.2014 Nyårsafton: Nyårsbön kl 18. Ingemar Johansson, Marie Johansson, Matilda Koskinen, violin, Karin Johansson, sång.
4.1.2015 Andra söndagen efter jul: "De vackraste julsångerna" på Hammargården kl 13. Ingemar Johansson, Marie Johansson

JOMALA
Söndag 21.12 kl. 11.00: Högmässa
Julafton 24.12 kl.11.00: Barnens julbön
Julafton 24.12 kl.15.00: Julbön
Julafton 24.12 kl.23.00: Julnattsmässa
Juldagen 25.12 kl. 07.00: Julotta
Annandag Jul 26.12 kl.18.00: De vackraste julsångerna
Lördag 27.12 kl.18: Finlands lucia och Ålands lucia i Jomala kyrka.
Söndag 28.12.kl.14: De vackraste julsångerna i Rönngården
Torsdag 01.01.2015 kl.18.00: Nyårsmsässa

MARIEHAMN
19.12 Julkonsert kl. 19 i S:t Görans, Stephanie Jørgensen och Carl Lindquist – sång, Anders Laine – piano.
Sista anmälningsdagen: till "En annorlunda julgemenskap" på Villa Carita kl. 18-22.
21.12 Högmässa: kl. 11 i S:t Görans, MW, JD.
Julkonsert: kl. 19 i S:t Görans, Stella Vokalembelle, Zaida Ponthin – violin, Anders Laine – piano.
24.12 Julbön: kl. 13 i Margaretagården, M P, A L, Frida Söderdahl – sång.
Julbön: kl. 13 i S:t Görans, G S, G K, S:t Märtenkören.
Julbön: kl. 13 i Begravningskapellet, M W, J.D.
Julbön: kl. 14.30 i S:t Görans, J-E K, G K, Mariehamns Ungdomsorkester.
Julbön: kl. 14.30 i S:t Märten, M P, A L, Barnkören Stephanie Jørgensen – sång.
Julbön: kl. 16 i S:t Görans, G S, G K, Patricia Bergh – sång.
Midnattsmässa: kl. 23 i S:t Görans, M W, A L, Tracey Nyholm – sång, Julkören, Anna Randalin – oboe.
25.12 Julotta: kl. 07 i S:t Görans, J-E K, A L, kören Himlaliv, Zaida Ponthin – violin.
Finsk julotta: kl. 08.30 i S:t Görans kyrka,

kl. 18.00, Staffan Söderlund/Gunnar Westman. Oboe: Mats Karlsson.
To 1.1.2015: ingen gudstjänst i Tenala kyrka (Obs!).
Under år 2015: är gudstjänsttiden i Tenala kyrka i regel kl. 10.00. Församlingsverksamheten i Tenala annonseras i fortsättningen av Ekenäsnejdens svenska församling.

ÅLANDS PROSTERI
HAMMARLAND
21.12 Fjärde advent:
Högmässa: kl 12. Ingemar Johansson, Marie Johansson
21.12 Julsänger för Matbanken: kl 19 i kyrkan. Solister och sångare: Stephanie Jørgensen, Anna Ahlström, Johnny Ahlström, Fredrik Mattsson, Irene Häger, Heidi Hendersson och Lucas Gustavsson, pianist. Marthorna serverar glögg i vapenhuset. Fritt inträde. Kollekt till förmån för Matbanken på Åland.
24.12 Julafton
Julbön: kl 14. Ingemar Johansson, Marie Johansson. Sång: Karin Johansson. Barnen kan ta med sig en nalle som får sitta på altarringen.
25.12 Juldagen
Julotta: kl 8. Ingemar Johansson, Marie Johansson. Kyrkokören medverkar. Solo: Karin Johansson
26.12 Annandag jul/Stefanidagen
Julsänger på Hammargården: kl 13. Marie Johansson, Karin Johansson, sång
26.12 Sång och folkmusik: i Prästgården, stora salen, kl 15 med värmande kakelugn, glögg o pepparkaka. Marie Johansson, Karin Johansson, sång, Marcus Gustavsson och Dan Eriksson, nyckelharpa m fl instrument. Parkeringsfrågan kan lösas om man parkerar effektivt runt Prästgården. Eller varför inte ta en uppfriskande Annandagspromenad.
28.12 Fjärdedag jul/ Menlösa barns dag: Högmässa kl 12. Ingemar Johansson, Marie Johansson
31.12.2014 Nyårsafton: Nyårsbön kl 18. Ingemar Johansson, Marie Johansson, Matilda Koskinen, violin, Karin Johansson, sång.
4.1.2015 Andra söndagen efter jul: "De vackraste julsångerna" på Hammargården kl 13. Ingemar Johansson, Marie Johansson

JOMALA
Söndag 21.12 kl. 11.00: Högmässa
Julafton 24.12 kl.11.00: Barnens julbön
Julafton 24.12 kl.15.00: Julbön
Julafton 24.12 kl.23.00: Julnattsmässa
Juldagen 25.12 kl. 07.00: Julotta
Annandag Jul 26.12 kl.18.00: De vackraste julsångerna
Lördag 27.12 kl.18: Finlands lucia och Ålands lucia i Jomala kyrka.
Söndag 28.12.kl.14: De vackraste julsångerna i Rönngården
Torsdag 01.01.2015 kl.18.00: Nyårsmsässa

MARIEHAMN
19.12 Julkonsert kl. 19 i S:t Görans, Stephanie Jørgensen och Carl Lindquist – sång, Anders Laine – piano.
Sista anmälningsdagen: till "En annorlunda julgemenskap" på Villa Carita kl. 18-22.
21.12 Högmässa: kl. 11 i S:t Görans, MW, JD.
Julkonsert: kl. 19 i S:t Görans, Stella Vokalembelle, Zaida Ponthin – violin, Anders Laine – piano.
24.12 Julbön: kl. 13 i Margaretagården, M P, A L, Frida Söderdahl – sång.
Julbön: kl. 13 i S:t Görans, G S, G K, S:t Märtenkören.
Julbön: kl. 13 i Begravningskapellet, M W, J.D.
Julbön: kl. 14.30 i S:t Görans, J-E K, G K, Mariehamns Ungdomsorkester.
Julbön: kl. 14.30 i S:t Märten, M P, A L, Barnkören Stephanie Jørgensen – sång.
Julbön: kl. 16 i S:t Görans, G S, G K, Patricia Bergh – sång.
Midnattsmässa: kl. 23 i S:t Görans, M W, A L, Tracey Nyholm – sång, Julkören, Anna Randalin – oboe.
25.12 Julotta: kl. 07 i S:t Görans, J-E K, A L, kören Himlaliv, Zaida Ponthin – violin.
Finsk julotta: kl. 08.30 i S:t Görans kyrka,

kl. 18.00, Staffan Söderlund/Gunnar Westman. Oboe: Mats Karlsson.
To 1.1.2015: ingen gudstjänst i Tenala kyrka (Obs!).
Under år 2015: är gudstjänsttiden i Tenala kyrka i regel kl. 10.00. Församlingsverksamheten i Tenala annonseras i fortsättningen av Ekenäsnejdens svenska församling.

ÅLANDS PROSTERI
HAMMARLAND
21.12 Fjärde advent:
Högmässa: kl 12. Ingemar Johansson, Marie Johansson
21.12 Julsänger för Matbanken: kl 19 i kyrkan. Solister och sångare: Stephanie Jørgensen, Anna Ahlström, Johnny Ahlström, Fredrik Mattsson, Irene Häger, Heidi Hendersson och Lucas Gustavsson, pianist. Marthorna serverar glögg i vapenhuset. Fritt inträde. Kollekt till förmån för Matbanken på Åland.
24.12 Julafton
Julbön: kl 14. Ingemar Johansson, Marie Johansson. Sång: Karin Johansson. Barnen kan ta med sig en nalle som får sitta på altarringen.
25.12 Juldagen
Julotta: kl 8. Ingemar Johansson, Marie Johansson. Kyrkokören medverkar. Solo: Karin Johansson
26.12 Annandag jul/Stefanidagen
Julsänger på Hammargården: kl 13. Marie Johansson, Karin Johansson, sång
26.12 Sång och folkmusik: i Prästgården, stora salen, kl 15 med värmande kakelugn, glögg o pepparkaka. Marie Johansson, Karin Johansson, sång, Marcus Gustavsson och Dan Eriksson, nyckelharpa m fl instrument. Parkeringsfrågan kan lösas om man parkerar effektivt runt Prästgården. Eller varför inte ta en uppfriskande Annandagspromenad.
28.12 Fjärdedag jul/ Menlösa barns dag: Högmässa kl 12. Ingemar Johansson, Marie Johansson
31.12.2014 Nyårsafton: Nyårsbön kl 18. Ingemar Johansson, Marie Johansson, Matilda Koskinen, violin, Karin Johansson, sång.
4.1.2015 Andra söndagen efter jul: "De vackraste julsångerna" på Hammargården kl 13. Ingemar Johansson, Marie Johansson

JOMALA
Söndag 21.12 kl. 11.00: Högmässa
Julafton 24.12 kl.11.00: Barnens julbön
Julafton 24.12 kl.15.00: Julbön
Julafton 24.12 kl.23.00: Julnattsmässa
Juldagen 25.12 kl. 07.00: Julotta
Annandag Jul 26.12 kl.18.00: De vackraste julsångerna
Lördag 27.12 kl.18: Finlands lucia och Ålands lucia i Jomala kyrka.
Söndag 28.12.kl.14: De vackraste julsångerna i Rönngården
Torsdag 01.01.2015 kl.18.00: Nyårsmsässa

MARIEHAMN
19.12 Julkonsert kl. 19 i S:t Görans, Stephanie Jørgensen och Carl Lindquist – sång, Anders Laine – piano.
Sista anmälningsdagen: till "En annorlunda julgemenskap" på Villa Carita kl. 18-22.
21.12 Högmässa: kl. 11 i S:t Görans, MW, JD.
Julkonsert: kl. 19 i S:t Görans, Stella Vokalembelle, Zaida Ponthin – violin, Anders Laine – piano.
24.12 Julbön: kl. 13 i Margaretagården, M P, A L, Frida Söderdahl – sång.
Julbön: kl. 13 i S:t Görans, G S, G K, S:t Märtenkören.
Julbön: kl. 13 i Begravningskapellet, M W, J.D.
Julbön: kl. 14.30 i S:t Görans, J-E K, G K, Mariehamns Ungdomsorkester.
Julbön: kl. 14.30 i S:t Märten, M P, A L, Barnkören Stephanie Jørgensen – sång.
Julbön: kl. 16 i S:t Görans, G S, G K, Patricia Bergh – sång.
Midnattsmässa: kl. 23 i S:t Görans, M W, A L, Tracey Nyholm – sång, Julkören, Anna Randalin – oboe.
25.12 Julotta: kl. 07 i S:t Görans, J-E K, A L, kören Himlaliv, Zaida Ponthin – violin.
Finsk julotta: kl. 08.30 i S:t Görans kyrka,

kl. 18.00, Staffan Söderlund/Gunnar Westman. Oboe: Mats Karlsson.
To 1.1.2015: ingen gudstjänst i Tenala kyrka (Obs!).
Under år 2015: är gudstjänsttiden i Tenala kyrka i regel kl. 10.00. Församlingsverksamheten i Tenala annonseras i fortsättningen av Ekenäsnejdens svenska församling.

ÅLANDS PROSTERI
HAMMARLAND
21.12 Fjärde advent:
Högmässa: kl 12. Ingemar Johansson, Marie Johansson
21.12 Julsänger för Matbanken: kl 19 i kyrkan. Solister och sång

To 25/12 8.00: Julotta i Kyrkan. Guy Kronqvist, Deseré Granholm. Sång av Kyrkokören. Efteråt kyrkkaffe i Församlingshemmet.
Fre 26/12 11.00: Gudstjänst i Molpe by-kyrka, Guy Kronqvist, Deseré Granholm.
Sö 28/12 11.00: Gudstjänst i Kyrkan, Cay-Håkan Englund, Jasmine Nedergård.
To 1/1 2015 18.00: Högmässa i Kyrkan, Guy Kronqvist, Deseré Granholm.

KRISTINESTAD

kristinestadssvenskaforsamling.fi
De vackraste julsångerna: Kl 15 i L-fjårds kyrka, Saarina Nilsson
Högmässa: sö 21.12 kl 10 i L-fjård, Norrback, Nilsson
De vackraste julsångerna: sö 21.12 kl 19 i K-stads kyrka med dam-, mans- och kyrkokören.
Julafoton: on 24.12 kl 13 Julbön i K-stad, Norrback, Nilsson, sång Julia Lövdahl. Kl 15 i L-fjårds kyrka, Eklöf, Martikainen, kyrkokören. Kl 16 i Sideby, Saarina, Nilsson, sång Boris Teirfolk
Juldagen: to 25.12 kl 6 Julotta i Sideby, Norrback, Nilsson. Kl 7 i L-fjårds kyrka, Eklöf, Martikainen, dam-, mans- och kyrkokören. Kl 8 i K-stad Saarina, Nilsson, kyrkokören
Julannandag: fr 26.12 kl 10 gudstjänst i Dagsmark bönehus, Norrback, Martikainen. Kl 18 julkväll i K-stads kyrka på svenska och engelska, Eklöf, Nilsson, julsvel med utländska gäster, sång Cia Rönnqvist, servering
Gudstjänst: sö 28.12 kl 10 i L-fjård, Eklöf, Martikainen
Högmässa: sö 28.12 kl 10 i Sideby, Saarina, Nilsson
Julfest: sö 28.12 kl 18 för hela församlingen i L-fjårds förs.hem, Eklöf, Saarina, Martikainen, kyrkokören, församlingens orkester
Nyårsdagen: to 1.1 kl 12 högmässa i K-stads kyrka, Lövdahl, Saarina, Norrback, Nilsson, Martikainen, kyrkkaffe
Fridfull jul och Välsignat Nytt År 2015

NÄRPES

www.narpesforsamling.fi
Närpes
Sö 21.12 kl 16 och kl 19: "De vackraste julsångerna" Julkören, Lassus, Lindén, Ulla Mangs.
Julafoton 24.12 kl 11-14: "Jul tillsammans" på Café Albert, gröt o smörgås o fri gemenskap.
Julafoton 24.12 kl 13: Julbön för alla, Jakobson, Lindén, Långkvist, Glad Ton, Johans Pätt sång.
Julafoton 24.12 kl 23: Midnattsmässa Sundqvist, Lindén, körsång.
Juldagen 25.12 kl 7: Julotta Jakobsson, Lidman.
Ann.dag jul 26.12 kl 14: Gudstjänst i Rangby bykyrka, Lövdahl, Lindén, S:ta Maria församlingsskär, Peter o Selma Roos.
Ann.dag jul 26.12 kl 18: "Kauneimmat joululaulut", S:ta Marian kuoro, Lövdahl, Lindén, Mikaela Björklund. Kaffe efteråt i förs.hemmet.
Sö 28.12 kl 12: Högmässa Jakobsson, Lindén.
Sö 28.12 kl 18: "De vackraste julsångerna" i Helenelunds byagård, Sam o Gerd Lindén.
Ti 30.12 kl 19: Midvinterdagar i Luthergården, Roger Pettersson, Henrica Lillsjö, barnprogram.
Nyårsafton 31.12 kl 14: Midvinterdagar i Luthergården, André o Bengt Djupsjöbacka, Wikstedt.
Nyårsafton 31.12 kl 18: Nyårsbön Lövdahl, Lindén, Laudate.
Nyårsdagen 1.1 kl 18: Gudstjänst Jakobson, Lindén.
Övermark
Fr 19.12 kl 19: Julfest i Bodbacka, Lassus, Wikstedt.
Lö 20.12 kl 19: Julfest i Frönäs bönehus, Lassus, Wikstedt, Bäck.
Sö 21.12 kl 19: "De vackraste julsångerna" Kyrkokören, Sundqvist, Wikstedt.
Julafoton 24.12 kl 14: Julbön för alla, Lövdahl, Wikstedt.
Juldagen 25.12 kl 8: Julotta Lassus, Wikstedt, Kyrkokören.
Ann.dag jul 26.12 kl 10: Gudstjänst Lassus, Wikstedt.
Lö 27.12 kl 19: Julfest i bönehuset, Leif Erikson, sång av Dahlbäck & co.
Sö 28.12 kl 14: Högmässa Lövdahl, Wikstedt.

RÄTTELSE

Fotografens namn hade tyvärr fallit bort under bilden från *Tyska mässan* i Pargas i KP nr 50. Guy Nordström har tagit bilden. KP beklagar misstaget.

Nyårsdagen 1.1 kl 10: Gudstjänst Lassus, Wikstedt.
Pörtom
Lö 20.12 kl 19: "De vackraste julsångerna" Julkören, Nice Noise, Fyra Basar, Sundqvist, Lidman.
Sö 21.12 kl 10: Högmässa Sundqvist, Wikstedt.
Julafoton 24.12 kl 15: Julbön för alla, Sundqvist, Lidman, Julkören, Sara o Kristian Sjöbacka trumpet.
Juldagen 25.12 kl 9: Julotta Sundqvist, Lidman, Pensionärskören.
Ann.dag jul 26.12 kl 18: Julfest i förs.hemmet, tal: Tomi Tornberg, Sundqvist, Lidman, Fyra Basar, Tjejkören.
Sö 28.12 kl 10: Finsk högmässa Sundqvist, Lidman.
Sö 28.12 kl 18: Julsångskväll i Sidbäck bystuga, Sundqvist, Lidman, Pensionärskören, Tjejkören.
Nyårsdagen 1.1 kl 14: Gudstjänst Sundqvist, Lindén.

KORSHOLMS PROSTERI

BERGÖ

Sö 21.12 kl 14: IV Advent - högmässa, Björklund, Brunell
On 24.12 kl 15: Julafoton - Julbön i kyrkan, Englund, Patrik Vidjeskog
To 25.12 kl 8: Juldagen - Julotta, Englund, Brunell, kyrkokören
Fr 26.12 kl 14: Stefanidagen (Annandag jul) - Gudstjänst, Englund, Brunell
Sö 28.12 kl 14: Menlösa barns dag (Fjärdedag jul) - Gudstjänst, Englund, Patrik Vidjeskog
To 01.01 kl 14: Nyårsdagen - Gudstjänst, Englund, Brunell

KORSHOLM

Julfest: 18.12 i Smedsby förs.gård, dagklubbens 3 åringar kl 14 och 4-5-åringar kl 17.30.
Högmässa 21.12 kl 10: i kyrkan, Lindblom och Nordqvist-Källström. Psalmintrot kl 9.45 - 9.55.
De vackraste julsångerna 21.12 kl 16: i kyrkan m. Lilla barnkören, Körsolan, Germivox och Korsholms kammarorkester. Lindblom, Nordqvist-Källström o. Westerlund.
De vackraste julsångerna 21.12 kl 19: i kyrkan med Kyrkokören, Kör för alla, Germivox och Korsholms kammarorkester. Bergström-Solborg, Nordqvist-Källström och Westerlund.
Julbön 24.12 kl 13: i Smedsby förs.gård, Bergström-Solborg och Nordqvist-Källström. Julandakt 24.12 kl 13 vid HVC och kl 13.30 vid Solgård. Lindblom och Westerlund.
Julbön 24.12 kl 16: i kyrkan. Bergström-Solborg och Westerlund.
Julotta 25.12 kl 8: i kyrkan. Berg, Westerlund, Nordqvist-Källström och kyrkokören.
Juldagskvällens konsert 25.12 kl 21: i kyrkan med Kammarkören Psallite. Sopran Erica Back, piano Karolin Wargh, dirigent Susanne Westerlund.
Julgudstjänst 26.12 kl 10: i Toby byagård. Lindblom, Nordqvist-Källström. Servering.
Högmässa 26.12 kl 12: i Smedsby församlingsgård. Lindblom, Nordqvist-Källström.
Gudstjänst 28.12 kl 10: i kyrkan. Bergström-Solborg, Westerlund och Holmgårds familjekör. Efter gudstjänsten julsamling med risgrönsgröt och kaffe i sockenstugan. Tal Rune Fant, slutandakt av kyrkoherden, sångprogram. Arr. Församlingens ungdomskrets. Alla välkomna!
Högmässa 1.1 kl 10: i kyrkan. Berg och Westerlund.
Missionssällningens julauktion inbringade tot 1972 €: Huvudvinsten/sjalen vanns av Maj-Britt Bonns. TACK till alla missionsvänner och God Jul!

KVEVLAX

Karakaffe: to kl 9.15 i ds.
Julandakt på Funisgård: to kl 13.30, Pensionärskören.
Hjälpdarsköning: to kl 18-19.30 i ds.
Julkonsert med Wasa Sångargille: fr kl 20 i kyrkan. Ronnie Karlsson, bas. Anders Kronlund, orgel. Stefan Wikman, dir. Biljetter å 25 €.
Högmässa: sö kl 10, Lundström, André.
Bön för bygden: må kl 19 i Betesda.
Julbön: julafton kl 15 i kyrkan, Anders Lundström, Rodney André, Kyrkokören, Bertil Blom, piano. Simon Granlund, solosång.
Julotta: juldagen kl 8, Leif Snellman, Patrik Vidjeskog, Kyrkokören, dir. Yngve Svarvar.
Människa kom fram mässa: annandag jul kl 18, Anders Lundström, Rodney André, Kim Nygård, piano. Oliver Kolppanen.
Högmässa: sö 28.12 kl 10, Lundström, André.
Bön för bygden: må 29.12 kl 19 i Krubban.
Nyårsbön: nyårsafton kl 18 i Eilim, Eku-meniska kören, Yngve Svarvar, Rodney André.
Gudstjänst: nyårsdagen kl 10, Lundström,

André.
Tack: God Jul och ett Välsignat Nytt År 2015 tillönskas förtroendevalda och frivilliga medarbetare i församlingen. Tack för er insats under år 2014. Den är uppskattad och värdefull.
Kvevlax församling, Anders Lundström, khde.

MALAX

De vackraste julsångerna: lö 20.12 kl 18 i kyrkan. Kyrkokören och Trallarna medv. Kyrktaxi.
Högmässa: sö 21.12 kl 10 i kyrkan. Tornberg, Katri Lax.
Kauneimmat joululaulut: sö 21.12 kl 18 i kyrkan. Kyrkokören och Trallarna medv. **Julbön:** on 24.12 kl 13 på Malax Aldringshem.
Julbön: on 24.12 kl 15 i kyrkan. Tornberg, Katri Lax.
Julotta: to 25.12 kl 8 i kyrkan. Tornberg, Katri Lax.
Gudstjänst: fre 26.12 kl 10 i FH. Kyrkkaffe. Tornberg, Katri Lax.
Finsk gudstjänst: fre 26.12 kl 12 i FH. Kyrkkaffe. Tornberg, Katri Lax.
Gudstjänst: sö 28.12 kl 10 i KH. Norrback, Erica Nygård.
Nyårsbön: on 31.12 kl 18 i kyrkan. Norrback, Patrik Vidjeskog.
Högmässa: to 1.1 kl 10 i kyrkan. Kyrktaxi. Norrback, Katri Lax.
Alla hushåll tillönskas en Fridfull Julhelg och ett Välsignat Nytt År!

PETALAX

Högmässa: sö 21.12 kl 11 IV Advent Björklund, Brunell
Julbön: Julafoton kl 15 Björklund, Brunell, kyrkokören
Julotta: Juldagen kl 6 Björklund, Brunell, taxi
Gudstjänst: Annandag jul kl 11 Björklund, Brunell, Kontakten
Gudstjänst: sö 28.12 kl 11 Björklund, Patrik Vidjeskog
Gudstjänst: Nyårsdagen kl 11 Björklund, Brunell
Högmässa: sö 4 1 kl 11 Björklund, Brunell, taxi
Pastorskansliet är stängt: från och med 23.12.2014 till och med 6.1.2015, vid brådskaade ärenden kontakta tel. 050-5837353 (Monica)

REPLÖT

Högmässa: i Replot sö 21.12 kl. 10. Kaski, Wargh.
Gudstjänst: i Björkö sö 21.12 kl. 12.30. Kaski, Wargh.
Julbön: i Replot on 24.12 kl. 13. Kaski, Wargh.
Julbön: i Björkö on 24.12 kl. 14.30. Kaski, Wargh.
Julotta: i Replot to 25.12 kl. 7. Kaski, Wargh.
Julotta: i Björkö to 25.12 kl. 9. Kaski, Wargh.
Sångudstjänst: i Södra Vallgrund skola fr 26.12 kl. 13. Kaski, Wargh.
Gudstjänst: i Replot sö 28.12 kl. 10. Kaski, Wargh.
Gudstjänst: i Replot to 1.1 kl. 10. Snellman, Sten.
Gudstjänst: i Björkö to 1.1 kl. 12.30. Snellman, Sten.

SOLF

Julandakt: lö kl. 9.30 i kyrkan, Korsholms gymnasium.
Högmässa: sö kl. 10, Ann-Mari Audas-Willman, Patrik Vidjeskog.
Julbön: Julafoton kl. 15, Ann-Mari Audas-Willman, Anders Kronlund, Ylva Ekblad, Solf stråkorkester, Ronnie Karlsson, sång.
Julotta: Juldagen kl. 7, Ann-Mari Audas-Willman, Anders Kronlund, Koralkören, Steve Johnson, trumpet.
Gudstjänst: Annandag jul kl. 10, Leif Snellman, Patrik Vidjeskog.
Högmässa: sö 28.12 kl. 10, Leif Snellman, Anders Kronlund.
Gudstjänst: Nyårsdagen kl. 10, Ann-Mari Audas-Willman, Anders Kronlund.

VESA TREFALDIGHETSKYRKAN

Högmässa: sö kl 13 Hänninen, Andersson.
Festival of Nine Lessons and Carols: 23.12 at 6 pm, Saharinen, Oliver, Niemistö.
Kring Krubban: julafton kl 13 Jern, Ungdomsorkester, dir. Monica Heikius, Sångklubben, dir. Mikael Heikius.
Julbön: julafton kl 16.30 Store, Trefaldighetskyrkans kör, dir. Mikael Heikius.
Julbön: julafton kl 15 i Uppståndelsekapellet, Hänninen, Mikael Heikius, Mikael Penanen-Dahlbäck, solosång.
Julotta: juldagen kl 6.30 Sandin, Mikael Heikius, Göran Särs, solosång.
Gudstjänst: annandag jul kl 13, Store, Patrik Vidjeskog.
Högmässa: sö 28.12 kl 13 Sandin, Andersson.
Ekumenisk nyårsbön: nyårsafton kl 18 Kjell Blomberg, Tia-Maria Nord, Monica Heikius, sångprogram.

Gudstjänst: nyårsdagen kl 13 Store, Mikael Heikius.
BRÄNDÖ KYRKA
Sunday Service: at 1 pm, Evans Orori.
Julbön: julafton kl 15 Store, Brändö kyrkokör, dir. Andersson.
Julotta: juldagen kl 8.30 Sandin, Mikael Heikius, Gun-Britt Hammarström, solosång.
DRAGNÄSBÄCKS KYRKA
De vackraste julsångerna: sö 21.12 kl 18, Brändö kyrkokör, dir. Dan Andersson. Andakt Siv Jern. Skrivtolkning.
Julbön: julafton kl 17 Jern, Andersson, Laura Lamm, oboe.
Musikandakt: sö 28.12 kl 18, Jern, Katri Lax med familj.
SUNDOM KYRKA
De vackraste julsångerna: sö 21.12 kl 18, Sundomkören, dir. Monica Heikius, Lindblom, Olin, Sandberg.
Kring Krubban: julafton kl 15 Lindblom, Monica Heikius, Aurora Heikius, solosång.
Julotta: juldagen kl 8 Lindblom, Sundomkören, dir. Dan Andersson.

PEDERSÖRE PROSTERI

ESSE

Fr kl 19: Ungdomssamling i Fyren, Isaksson.
Lö kl 19: De vackraste julsångerna i kyrkan, Granlund, Ravall, Johannes Ahlvik sång, Annica Smeds recitation, Susanne Gunell ackompanjör.
Sö kl 10: Högmässa i kyrkan, Granlund, Isaksson, Ravall, lovsångsgruppen. Textläsare: Paula Ahlvik, dörrvärdar: konfirmandgrupp 12.
-kl 14: Sammankomst i Punsar bönehus.
-kl 19.30: Julfrid! Konsert i kyrkan med sånggruppen Sångfoglarna, Margaretha Nordqvist, Christoffer Streng och musiker från Oravais.
On 24.12 kl 12: Barnens julbön i kyrkan, Granlund, Ravall, m.fl.
-kl 14: Julbön i kyrkan, Granlund, Ravall, Sarah Salmi m.fl. sång och violin, Samuel Forsblom trumpet. Textläsare: Niclas Fagerholm, dörrvärdar: Ytteresse nedre.
To 25.12 kl 8: Julotta i kyrkan, Granlund, Ravall, Församlingsskolan, Denise Djerassi violin. Textläsare: Birgitta Lind, dörrvärdar: Lappfors.
Fr 26.12 kl 14: Gudstjänst i Skratillas jaktstuga, Isaksson, Ravall. Varma kläder med, ev. pannlampa. Möjlighet till korvgrillning efteråt.
-kl 14: Sammankomst i Punsar bönehus.
Sö 28.12 kl 14: Gudstjänst i kyrkan, Portin, Forsblom. Textläsare: Ritva Kronqvist, dörrvärdar: Bäckby-Värnum-Humla.
-kl 14: Sammankomst i Punsar bönehus.
To 1.1.2015 kl 10: Gudstjänst i kyrkan, Granlund, Ravall, Christel Nyman sång. Textläsare: Riitta Sandbacka, dörrvärdar: Ytteresse övre.
-kl 14: Sammankomst i Punsar bönehus.

JAKOBSTAD

Fr 9-12: Församlingsskansliet öppet.
Lö 18: "De vackraste julsångerna" i kyrkan, Södo, Östman, Kyrkokören, Björk.
Sö 12: Gudstjänst i kyrkan, Åstrand, Södo, Östman, Cantate.
15: Sammankomst i Skutnäs bönehus, Olavi Forsbacka.
17: Fokus Julfest i FC, Björk, Nina och Daniel Wikström.
Julafoton 9: Julbön på Mariahemmet, Åstrand, Östman.
14: Barnens julbön i Pedersöre kyrka, Åstrand, Södo, Östman, Nils-Oscar Frantz, Cecilia Aminne, Haglund-Wikström, Barnkören.
17.30: Julbön i kyrkan, Krokfors, Östman, sång Lars Brunell.
18.30: Gemensam jul i FC. Program med julgröt, Krokfors, Sandström, m.fl.
23: Musik i julnatten i Pedersöre kyrka, Roy Pettersen, Marie Snellman, Jennie Snellman, Malin Sandström, Catrine Gadda, Lisen Södo, andakt Åstrand.
JULDAGEN 8: Julotta i Pedersöre kyrka, pred. Turpeinen, lit. Häggblom, Östman, Sandstedt-Granvik. Jakobstads sv och Pedersöre församlingars kyrkokörer. Gemensam gudstjänst med Jakobstads svenska och Pedersöre församlingar.
ANNANDAG JUL 15: Sammankomst i Skutnäs bönehus, Sture Wargh.
18: Kvällsgudstjänst med "De vackraste julsångerna" i kyrkan, Björk, Södo, Östman, dubbelkvartett.
Sö (28.12) 12: Högmässa i kyrkan, Turpeinen, Krokfors, Östman.
15: Sammankomst i Skutnäs bönehus, Martti Vähäkangas.
17: Fokus i FC. "Höga Visan", Krokfors.
NYÅRSAFTON 18: Ekumenisk tvåspråkig nyårsbön på torget. Fackeltåg från kyrkan kl 17.45.
NYÅRS-DAGEN 12: Gudstjänst i kyrkan, Stefan Erikson, Turpeinen, Södo, Sandstedt-Granvik, dubbelkvartett. Gemensam gudstjänst med Jakobstads svenska

och Pedersöre församlingar.
Fr 20: Nyårsafton i Pedersöre kyrka, inledningsmöte och sångstund, Hans Häggblom, Per-Ole Hjulfors, Lisen Södo. Arr.: Jakobstads fridsörening r.f.

KRONOBY

Skolgudstjänst för lågstadieskolorna: fr 19.12 kl 9.00, Östman, Ellfolk-Lasén
SLEFs julfest: sö 21.12 kl 13.00 i fh, Magnus Dahlbacka
Kauneimmat joululaulut: sånggudstjänst sö 21.12 kl 19.00, Ventin, Ellfolk-Lasén. Servering
Barnens julbön: julafton 24.12 kl 12.00, Maja Sandback, Ellfolk-Lasén
Julbön: julafton 24.12 kl 14.00, Ventin, Ellfolk-Lasén
Julotta: juldagen 25.12 kl 8.00, Ventin, Ellfolk-Lasén, Kyrkokören. Ottesång från kl 7.30
Högmässa i Söderby bönehus: annandag 26.12 kl 12.00 (obs tiden) Östman, Ellfolk-Lasén
Gudstjänst: sö 28.12 kl 10.00, Ventin, Mikael Heikkilä
Nyårsbön på kyrktrappan: nyårsafton 31.12 kl 23.40, kommunens hälsning, Östman, klöckringning, glöggservering.
Tvåspråkig kvällsmässa: nyårsdagen 1.1 kl 18.00, Östman, Ellfolk-Lasén

LARSMO

Fr 19.12 kl. 19 Ungdomarnas julfest: i Xodus, nattvardsgång Lassila.
Sö 21.12 kl. 10 Högmässa: Lassila, Enkvist, sång av Johanna Lill-Thylin. Kyrkkaffe. Kyrkvård: Finholm.
Juldagen, 24.12 kl. 13 Barnens julbön: Sjöblom, Wiklund, Axell. Jultablå med hjälpledarna och barnköerna.
-kl. 15 Julbön: Sjöblom, Wiklund, sång systrarna Sara Holmberg och Viktoria Asp-lund. Kyrkvård: Kapten.
Juldagen, 25.12 kl. 8 Julotta: Lassila, Wiklund, Församlingsskolan. Kyrkvård: Murrastar.
Annandag jul, 26.12 kl. 10 Högmässa: Lassila, Wiklund, Ungdomskören. Kyrkvård: Furuholmen. Radiering Radio Vega, kl. 13.03.
-kl. 14 Nattvard vid Sandlunden: Lassila, Wiklund.
Sö 28.12 kl. 10 Gudstjänst: Ole Björkström, Lassila, Enkvist. Kyrkvård: Vikarholmen.
Nyårsdagen, 1.1 kl. 18 Kvällshögmässa: Sjöblom, Enkvist, sång av Mikael Svarvar. Kyrkkaffe. Kyrkvård: Storströmmen.
Lö 31.12 Lördagsamling: i församlingss-hemmet. Peter Silfverberg medverkar.

NEDERVELTIL

Julandakt med HHN: fr 19.12 kl. 13.00 i pensionärshemmet, Store, Smedjebacka. Servering.
Högmässa: sö 21.12 kl. 10.00 i kyrkan, Östman, Heikkilä.
Blåsmusik: sö 21.12 kl. 19.00 i kyrkan, KU:s blåsorkester, kyrkokören, Nedervetil damkör, Altarandakt.
Julaftonens julbön för alla åldrar: on 24.12 kl. 14.00 i kyrkan.
Julotta: to 25.12 kl. 8.00, Östman, Smedjebacka och kyrkokören.
Finsk gudstjänst med de vackraste julsångerna: fr 26.12 kl. 10.00 i kyrkan, Store, Smedjebacka.
Gudstjänst och de vackraste julsångerna: sö 28.12 kl. 13.00 i Norrby byagård, Store, Smedjebacka, dragspelsorkestern, solister Moa Björklund och Elin Kaitfors.
Nyårsdagens kvällsmässa: to 1.1 kl. 18.00 i kyrkan, Store, Smedjebacka.

NYKARLEBY

NYKARLEBY
Fr 19.12 kl 18 Musikinstitutets elevkonserter: fh
Lö 20.12 kl 18 Julkonsert: kyrkan, Nykarleby manskör
Sö 21.12 kl 18 De vackraste julsångerna: kyrkan, kyrkokören, Sankta Birgitta-kören
On 24.12 kl 15 Julbön: kyrkan, Edman, Ringwall, sång Mathias Nylund
-kl 17 Julbön: kyrkan, Sandvik, Ringwall, sång Simon Häger
To 25.12 kl 8 Julotta: kyrkan, Sandvik, kyrkokören
-kl 9.30 Julukirkko: kirkko, Sandvik, kirkkokuoro
Fr 26.12 kl 18 Församlingens julfest: fh. Febe och Leif Westerlund, kyrkokören
Sö 28.12 kl 10 Högmässa: kyrkan, Sandvik.
To 1.1 kl 18 Högmässa: kyrkan, Edman, Sandvik, Ringwall
MUNSALA
Fr 19.12 kl. 19 Ungdomarnas julfest: Nätet Lö 20.12 kl. 10 Julfesttalo: Pensala bönehus
Sö 21.12 kl. 12 Högmässa: Forslund, Lönnqvist
-kl. 14 Hela familjens julfest: Pensala bönehus, Forslund, program av barnen, duett- och stråbandssång m.m. (SLEF)
On 24.12 kl. 15 Julbön: kyrkan, Forslund, Lilius, Projektkören, Christian Vesterqvist
To 25.12 kl. 8 Julotta: Forslund, Lilius, Projektkören
Fr 26.12 kl. 10 Gudstjänst på julannandag: Pensala bönehus, Forslund, Lilius, duettsång
Sö 28.12 kl. 18 De vackraste julsångerna II: förs hemmet, Lilius
To 1.1 kl. 10 Gudstjänst: Forslund, Lilius
JEPPO
Sö 21.12 kl 15 De vackraste julsångerna: kyrkan, med Jeppo ungdomsorkester, andakt, Holmberg, Lönnqvist
On 24.12 kl 15 Julbön: kyrkan, Holmberg, Lönnqvist, sångprogram
To 25.12 kl 8: Julotta: kyrkan, Holmberg, Lönnqvist, kyrkokören
-kl 10 Julukirkko: kirkossa, Holmberg, Lönnqvist, lauluohjelma
Fr 26.12 kl 14 Julfest: bönehuset, Holmberg, Lönnqvist, Birgitta Sarelin "Julevangeliets språkliga väg till oss", stråbandet, sång, musik.
Sö 28.12 kl 12 Församlingens julfest - RK:s "gröftest": fh. tvåspråkigt. Gäst: L-J Sandvik. Nykarleby Lucia, Holmberg, Lönnqvist, kyrkokören. Jepuan kappelseurakunnan joulujuhla - Rk:n "joulu puuro"

seurakuntakodissa, kaksikielinen.
To 1.1 kl 12 Tvåspråkig nyårsmässa: kyrkan, kaksikielinen messu kirkossa, Holmberg, Lönnqvist

PEDERSÖRE

Forsbykören: Fr 19.12 kl 19 övar i bykyrkan
Ungdomar:
- Fr 19.12 kl 20 Julfest i Kyrkhemmet, Bennäs
- Fr 2.1 kl 20 Nyårsfest i Kyrkhemmet, Bennäs
Gudstjänster i kyrkan:
- Sö 21.12 kl 10 Erikson, Anna-Karin Johansson, textläsare Sten Westerholm, dörrvärdar Katternö
- Sö 28.12 kl 10 Häggblom, Sandstedt-Granvik, musikprogram fam. Eklund, textläsare Monica Cederberg, dörrvärdar Sundby, efteråt glöggservering i kyrkan
Julbönen:
- Ti 23.12 kl 19.30 i Forsby bykyrka, Forsbykören, Erikson, Sandstedt-Granvik
- Lö 27.12 kl 18 Bön i juletid, Kyrkhemmet i Bennäs, Mia Andersson-Löf, Häggblom, Sofie Södergård, sång- och musikprogram, servering
Julafoton i kyrkan:
- Kl 16 Julbön med de minsta, julberättelsen, Erikson, Sandstedt-Granvik
- Kl 12 Familjens julbön, julberättelsen, änglakör, Häggblom, Sandstedt-Granvik
- Kl 14 Barnens julbön, Jstads svenska församling
- Kl 16 Julbön, St. Olofskören, lit. Häggblom, pred. Erikson, Sandstedt-Granvik
- Kl 23 Musik i julnatten, Jstads svenska församling
Juldagen: kl 8 Julotta i Pedersöre kyrka, Pedersöre och Jstads sv. kyrkokörer, lit. Häggblom, pred. Åsa Turpeinen, Sandstedt-Granvik, Henrik Östman, textläsare Siv Höglund
Annandag jul: kl 10 Högmässa med nattvard i kyrkan, Forsbykören, Erikson, Sandstedt-Granvik, textläsare Yvonne Haldin-Rikberg, dörrvärdar Sandsund
Julkonsert i kyrkan:
- Sö 21.12 kl 19 med Bel Canto, programblad
- Sö 28.12 kl 15 med Kronoby manskör, sopran Pia-Karin Helsing, violin Anna-Maria Helsing, programblad
Sammankomster i Flynnängens bönehus:
- Sö 21.12 kl 15 Rune Östman, tolkning
- Fr 26.12 kl 15 Seppo Tupeli, julsånger
- Sö 28.12 kl 15 Staffan Snellman, tolkning
Andakter i Pedersheim:
- Ti 23.12 kl 14 Julbön, Erikson, sångprogram
- To 1.1 kl 17.30 Källy fridsörening
Församlingsskansliet stängt: Ti 30.12
Bykyrkans julfest: Ti 30.12 kl 19 i Forsby bykyrka, Forsbykören, Sandstedt-Granvik, servering
Nyårsafton:
- Kl. 20 Nyårsbön med nattvard i kyrkan, Häggblom, orgel Dan Lönnqvist
- Kl. 21 Nyårsbaka i Kyrkostrans församlingshem, sång- och musikprogram, servering, arr. Kyrkans Ungdom
Nyårsdagen:
- Kl. 12 Gudstjänst firas tillsammans med Jstads sv. församling i Jakobstads kyrka, Erikson, Å. Turpeinen, Sandstedt-Granvik, Lisen Södo, textläsare Helena Wilk. (Obs plats och tid, ingen gudstjänst i Pedersöre kyrka!)

Nyårsnötter: Fr-Sö i kyrkan, Skutnäs bönehusförening
Missionsafton: Stängd 23-28.12, 31.12-1.1 och 6.1. Långöppet Må 29.12 kl. 10-19
Prepkurs inför åttensågar: 9-11 januari 2015, Merilä lägergård. Tips på fin förelösningspresent/julkapp till unga par! Info och anmälan före 2.1 till församlingsskansliet tfn 040-3100440 eller lena.sandberg@evl.fi

PURMO</

Fridfull jul och ett välsignat Nytt År!

**SÖDERLÅNGVIKS
MUSEUM**

www.soderlangvik.fi

Evangeliska
folkhögskolan

tfn: 010 327 1600, www.efo.fi

**Wahlroos
Verkstad**

www.wv.fi

Restaurant
GH
"det lilla extra"

www.restaurantgh.fi

RAITISMAJA
ÄKÄSLÖMPÖLÖ, KOLARI, YLLÄS
www.nykter.fi
www.raitismaja.fi

KREDU

www.kredu.fi

**DR
FIX**

www.dr-fix.fi

TUNABERG
TUNARO
Tel. 050-520 2700

**I
LURENS**

ÖNUF, tel. (019)532 412

Malax Kommun

www.malax.fi

FRANSMANNI

Vasa

www.fransmanni.fi

NR

Tel. 06-224 2494

**Petalax
Hembygdsförening**

**PG
Stone Art**

www.pgstoneart.com

folkhälsan

www.folkhalsan.fi

**Oy Östman
Trading Ab**

www.siajaatelo.fi

**Hötorgcentret
Jakobstads Äldringvänner**

044-7219511

**Göran
Sundqvist
TRAVEL PARTNER**

+358 (0) 400 947 000
www.resmedgoran.com

**Grankulla
Stad**

www.grankulla.fi

**VRK
VAASAN RAKENNUSKORJAUS
VASA BYGGNADSREPARATION**

(06)320 9100

www.vaasanrakennuskorjaus.fi

Kilen Killi

www.kilen.fi

**SÖDÖS
GRÄV & TRANSPORT**

www.sodos.fi

**PÖRTOM BIL &
TRAKTOR**

06-366 1214
0500-560 974

**WILLY'S
BOATS**

Tel. 040-7536359

TACK!

God Jul och

Gott Nytt År!

VILLA SCHILDT

www.villaschildt.fi

(019) 241 1752

**VÖRÅ
KOMMUN**

www.vora.fi / 06-382 1111

GUMMI-JÄRVINEN AB

www.kumi-jarvinen.com

Rampfeber
välkomnar 2015 med
Arsenik & gamla spetsar

**Aspegrens trädgård
& Hembygdsmuseum**

www.rosenlund.fi

Butik 040 152 0592

www.enagolvochtak.fi

MARKNAD

ÖNSKAS HYRA

Femte årets kvinnlig läkarstuderande söker bostad i Helsingfors centrum fr.o.m. februari, för 1-2 år. Icke-rökare, har hund. 0505471586/ rajala.a@gmail.com

Rökfri idrottande manlig studerande söker etta i Åbo centrum. Gärna så fort som möjligt. Tel. 0451306285

UTHYRES

Trevlig etta på 31 m² i närheten av Tölö torg. Hyra: 725€+vatten. Tel. 0505685266

Trevlig och mysig tvåa (36m²) med balkong i Munkshöjden fr.o.m. 1.1.2015. Lägenheten är i fint skick. Hyra: 800€. Kontakta via mail wilhelm.ohman@gmail.com

Tvåa med balkong, kök, centrala Drumsö. Hyra 935 €/mån. T.040-7224351

DIVERSE

Stiftelsen Lillesgården erbjuder förmånliga pensionärsbostäder (ettor) i Nordsjö. Tel. 050 590 3780, mån-tors 9-12.

Förmånligt seniorboende med hjälpens för Herrar på stiftelsen Fridhäll i Kottby, Helsingfors. Lägenheterna är ca 30 m². Fridfullt område med bra kommunikationer. Förfrågningar per Tfn. 09-777 12 213. Vardagar 9-12.

UTHYRES

Arbetsrum i en trevlig svensk miljö. Hörnrum med utsikt över Sandvikskajen, goda förbindelser. Kafferum och kopieringsmöjligheter hos Fontana Media i samma korridor. Intrasserad? Hör av dig till Juha Rautalahti, ekonomichef, tfn 040-8316222, juha.rautalahti@fontanamedia.fi.

Fontana Media

DOMKAPITLET

VÄNLIGEN NOTERA: Domkapitlet i Borgå stift är stängt 22.12.2014-2.1.2015.

Pastoralexamen har avlagts av församlingspastorn i Närpes församling Ulf Sundqvist, församlingspastorn i Borgå svenska domkyrkoförsamling Emma Audas, församlingspastorn i Borgå svenska domkyrkoförsamling Mari Puska, religionsläraren vid Gymnasiet Lärkan, pastor Camilla Norkko och församlingspastorn i Vasa svenska församling Tia-Maria Nord.

Domkapitlet har konstaterat att tjänsteförhållandet för församlingspastorn i Jakobstads svenska församling Catharina Englund upphör 31.12.2014 på grund av egen uppsägning.

Tf kaplanen i Jakobstads svenska församling Asa Turpeinen har förordnats att fortsättningsvis sköta en kaplanstjänst i samma församling 1.1 - 31.7.2015.

Församlingspastorn i Gran-kulla svenska församling Johanna Södö har förordnats att sköta församlingspastorstjänsten på deltid i samma församling 1.7 - 31.12.2015.

Tf kaplanen i Borgå svenska domkyrkoförsamling Fred Wilén har förordnats att sköta en kaplanstjänst i samma församling 1.1.2015 - 4.12.2016.

Dövprästen, församlingspastorn i Borgå svenska domkyrkoförsamling Maria Lindberg har förordnats att fortsättningsvis sköta en församlingspastorstjänst på deltid i Borgå svenska domkyrkoförsamling 1.1 - 31.8.2015.

Tf kyrkoherden i Saltviks församling Jouni Sinisalo har förordnats att sköta kyrkoherdetjänsten i samma församling 1.2 - 30.6.2015.

Kyrkoherden i Sjundeå svenska församling Maria Venhola har återtagit sin ansökan till en kaplanstjänst i Johannes församling.

En kaplanstjänst i Johannes församling har förklarats ledig att sökas senast 9.1.2015 kl. 15.

Domkapitlet har konstaterat att tjänsteförhållandet för kyrkoherden i Sjundeå svenska församling Maria Venhola upphör 31.12.2014 på grund av egen uppsägning.

Kaplanen i Matteus församling Lars-Olof Ahlfors har beviljats partiell tjänstledighet från 1.2.2015 tills vidare.

Pastor Maria Piltz (från Sverige) har beviljats rätt att utöva präst-ämbetet i Finlands evangelisk-lutherska kyrka från 10.12.2014 tills vidare och förordnats att sköta en församlingspastorstjänst på deltid i Mariehamns församling 1.1 - 30.6.2015 och samma tjänst på heltid 1.7 - 31.12.2015.

Tf kaplanen i Närpes församling Marcus Jakobsson har förordnats att sköta kyrkoherdetjänsten i samma församling från 1.1.2015 tills tjänsten blir ordinarie besatt, dock högst till 31.5.2015.

Församlingspastorn i Närpes församling Peter Lassus har förordnats att sköta en kaplanstjänst i Övermarks kapellförsamling i Närpes församling från 1.1.2015 tills tjänsten blir ordinarie besatt, dock högst till 31.5.2015.

Församlingspastorn i Närpes församling Ulf Sundqvist har för-

ordnats att sköta kaplanstjänsten i Pörtoms kapellförsamling i Närpes församling från 1.1.2015 tills tjänsten blir ordinarie besatt, dock högst till 31.5.2015.

Biskop Björn Vikström har beviljat prosttiteln åt kaplanen i Kristinestads svenska församling Johan Eklöf, kaplanen i Vasa svenska församling Gunnar Särs och tidigare kontraktsprosten Helene Liljeström.

Församlingspastorn i Korsholms svenska församling Rune Lindblom har förordnats att fortsättningsvis sköta församlingspastorstjänsten i samma församling från 1.1.2015 tills vidare.

Kaplanen i Vasa svenska församling Siv Jern har beviljats partiell tjänstledighet 1.1 - 31.12.2015.

Församlingspastorn i Vasa svenska församling Ralf Sandin har förordnats att fortsättningsvis sköta en församlingspastorstjänst på deltid i samma församling 1.1 - 31.12.2015.

Tjänsteförordnande för en kaplanstjänst i nygrundade Ekenäsnejdens svenska församling har utfärdats åt kaplanen i Ekenäs församling Tuija Wilman från 1.1.2015.

Tjänsteförordnande för en kaplanstjänst i nygrundade Ekenäsnejdens svenska församling har utfärdats åt tf kaplanen i Ekenäs församling Monica Cleve från 1.1.2015.

Teologie magister Rebecka Stråhlman har godkänts för ordination till prästämbedet. Prästvigningen äger rum 6.1.2015 kl. 12 i Borgå domkyrka.

INKAST GÖRAN SKYTTE

Undersökande reporter i Guds Rike

DET VAR ett av mina av mig mycket älskade och mycket beundrade barnbarn som tog upp saken. Flicka, tolv år gammal, mycket begåvad.

Vi - min del av familjen Skytte - firade traditionsenligt första advent genom att gå i mässa i Domkyrkan i Lund, en väldig katedral från den tidiga kristna tiden i Sverige. Denna dag är domkyrkan fylld till sista plats, präster sitter i långa rader iförda full ornat, körer sjunger, trumpeter skallar.

Den i vitt och purpur klädd prästen predikar från predikstolen över våra huvuden. Han är ung, fyllde just 50 år. Han är en av de präster som haft stor betydelse för mitt kristna liv, i detta fall en positiv betydelse. Hans namn är Fredrik Modéus, bland familj och vänner kallad "Figge".

Efter mässan avtågade familjen traditionsenligt från Domkyrkan till årets första julbord på Grand Hotel. En klassisk matsal i hjärtat av Lund.

Vi som sitter vid detta magnifika julbord är i trosavseende olika. Här finns döpta och odöpta, konfirmerade och icke-konfirmerade, några har judiskt påbrå eftersom min första hustru var judinna, någon anser sig kanske vara agnostiker. Och så jag.

Olika, men alla var vi denna söndag i gudstjänst. Vi lät oss fyllas av denna söndagsbrusande psalmer, ljus och färgprakt. Flera av oss gick fram till nattvardsbordet.

NU SITTER vi här, någon timme senare, vid det festligt dukade julbordet. Och ett av barnbarnen tar till orda. Tolv år gammal flicka. Mycket observant och välformulerad. Med glasklar röst säger hon:

"Morfar. Du är ju kristen. Men jag får det inte att gå ihop. I ena stunden handlar texterna om att Jesus är pinad, korsfäst, död och begravnen. Nästa ögonblick sjunger ni sånger med texten 'Var glad, var glad, och hylla din konung och Gud'. Jag tycker det här är hemskt. Hur kan man vara glad när någon blir pinad och dör på korset?"

Denna fråga vittnar om andlig eftertänksamhet och vetgirighet. Hur kan det svartaste mörker på korset bli glädje och ljus? Hur svarar jag på det utan att det låter som innehållslösa floskler?

Jag gör ett försök, men vet inte om jag lyckas.

Denna händelse gör mig än mer ivrig att komma igång med att skriva nästa bok - att på ett begripligt sätt försöka förklara sådant som kan vara både grundläggande och svårt att förstå i den kristna läran. Jag är fortfarande undersökande journalist, men numera går arbetet mest ut på att undersöka Guds Rike och Bibeln.

För att kunna koncentrera mig på detta bokprojekt måste jag avsluta några andra verksamheter. Det är skälet till att jag nu väljer att avbryta mitt medarbetarskap bland annat i den fina och viktiga tidningen Kyrkpressen. Med detta vill jag tacka er som läste.

Göran Skytte är författare och fri debattör.

"Med detta vill jag tacka er som läste."

En ny roman av Carl Fredrik Sandelin

C F Sandelins sextonde roman **Familjen Lantz** är en stark skildring av en borgarfamiljs veckoslut i Helsingfors år 1975. Det har gått decennier sedan kriget, och generationernas värderingar ställs mot varandra. En tidigare familjesorg börjar knapra på fernissan av sammanhållning - vilket accentueras av faderns oböjliga krav och förväntningar på den äldsta sonens framtid. Inre monologer och olika möten mellan de fyra familjemedlemmarna avslöjar flera sidor av samma skeenden. Vem sitter till sist inne med den sanna beskrivningen - före det överraskande slutet? En lördag i slutet av mars 1975. Återblickar, inre monologer - men också samtal som öppnar dörrar.

124 sidor • 16 euro

Beställ (även e-pub) på sandelinmedia.com/forlag eller fråga efter boken i välförsedda bokhandlar

SandelinMedia förlag

"...detta vore en bok som rikssvenskar kunde lära mycket av, om den så kallade östra rikshalvan. Jag rekommenderar boken varmt." Gunilla Heick i Vbl

Var olyckan framme?

Patientjuristerna hjälper dig vid handläggandet av personskador till följd av:

patientskada, läkemedelsskada, olycksfall, trafikolycka, m.m.

Telefonrådgivning på svenska:
vardagar kl. 9-17 på numret 0600-13636 (2,20 euro/min +lna)

www.potilaslakimiehet.fi

Finlands Patientjurister

Hedra minnet

Begravningstjänster med tiotals år av erfarenhet.

Blomsterarrangemang, unika kistor, urnor.

Nu även i BORGÅ.

Vi rekommenderar tidsbeställning.

Blomster- och Begravningstjänst

P. Borg & Co

30 år

Fredsgatan 25, Borgå, tel. 010 322 0080

Stora Byvägen 27, Sibbo, tel. 09 239 2882

www.borg.fi • info@borg.fi • info.porvoo@borg.fi

OPINION INFORMATION

Skicka insändaren till:

Kyrkpressen/opinion
Sandvikskajen 13, 00180 Helsingfors
E-post: redaktionen@kyrkpressen.fi
Fax: (09) 278 4138.

Insändare måste förses med skribentens namn samt för redaktionens bruk även adress och telefonnummer. Anonyma inlägg accepteras endast i undantagsfall. Obs! Insändarnas längd är högst 1 200 tecken. Redaktionen förbehåller sig rätten att förkorta insändarna. Insänd text returneras inte.

RADBYTET THOMAS ROSENBERG

Vi måste våga dra konsekvenserna

”Det finns en sanning som tal att upprepas, särskilt nu framöver: kyrkan är inte en åsikts-

gemenskap. Kyrkan är en trosgemenskap, vars enda grund är Kristus.” Så avslutar May Wikström sin ledare i Kp 4.12.2014. Anledningen är det upprivna såret kring äktenskapsfrågan, och hotet om ett konservativt uttåg ur kyrkan. En sorti Wikström kommenterar så här: ”Det är en frestande tanke att det vore skönt om åsiktsmotståndarna valde att ta sitt pick och pack och gå. En enkla och trevligare kyrka så, kan man tycka.” Men hon svarar själv, bestämt: ”Ingenting kunde vara mer fel.” Varefter hon avslutar med deklARATIONEN ovan.

Men tänk om det är tvärtom? Är det inte illusionen om en trosgemenskap som nu håller på att splittra kyrkan? En trosgemenskap som ju helt uppenbart inte finns. Däremot har vi

”Är det inte illusionen om en trosgemenskap som nu håller på att splittra kyrkan?”

kanske ännu möjligheter att bevara åsiktsgruppen, dvs. den enligt vilken vi trots fundamentalt olika tolkningar i trosfrågor ändå anser gemenskapen så viktig att vi kan samsas inom samma folkkyrka?

Att det här inte enbart är en lek med ord framkommer ovanligt tydligt några sidor längre fram i samma nummer av KP, där May Wikström intervjuar Leif Nummela, chefredaktör för den konservativa tidskriften Uusi Tie, Folkmissionens språkrör och en av de vassaste kritikerna av vår kyrkas nuvarande orientering. Nummela formulerar nämligen en strategi som är den rakt motsatta, och såvitt

jag kan se faktiskt den enda möjliga, ifall vi vill hålla ihop vår folkkyrka. (Även om jag inte alls håller med honom i övrigt.)

Leif Nummela frågar sig, med den anglikanska kyrkan som förebild, varför vi inte också i vår kyrka kunde gå in för personförsamlingar – den i praktiken enda möjligheten att garantera grupper med olika trosuppfattning en likvärdig plats i kyrkan. Detta har, som han påpekar, kyrkomötet redan tre gånger skjutit i sank, vilket i praktiken gör att man nu i stället tvingar alla att omfatta allting. Något de självfallet inte gör, som han srylligt noterar. Och jag kan inte annat än hålla med. Det samma gäller hans slutsats: ”De framtida generationerna kommer inte att sitta och vänta på att något kyrkomöte ska bestämma sig, de kommer att skapa de här gemenskaperna själva.”

Så är det, och så bör det också vara. Varje församling är en de heligas gemenskap, dvs. en frivillig sam-

manslutning av människor som tror fundamentalt lika. Att tvinga ihop människor som på grundläggande punkter har olika uppfattning om vari det heliga består kommer aldrig att kunna försonas. Ifall vi menar allvar med en folkkyrka, där majoriteten är mer eller mindre sekulär, och ofta har åsikter och attityder som bjärt skiljer sig från betydande grupper inom kyrkan, måste den vara uppbyggd så att den ger möjligheter till gemenskaper som är sinsemellan olika, men ändå har en gemensam nämnare, i övertygelsen om att man ändå samfällt vill tillhöra samma kyrka. En tämligen rationellt grundad konstruktion, med andra ord. Eller en åsiktsgemenskap, om ni så vill. Och en sådan är ju vår kyrka redan i dag. Det enda som fattas är att man inte ännu vågat dra konsekvenserna av det.

Thomas Rosenberg är skriftställare.

KÄRNKRAFT ANSVAR

Ansvarsfull energikonsumtion

I januari 2011 sa Japans premiärminister att landets kärnkraftverk är världens säkraste. I mars hände den, olyckan där radioaktivt cesium motsvarande 168 Hiroshimabomber spreds i atmosfären. Enorma mängder radioaktivt vatten släpptes ut i Stilla havet. Omfattningen och innebörden tystades ner. Efter Tjernobylyoluckyan tystades t.o.m. alarmcentraler i Finland ner. Radioaktiva partiklar sprids över jorden, ingen kan säga om och när de orsakar cancer i Finland eller någon annanstans. Men radioaktiva partiklar i atmosfären ger en stark växt-huseffekt. Avfallet tror man sig kunna kontrollera i över 100 000 år. Kritiska forskare får ingen uppmärksamhet. Vi måste sluta tro att vi är gudar. Bara Gud kan ge garantier för 100 000 år.

Samma bolag som säljer kärnkraftverk och kärnbränsle tillverkar också atomvapen. Atomvapenproduktionen behöver kärnkraftsproduktionen av många skäl. Dessutom tycker jag inte att kommunala

”Mitt samvete säger att jag ska välja bolag med enbart förnyelsebar energi.”

och statliga bolag ska vara delägare i Fennovoima som sluter hemliga avtal med en annan stats atombolag. Demokratier kräver öppenhet och insyn.

Varför skriver jag detta i Kyrkpressen? Jo, jag vill att vi tar på allvar ansvarsveckans uppmaning till ansvarsfull konsumtion. Enligt kristen tro ska alla områden av livet vara öppna för samvetets granskning. Mitt samvete säger att jag ska välja bolag med enbart förnyelsebar energi. Andras samvete kanske säger annorlunda. Det viktiga är att vi tar ansvar för våra val och väljer i enlighet med vårt eget samvete.

BIRGITTA NORRVIK
Kristinestad

TACK MISSION

Kyrkans uppgift är världsvid

Kyrkan har alltid och överallt varit kallad att överskrida geografiska och samhällsliga gränser. Kyrkans väsen innebär en delaktighet i dessa ord av Jesus:

Herrens Ande är över mig, för han har smort mig till att förkunna glädjens budskap för de fattiga. Han har sänt mig att utropa frihet för de fångna och syn för de blinda, att ge de förtryckta frihet och förkunna ett nådens år från Herren. (Lukas 4:18-19)

Vi lever i en tid då ojämlikhet, motsättningar och våld växer i världen. När budskapet om Kristus delas ut i ord och handling, kan det föra med sig verklig förändring och nytt hopp både för detta liv och för evigheten. Till sammansbär vi alla ansvar för kyrkans världsvida uppgift.

Vår kyrkas kyrkolag och kyrkoordning definierar klart det missionsuppdrag som Gud har gett sin kyrka. Kyrkostyrelsen har under tecknat ett grundavtal med de organisationer som är specialiserade på mission och internationell diakoni. Dessa organisationer är Finlands evangelisk-lutherska kyrkas och dess församlingars kanaler för ett globalt vittnesbörd om Kristus i ord och handling. Genom organisationerna verkar kyrkan och dess församlingar också för att förverkliga mänskliga rättigheter oberoende av kön, ras, etniskt ursprung, religion, övertygelse, handikapp, ålder eller sexuell läggning. Kyrkan handhar även upp-

följningen av grundavtalet.

De senaste åren har varit ekonomiskt svåra för många församlingar. Ändå ökade församlingarnas ekonomiska stöd till kyrkans missionsorganisationer och Kyrkans Utlandshjälp i fjol. Ett varmt tack för det förtroende som ni har visat.

Deltagandet i missionsarbetet och den internationella diakonin hör till församlingens kärnverksamhet. Vi vill särskilt välkomna församlingarnas nya förtroendevalda med i det arbetet, så att vi även i fortsättningen kan bära ett globalt ansvar för dem som har det allra svårast. Ansvar är gemensamt.

Risto Jukko, ledare, Kyrkans missionscentral
Rolf Steffansson, t.f. verksamhetsledare, Finska Missions-sällskapet
Lasse Nikkarikoski, verksamhetsledare, Suomen Luterilainen Evankeliumiyhdistys
Göran Stenlund, verksamhetsledare, Svenska Lutherska Evangeliföreningen i Finland
Markku Kotila, generalsekreterare, Finska Bibelsällskapet
Mika Tuovinen, missionsledare, Finlands evangelisk-lutherska folkmission
Pekka Mäkipää, missionsledare, Missionsföreningen Särningsmannen
Juha Auvinen, mediamissionsledare, Mediamission Budbärarna
Antti Pentikäinen, verksamhetsledare, Kyrkans Utlandshjälp
Helsingfors i advent 2014

FOLKKYRKA INKLUSIVITET

Kyrkan bör vara inkluderande

Det jäser igen i vår lutherska folkkyrka. Helgen mellan vecka 48 och 49 slogs nya rekord gällande utskrivningar. Denna gång lär orsaken vara det uttalande ärkebiskopen kommit med i samband med riksdagens beslut om könsneutrala äktenskap. Det är alltså till stor del konservativa kristna som valt att gå från ord till handling. Stiftets biskopar gör vad de kan för att medla och uppmanar till besinning och eftertanke. Förra gången en utskrivningsboom skedde var det liberalerna som retade sig på minister Räsäns uttalanden. Precis som biskoparna antytt bör man inte i för hög grad enbart låta flyktiga känslor få styra, utan stäva efter att få ett helhetsperspektiv på vad Kyrkan under historiens gång verkligen betytt, och ännu i dag kan få betyda, för var och en som vill äga en levande gudstro.

Framför allt så får vi ihågkomma Martin Luthers undervisning om vikten av att hålla i sär de två regementen, det världsliga och det andliga. När man tillåter att Kyrkan i för hög grad politiseras öppnar man samtidigt dörren för onödig partibildning och söndring. Negativa exempel från Svenska kyrkan är legio. Det synes mig som om dagens Kyrka befinner sig i något slags pendelrörelse där man kommit ur kurs

”Med en alltför strikt uniformitet riskerar Kyrkan att dra åt snaran runt sin egen hals, med ökade utskrivningar som följd.”

och därmed lätt hamnar från det ena diket till det andra. Slutresultatet blir ofta att ingen grupp längre känner sig hemma. Belysande och tankeväckande var Peter Elgs insändare i Hufvudstadsbladet förra veckan.

Finns det då inte rum för spridda åsikter inom Kyrkan? Ryms vi inte alla under samma tak? Återigen uppstår tanken om en framtida Kyrka där man själv kunde ha möjlighet att välja sin församlings-tillhörighet. För att detta i praktiken skulle kunna fungera så bör olika åsiktsriktningar ges möjlighet att vara representerade runt om i prostiererna. En huvudtanke inom Kyrkan har till dags dato varit den, att man blandar oliktankande inom samma församling, vilket sål-lan varit särskilt lyckat, utan ständigt lett till nya konflikter såväl bland anställda, förtroendevalda som vanliga församling-sbor. Genom att i stället låta likasinnade med gemensamma värderingar och mål söka sig till sam-

ma församlingar, kunde mycket onödigt kiv kunna undvikas. Genom att det inom vart prosteri skulle finnas möjlighet att välja den kyrkogemenskap där man andligen känner sig hemma, så skulle även behovet att i protest skriva ut sig minska.

I KP nr 49 lyfter chefredaktören Leif Nummela upp problemet med en Kyrka som försöker tvinga folk att omfatta alltför mycket. Med en alltför strikt uniformitet riskerar Kyrkan att dra åt snaran runt sin egen hals, med ökade utskrivningar som följd. I stället bör Kyrkan sträva efter att i framtiden vara alltmer inkluderande, så att den kan erbjuda någonting åt var och en. Det som fungerar inom den anglikanska kyrkan kan fungera även hos oss.

PETER BLUMENTHAL
Mariehamn

TACK INKAST

Tänkvärt och aktuellt Inkast

Ett stort tack till Mats Björklund för ett ytterst tänkvärt och aktuellt inkast i KP nr 49! Du satte fingret på det vi tänkt och formulerade det på ett effektivt sätt.

ANN-MARIE OCH BENGT
FORSBERG
Helsingfors

TACK INKAST

Tack Mats Björklund!

Tack för din briljanta kolumn i KP 4.12 – rolig, konsekvent genomförd och infernaliskt ironisk. Läs den gott folk i julbrådskan, den manar minsann till eftertanke! Jag har sparat den för högläsning i lämpliga sammanhang. Också dina tidigare kolumner har varit läsvärda. Mera sådant!

Med önskan om en mindre marknadsmissig JUL!

TOROLF GRÜNN
Snappertuna
(Församlingsaktiv, Mats gamla lärare)

Något vi borde skriva om?

Tfn 09-61261549
e-post: redaktionen@kyrkopressen.fi

BISKOPENS JULHÄLSNING TILL BORGÅ STIFT 2014

Julfrid som gåva och uppgift

Änglarna sjunger i julnatten om fred på jorden. Med tanke på att det under historiens gång har utkämpats otåliga grymma krig i de områden i Mellanöstern där Jesus föddes, känns änglarnas budskap litet förhastat. Den känslan förstärks av alla aktuella nyheter om konflikten mellan Israel och Palestina, samt våldsdåd i Syrien och Irak, där både kristna och muslimska minoriteter tvingas fly för sina liv.

Men julevangeliet skildrar ingalunda en verklighetsfrämmande idyll, som blundar för det svåra i världen. Jesus föds i ett land som är ockuperat och styrt med hård hand av romarna. Mörkret i julnatten är både konkret och symboliskt: människorna längtar efter fred, rättvisa och trygghet. Barnet i krubban och änglarnas sång är en symbol för hopp och ett konkret uttryck för att Gud vill gripa in i vår värld och tända hoppets ljus i våra liv. Men Gud behöver vår hjälp i allt detta.

Inför julen önskar vi varandra god jul med hjälp av bland annat julkort, sms, facebook-uppdateringar och mycket annat. Men för att de

drömmen slår sällan in, och ifall den mot förmodan gjorde det skulle man bli tvungen att fråga sig: vad har Jesus i ett sådant paradiset att göra? Är det inte framför allt utsatta, lidande, nedtyngda och oroliga människor som behöver få in ljus i sitt mörker?

Vi får i jultiden be om och aktivt verka för att Jesus skulle föra in hopp och befrielse och förändring till oss och till alla människor, både i vår egen närhet och på andra håll i världen. Men låt oss i synnerhet tänka på dem som lever med ensamhet, sjukdom eller fattigdom, och på dem som ständigt måste vara rädda för våld och maktmissbruk i samhället eller i den egna familjen. Änglarnas sång om frid på jorden är både ett glädjebudskap och en uppmaning till oss alla.

Låt oss ta emot det uppdraget och uppfylla det med hjälp av all den uppfinningsrikedom, den medkänsla och alla de gåvor som vi har fått. Då kan vi tillsammans med andra tända hoppets ljus i vår värld!

Björn Vikström, biskop

här hälsningarna inte bara ska bli tomma fraser borde vi gå ett steg längre och fundera: vad kan jag göra för att

andra människor verkligen ska få det bättre, både under julen och senare? Våra föreställningar om

en drömjul påminner litet om ett paradiset: allt är frid, alla är vänliga mot varandra, alla i familjen kan vara

med, ingen är sjuk, maten lyckas till 100 procent och alla har hittat de perfekta gåvorna till de andra. Den

Kyrkpressen, Fontana Media och Församlingsförbundet önskar alla läsare och vänner en välsignad jul och ett gott nytt år!

I år har vi valt att ge ett bidrag till missionsflyget MAF Finland i stället för att sända julkort.

